

ماهانامه

اردو

خدا^{۲۰}، وطن، وظینه

سال نود نهم
شماره مسلسل

۱۰۴۳

د تاسیس نیټه ۱۲۹۹ هجری لسوز کال

اوږکان شرکت وزارت دفاع ملی
۱۳۹۸ لسوز کال د خبرگویی (چونا) میاشت درېمه ټپه

د سیمو د امنیت لپاره په محلی کچه جذب شوي
خواکونه په ملي فکر او برنامه روزل کېږي او د
خپلو سیمو د امنیت په موخه د ملي اردو په
چوکات کې دنده اجرا کوي.

اردو

ارگان نشراتی وزارت دفاع ملی

د تاسیس نېټه: ۱۲۹۹ لمربز کال

پر له پسى ګنه: ۱۰۴۳ د ۱۳۹۸ لمربز کال

د غږکولی (جوزا) میاشت، دریمه ګنه

کنپلاوی:

► د ستراتئیکو اړیکو او عامه چارو ریاست
سریرست ویس «یارکزی»

► محمد کریم «جبران» مشاور مطبوعاتی

► دکرووال عبدالصبور «شاکر»

► دکرووال محمد داد «بدخشی»

► ملالي «مهمند»

مدیر عمومی معلومات و قوماندانیت

دکرووال محمد نعمن «هانفی»

Mail: M.Neman.Pak@mod.gov.af

PBX: 2671426 - +۰۷۹۹۵۶۵۶۴۸

مسوول مدیر:

تورن سید بدیع الزمان «هاشمی»

شماره تیلفون: ۰۷۹۸۲۰۵۵۹۰

PBX: 2661486

Mail: S.b.hashmi@mod.gov.af

دیزاین و کمپوز: محمد قاسم «روحیمی»

مونیکا «سلطانی»

تیراز: - ۶۰۰۰ جلد، چاپ مطبعه اردوی ملی

آدرس: ششدرک، کابل - افغانستان

مقابل مطبعه اردوی ملی

صفحه ویب سایت وزارت دفاع ملی

www.mod.gov.af

صفحه فیسبوک وزارت دفاع ملی

www.facebook.com/modafghanistan

په دې ګنه کې

صفحه

عنوان

۱	د نیکمرغه کوچني اختر در ارسیدو په مناسیت د مبارکي پیغام
۲	پیام تبریکي بمناسبت حلول عید سعید فطر
۳	د ملي اردو زرور منسوبین، دخلو خلکو په ملاتر غښتنۍ او ...
۴	سرپرست وزارت دفاع ملی از ولایات هرات و فراه در غرب ...
۵	د مشرانو چرګي رئیس فضل هادی «مسلمیار» او ورسه ...
۶	سیمینار سیستم سهولت منابع بشري «اپس» پرداخت ...
۷	د ملي دفاع وزارت لمري مرستیال په داسی حال کې چې ...
۸	د مشرانو چرګي رئیس فضل الهادي مسلیمار د ھیواد په ...
۹	رهبری قول اردوی عملیات خاص کماندو از متروکین ...
۱۰	د افغان خواکنو په ملاتر غونډه او حکومت ته د قومی ...
۱۱	حرب و ستراتئیزی از دیدگاه کلاز ویتر
۱۲	تابسیس ارتباط مخابره در دفاعه
۱۳	جاړګاه نیروهای امنیتی از منظر اسلام
۱۴	طراحی قدرت نظامی
۱۵	بلوکری اودهغی په وراندی عملیات
۱۶	اساسات و مفاهیم ژیولوژیک
۱۷	تحول در علم تاكتیک
۱۸	صورت ترسیم مقیاس خطی متر
۱۹	دتو غندیو (راکتوں) مخته راتک په څه دول ترسره به
۲۰	سیر دولت ها در تاریخ، جامعه مدنی و حقوق بشر
۲۱	نقش تحقیق در تدریس
۲۲	د وخت فرصت او زموږ مسویت
۲۳	استرداد مجرمین در اسناد بین الملل و حقوق جزای افغانستان
۲۴	کورائیس (Core-IMS)
۲۵	ماهیت حقوقی فضا از منظر حقوق بین الملل
۲۶	رفتار ساختمند در هنگام آتش سوزی
۲۷	صلح ام ارزوست
۲۸	دمور مقام
۲۹	مور نړی زنگوی، مور نړی روزی، مور نړی جوروی
۳۰	نکته های ارزشمند از عاطفه مادر
۳۱	معارف استان کسب علم و معرفت است
۳۲	ماشومان د کورنی تکی ګلونه او خلاندہ خراغونه
۳۳	د ادب ګلېن
۳۴	تاریخچه قصر دار الامان
۳۵	منار (علم و جهل) به یاد جان باختگان حفظ استقلال ...
۳۶	اعلام وقت ظهر با شلیک توپ در کابل
۳۷	کروموزوم ها و ارثیت
۳۸	چاقی و سندروم میتابولیک
۳۹	تمرین تراپی در کیسولیت چسبنده
۴۰	اندوسکوپی آزمونه اودهغی ډولونه
۴۱	د خولي پالنه
۴۲	د شحمیاتو کمبنت
۴۳	د کاز رو (زردکو) کتني مه هيروی!
۴۴	خواشیني د حافظي د کمزوری لامل ګرخي
۴۵	اضطراب یا ویره شه شې ده
۴۶	دیدگاه ها - لیدلوری
۴۷	له ھیواد خخه دفاع ته چمتویو
۴۸	د ھیواد او خلکو په دفاع کي د افغان نجونو رول د پر اخجدو ...
۴۹	بیوګرافی شهید قهرمان لمري بریدمن عبدالحمید زاووش

دنیکمرغه کوچنی اختر د رارسیدو په مناسبت د مبارکی پیغام

له هرڅه نه مخکی اجازه راکړئ، چې د وخت نه په اخیستلو سره د خپل خان، ملي دفاع وزارت او ستر درستیر رهبری او د ملي اردو د تولو منسوبیتو لخوا، د نیکمرغه کوچنی اختر د رارسیدو په مناسبت، تاسو د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رئیس او دوسله وال پوخ اعلى سرقوماندان، د جمهوري ریاست محترمو مرستیالانو، محترم اجرائیه رئیس او مرستیالانو، د ملي شورا د دواړو مجلسونو رئیسانو، قاضي القضاط، لوی خارنوال، د کابینې محترمو غرو، د امنیتی سکتوربنستونو قوماندانانو او پرسونل، د شهیدانو، معلولینو او معیوبینو محترمو کورنیو ته د زړه له کومی د دغه کوچنی اختر مبارکی او نیکی پېرزوښی وړاندی کرم. دا، چې د روژی مبارکه میاشت د ستر څښتن تعالي د ضیافت، عبادت، رحمت او مغفرت میاشت مو په خپلو عباداتو او طاعاتو سره په بنسه دول پای ته ورسوله، د لوی څښتن تعالي له درباره په دېږي تواضع غوبښته کو، چې عبادتونه مو قبول کړي او د دغې مبارکي میاشتی په برکت زموږ په ګران هیواد افغانستان کي تلپاتي سوله او امنیت ټینګښت ومومني او اقتصادي، ټولنیزه او فرهنگي پراختیا مو په برخه شي. د ملي اردو اتل او زرور منسوبین د (حب الوطن من الايمان) انځيزی په لرلو سره، د هیواد د ځمکنی بشپړتیا، ملي خپلواکۍ، دینی او ملي ارزښتونو څخه دفاع او د خپلو متدينو او شریفو خلکو په چوپر کې دي.

د ملي اردو سربنندونکي منسوبین، له خپل ويارلي هیواد او خلکو څخه دفاع او سانته خپله دیني او ملي وجیبه بولی، چې د خپل ژور درک او پیاووري احساس په درلودلو سره په زرورتیا او اتلولی خپلی ورسپارل شوی دندی د مسلکي پوهی او جګړه ایزو ورتیاوو په لرلو سره سرته رسوي، په دې سېپځلي لار کي د هېڅ دېول سربنندونو څخه درېغ نه کوي او په ګران هیواد افغانستان کي د تلپاتي سولی او ټینګ امنیت تامینولو لپاره، چې د تولو هیوادوالو هیله او غوبښته ده، شپې او ورڅ دغې سېپېڅلي موخي ته د رسپدو له پاره نه ستري کېدونکي هڅي او هاند کوي. په پای کي یوڅل بیا د نیکمرغه کوچنی اختر مبارکي تاسي او ستاسي محترمو کورنیو، د نړۍ تولو مسلمانانو او په خانګري توګه د افغانستان متدينو او مسلمانو خلکو ته وړاندی کوم او د ستر څښتن تعالي له درباره د ګران هیواد له پاره تلپاتي سوله او د افغانستان د متدينو خلکو له پاره عزت او سرلنوری غواړم.

په درنښت

اسدالله خالد

د ملي دفاع وزارت سرپرست

پیام تبریکی به مناسبت حلول عید سعید فطر

عید جشن نشاط و فرخنده گی مسلمین جهان، روزی که همه امت مسلمه بدور از کینه و کدورت مبنی بر اخوت و برادری تجدید پیمان مینمایند.

رهبری ستردرستیز، فرا رسیدن این روز خجسته و پرمیمنت را حضور جلالتمآبان رئیس جمهور و سرقوماندان اعلیٰ قوای مسلح، رهبری حکومت وحدت ملی، اعضا مجله سین شورای ملی، وزیر دفاع ملی، نیروهای دفاعی و امنیتی، خانواده‌های معظم شهدا و معلولین و کافه مردم شریف افغانستان تبریک عرض میدارند، امیدوارم ایام خوش عید را در فضای صلح و صمیمیت سپری نمائید منسوبین قهر مان دفاعی و امنیتی کشور!

شما بعنوان پاسبانان واقعی و پُر افتخار در سنگرهای داغ جنگ برای دفاع از تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و استقلال کشور صادقانه مبارزه مینمایید، شما همیشه به اثبات رسانیده اید که دشمنان مردم افغانستان توانایی رویارویی را با شما ندارند. چنانکه فدایکاریهای شما جهت تطبیق و اجرای کمپاین پلان امنیتی خالد ۹۸ و کسب پیروزی های پی هم در مقابل دهشت افغانستان، گواه روشن این مدعاست.

پیروزی شما در جبهات جنگ، خربرات هوایی، اجرای عملیات خاص و تصمیمی در میدان های نبرد به هدف تامین امنیت، دفاع از حاکمیت و ارزش های ملی کشور کمر دشمن را شکسته و خواب را از چشممان شان ربوه است، بدون شک ایثار شما سپاهیان وطن در امر دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور در اوراق زرین تاریخ مبارزات کشور درج خواهد شد.

رهبری حکومت وحدت ملی، وزارت دفاع ملی و ستردرستیز و در مجموع همه مردم افغانستان بالای شما باور کامل داشته جانفشانی های شما را هرگز فراموش نخواهند کرد. پرسه صلح خواست مشروع و بحق مردم افغانستان است تامین صلح و ایجاد ثبات یکی از اهداف مهم و کلیدی، حکومت وحدت ملی و نیروهای دفاعی و امنیتی کشور را تشکیل میدهد، تطبیق و رعایت سیاست ها و تحریم اتخاذ شده از جانب رهبری حکومت وحدت ملی منحیت سپاهیان وطن مکلفیت سُرگ ملی و وظیفه ماست و در هرنوع شرایط اوضاع امنیتی کشور را تحت مدیریت قرار داده، به دشمنان این آب و خاک اجازه استقرار نظامی بر خواسته از زور و وحشت داده نخواهد شد.

با استفاده از فرصت برای مردم غیور خود اطمینان میدهیم که نیروهای دلیر دفاعی و امنیتی کشور به متابه سپر مطمین و نهاد غیر سیاسی متعهد به دفاع از استقلال شرف، عزت و ارزش های مادی و معنوی کشور بوده و خدمت به مردم و فراهم نمودن فضای امن را وجیه ملی خود میدانند.

در اخیر یک بار دیگر حلول عید سعید فطر را تبریک گفته از بارگاه با عظمت الله تعال (ج) خواهان صلح سراسری و آرامش همیشگی کشور میباشیم.

با احترام

لوی درستیز قوای مسلح
دَگر جنرال بسم الله «وزیری»

د ملي اردو زړور منسوبین، د خپلو خلکو په ملاتې غښتلي او تل د دوى

په خدمت کې دي

د هیواد دفاعي او امنيتي خواکونه په خانګري توګه د ملي اردو زړور او سربنندونکي منسوبین په هر ډول ستونزمنو حالاتو کي په ديره زیورتیا او اتلولی سره د خپل ویارلي هیواد، Ҳمکنی بشپرتیا، ملي واکمنی، دینی او ملي ارزښتونو څخه دفاع کولو ته چمتو دي او خپلی ورسپارل شوی دندی په دير صداقت او ایمانداری سره سرته رسوي.

دغه اتل او زړور بچیان د خپلو خلکو په ملاتې غښتلي او تل د دوى په خدمت کي دي، دوى په ملي روحيه روزل شوی، دیني او ملي ارزښتونو ته په پاملنۍ او درناوي د خپل هیواد څخه دفاع اوسانته خپله اسلامي، ملي او تاريخي دنده او وجبيه بولي او په ديره میرانه خپلی دندی سرته رسوي. زموږ درنو او پتمنو هیوادوالو ته په بشپړه توګه څرګنده شوی چې د ملي اردو سربنندونکي منسوبین د دی هیواد اصيل بچیان دي او په هر ډول سربنندونو سره د ګران هیواد افغانستان او د خپلو مسلمانو او متدینو خلکو سانته او خدمت کوي، چې له امله یې زموږ د ګرانو هیوادوالو په منځ کي دا دمن باور خپل کړي او دغه میرني او سربنندونکي منسوبین د دی هیواد ریښتینې ساتونکي ګئي. چې یې له شکه دا باور د ملي اردو پیاوړتیا او خواکمني بتیي اوله امله یې، لیکي ورڅ تر بلی ته لا پسې پیاوړي کېږي.

د هیواد دفاعي او امنيتي خواکونو په خانګري توګه د ملي اردو اتلو منسوبینو د خپلی مسلکي ورتابه مخې د پرياليو جګړه یېزو او چانیزو عملياتو پلان جوړول او په بریا سره د هغې پلي کول، چې په ترڅ کي یې د هیواد په بیلاپیلو ولاپتونو کي د پرياليو عملياتو تر سره کول او د پام ور لاس ته راوړنونو سره، خپل سرلوری ملت ته دا حقیقت څرګند کړ، چې د ملي اردو اتل منسوبین د خپلو پوهی او مسلکي مهارتونو او تکتیکونو په لرلو سره، په ديره میرانه او نور مورال سره، په هر ډول ستونزمنو شرایطو کي د هیواد له Ҳمکنی بشپرتیا او ملي واکمني څخه پرپکنده دفاع او سانته کولای شي.

بې له شکه چې د هیواد د سولې او امنیت هغه سوګند خورلي دېښمنان چې د سولې د روان بهير سره نه یوځای کېږي، غواړي په خپلو هر ډول غیر انساني او غیر اسلامي کړنو سره زموږ د متدینو او پتمنو خلکو سوله یېز ژوند نا امنه کړي او شتمني یې ولوټي، خو د ملي اردو په لیکو کي د هیواد زړورو او سربنندونکو بچیانو په ديره زیورتیا د افغانستان دخلکو دېښمانو ته له عبرته ډک او مرګونې ګوزارونه ورکړل او د هغوي تول شوم پلانونه او دسيسي یې له خاورو سره خاوری کړي. چې په دغه پرياليتو邦ونو او لاسته راوړنونو، دهیواد پر ملي اردو زموږ د ویارلو هیوادوالو اعتماد او باور نورهم پیاوړي کړ.

د ملي اردو غیور او اتل بچیان یو خل بیا د ملي دفاع وزارت او ستر درستیز مشر تابه او خپلو پتمنو خلکو سره ژمنه کوي او دا د څرګندوی، چې په هر ډول شرایطو کي به د خپلو خلکو په خدمت کي وي او په هیواد کي د تلپاتي سولې او امنیت د ټینګښت او هیوادوالو ته د سوکاله ژوند برابرولو په لار کي، نه سترې کیدونکو هڅو ته لا پسې ادامه ورکوي.

سرپرست وزارت دفاع ملی از ولایات هرات و فراه در غرب کشور

دیدار بعمل آورده اوضاع امنیتی ولایات متذکره را مورد بررسی قرارداد

اسدالله خالد، سرپرست وزارت دفاع ملی، در حالیکه از جانب جنرال وهمچنان سرپرست وزارت دفاع ملی درخصوص تعبیه قوتهای و عدم استفاده برخی پرسونل جزو تامها در محلاًاتیکه لازم و ضروری پنداشته نمی شود به مسئولین هدایت داد.

آقای خالد در ادامه گفت: صلح آرمان ملی ماست،

مردم افغانستان در این راستا قربانی های بی شماری را اهدا نموده اند. سعی خواهیم کرد در تطبیق برنامه های دولت ج.ا.ا. و زعامت سیاسی کشور در عرصه تطبیق برنامه های صلح نقش ملی خویشنا انجام دهیم و هر گاه مخالفین مسلح به داعیه صلح مردم افغانستان ارزش قایل نشوند و به این نیاز مبرم جامعه احترام نگذارند و به جنگ ادامه دهنند از جانب منسوبان نهاد های دفاعی و امنیتی کشور سرکوب خواهند شد.

هاتفی

سفرش با عبدالقيوم رحیمی والی ولايت هرات، تورنجه نرال نورالله

اسدالله خالد، سرپرست وزارت دفاع ملی، در حالیکه از جانب جنرال

اسکات میلر، قوماندان حمامیت قاطع و ناتو در افغانستان، جنرال خوشحال سادات، معین ارشد امنیتی وزارت امور داخله، همایی میگردید با محمد شعیب ثابت والی ولايت فراه ساموند یار غلام محی الدین خیرخواه قوماندان امنیتی و سایر مسئولین امنیتی صحبت نموده گزارش اجرات آذهای اسلامی نموده و جهت بهبود وضعیت امنیتی برخی ولسوالی های آن ولايت که در معرض تهدید مخالفین قرار دارد هدایت لازم داد. همچنان سرپرست وزارت دفاع ملی و هیئت همراه اش در ادامه

د مشرانو جرگي رئيس فضل هادي «مسلميار» او ورسره راغلي پلاوي ۲۰۱۵ سيلاب قول اردو له قرارگاه خخه ليدنه وکړه

هيوادوال موپه هردوں شرایطوکی ترڅنګ ولامدې. په پای کي یي د ۲۰۱۵ سيلاب قول اردو منسوبانو په استازولى دقول اردو قوماندان دکرجنرال محمدزمان «وزيری» ته دميراني توره د دالي په توګه ورکړه. په آخرکي دکرجنرال «وزيری» د مشرانو جرگي رئيس او ورسره مل پلاوي ته داد ورکړي ديادي قول اردو تول منسوبان به دتيرې شان دېوځي او مسلکي زده کړو، جګړه يېزو ورتياوو، ديني اوملي احساس او دلوي عالي مورال په درلودلو سره چېلی ورسپارل شوی دندۍ په هردوں ستونزمنو حالاتو کي په ديراخلاص او زيرتيا سرته رسوي او شرييفو هيوادوالو ته به دا من امنيت او سوکاله ژوند برابرولو په برخه کي به چېلی هڅي لازياتي ګرندۍ کړي.

د ۲۰۱۵ سيلاب قول اردو
درستنيوڊفتر

خبروکي دمشرانو جرگي دستاتورانو په استازې توب دتيرشوي کوچنې اختر مبارکي وویله. هغه پڅلواخبروکي: له هرڅه دمخته اړین ټولم چې دملې دفاعي امنيتي خواکونوده ګډانو روح ته دعا وکړم چې دهيواد او ولسونو خخه دفاع په موخه یي خپل ځانونه قربان کړيدي او له تاسې څخه دزره له کومي مننه کوم چې دڅلواخبرونو په نذرانه کولو سره مودهيواد تولو پلېتو دېمناتوته غابن ماتونونکي خوابونه ورکړي او هيواد والو ته مو سوله یېزه فضا، او پېښي حکومتوالی ته مو زمينه برابره کړي ده. همدارازې دقول اردو تولو منسوبانو ته پڅلواخنواوکي وویل چې ستاسي اتلولي به دهيواد په تاريخ کي په زرينوکرېښو لېکل کېږي او داد یي ورکړي چې ستاسي ربنتيني کېږي ده راځان په زينوکي څای لري او ده راځان په زينوکي څای لري او

دمشرانو جرگي رئيس په هغه ناسته کي چې ۲۰۱۵ سيلاب قول اردو قوماندان بنـاـاغـلـى دکرجـنـرـال محمدـزـمان «ـوزـيرـيـ» او دقول اردو دـشـعـبـاتـوـ یـوـ شـمـيرـ مدـيرـانـوـپـکـيـ شـتـونـ درـلـوـدـ ګـډـونـ وـکـړـهـ.

په سرکي ۲۰۱۵ سيلاب قول اردو قوماندان د مشرانو جرگي رئيس او ورسره پلاوي ته د بنـهـ رـاغـلـاستـ ويـلوـ تـرـخـنـگـ دـخـتـيـخـ زـونـ اـمنـيـتـ وضعـيـتـ پـهـ اـړـهـ مـعـلـومـاتـ وـرـکـړـلـ.

د مشرانو جرگي رئيس ۲۰۱۵ سيلاب قول اردو دـتـولـوـ منـسـوبـانـوـاـپـهـ خـانـګـرـيـ توـکـهـ دـقـولـ اـرـدوـ رـهـبـرـيـ خـخـهـ منـهـ اوـسـتـاـيـنـهـ وـکـړـهـ.

وروسته دمشرانو جرگي رئيس فضل هادي «مسلم پار» چې دقول اردو مشراتابه هينت یي ملتیاکوله دقول اردو د کنفرانسونو په تالارکي په هغه غوندہ کي ګډون وکړچي ديدا قول اردو ګن شـمـيرـ اـفـسـرـانـوـ بـرـیدـمـلـانـوـ اوـ سـرـبـازـانـوـ پـهـ شـتـونـ جـوـړـهـ شـوـیـ وـهـ.

دـغـهـ غـونـدـهـ دـقـرانـ عـظـيمـ الشـانـ دـخـوـ مـبارـکـوـ آـيـاتـونـوـ پـهـ تـلـاـوتـ اوـ دـهـيـوـادـ دـمـلـيـ سـرـوـدـ پـهـ خـپـرـولـوـ سـرـهـ پـېـلـ شـوـهـ.

دـغـونـدـيـ پـهـ پـېـلـ کـيـ دـکـرـ جـنـرـالـ محمدـزـمانـ «ـوزـيرـيـ» دـمشـرانـوـ جـرـگـيـ لهـ رـئـيـسـ خـخـهـ منـهـ اوـ قـدـرـانـيـ وـکـړـهـ چـېـ سـرـهـ لـهـ دـېـروـ بوـخـتـيـاـوـوـ بـيـ ۲۰۱۵ سـيلـابـ قولـ اـرـدوـ مـنسـوبـانـوـسـرـهـ وـلـيـلـ اوـ خـواـخـورـيـ بـيـ وـېـنـوـدـهـ.

ورـپـسـيـ دـمشـرانـوـ جـرـگـيـ رـئـيـسـ دـيـادـيـ قولـ اـرـدوـ مـنسـوبـانـوـتـهـ پـڅـلـوـ

سیمینار سیستم سهولت منابع بشری «اپس» پرداخت معاشات منسوبان

اردوی ملی در قرارگاه وزارت دفاع ملی دایر گردید

سیمینار آموزشی منابع بشری سیستم را در نظر گرفته سهولت منابع بشری و تنظیم نماییم. وهمچنان تنقیصات که پرداخت معاشات پرسونل را تامین می نماید.

لوی درستیز قوای مسلح در ادا مه گفت: این سیستم ما را قادر می سازد که منبعد امورات ما با طرز کاری معقول اتو ماتیک و بدون ضیاع وقت از طریق سیسیتم اپس

اجراات لازم را انجام دهیم، به کمک این سیستم ما میتوانیم به اسرع وقت تر فیعات، تقاعده و سایر امتیازات ذاتی و کادری منسوبین اردوی ملی را اجرا نماییم.

آقای وزیری از اشتراک کنندگان سیمینار خواست تا سرعت عمل را در راستای تحقق این پروسه بخراج دهند تا بتوانیم از طریق این سیستم شفافیت و اقدامات لازم را جهت ارتقاء احصارات محاربی قطعات و منسوبین اردوی ملی ایجاد نماییم. گفته شده در این سیمینار تمام شعبات پیژند اجرات و اقدامات شان را به ارزیابی می گذارند و بعد از ختم سیمینار کار عملی اپس در تمام قطعات و جزو تامهای اردوی ملی آغاز و امور مالی واداری از این طریق اداره و پیشبرده می شود.

همدم

اخیراً ناشی از تشکیلات جدید در سطوح مختلف شعبات و جزو تام ها ایجاد گردیده است در حصه تقریم جدد پرسونل میکانیزم لازم را تهیه و منسوبین خویشا در جاهای مناسب تقرر دهیم.

بعداً لوی درستیز قوای مسلح با ایراد سخنان افتتاحیه خطاب به حاضرین سیمینار گفت: جا دارد از مسئولین همه اموریکه در تدویر سیمینار حاضر که در زمان دقیق و لازم برگزار گردیده از نام رهبری وزارت دفاع ملی و ستردرستیز سپاس و قدر دانی نماییم. جای مسافت است که سیستم اپس جاگزین سیستم های کلاسیک و زمان گیر قبلی گردیده است و این پروسه در سطح تمام قطعات و جزو تامهای اردوی ملی قابل تطبیق بوده و کار عملی اش را آغاز نماید. سیستم اپس یک روند شفاف است که حقوق و امتیازات مالی و ذاتی همه منسوبان اردو

سیمینار آموزشی منابع بشری سیستم اپس که به ابتکار ریاست کادر و پرسونل

ستردستیز و حضور گرم همه امرین پیژند جزو تام های قرارگاه، قطعات مرکزو ولايات به اشتراک دگر جنرال بسم الله وزیری لوی درستیز قوای مسلح، عبدالحقی روف معاون ستراتیزی و پالیسی وزارت دفاع ملی، برید جنرال زلمی عسکر زاده رئیس کادر و پرسونل برخی معاونین و روئسای وزارت دفاع ملی و ستردرستیز تدویر یافت.

ابتدا رئیس کادر و پرسونل ستردرستیز پیرامون هدف برگزاری سیمینار گزارش مفصل را به حاضرین ارائه نموده گفت: بعد از این تمام امور اداری و مالی در سطح تمام قطعات و جزو تامهای اردوی ملی به سیستم الکترونیکی اپس اجرا میگردد و با عملی شدن سیستم جدید ما میتوانیم از کاغذ پرانی ها و ضیاع وقت جلو گیری نموده تمام اس ناد ذاتی افسران، برید ملان و سربازان را درج

دملی دفاع وزارت لمړی مرستیال په داسی حال کی چې دملی امنیت عمومی رئیس اوپه افغانستان کی دایتلاف قواوو عمومی قوماندانی یې ملтиا کوله دختیخ زون اوپه ځانګړي توګه دننګر هار ولايت دامنيتي

په تراو راغلی پلاوی ته پڅېل وارسره داجراشو یویدندو او راتلونکو پلانونو په اړه په پوره توګه معلومات ورکړل.

وروسته دملی دفاع وزارت لمړی مرستیال او دملی امنیت عمومی رئیس پڅېل خبروکې په ختیخ زون کی له ټولو ملي دفاعی امنیتی خواکونو اوپه ځانګړي توګه ۲۰۱۵ سیلاب قول اردو قوماندان بگرجنال محمد زمان «وزیری» څخه منه وکړه چې امنیتی خواکونه یې پنه رهبری کړي او د هیواد مکارو دېښمانو ته یې ماته ورکړیده.

همداراز هغوي وویل : دامنیتی خواکونو ترمنځ همغږیتوب باندي باید لایر کاروشی ترڅو په دلکوپه دلکوپه دېښمانو ساحه راتنګه شی. همداشان یې دجګړه نیزوند پرمهال دملکي وګرو تتفاقتو د مخنیو او په خینونو روپرخوکې یې مسؤولینو ته لازمي او جدي سپارښتنی وکړي. همداشان دایتلاف قواوو عمومی فومندان سترجنال سکات میل له امنیتی خواکونو څخه دمنۍ ترڅنګ دناستی تولو ګډونوالوته داد ورکړي چې ایتلاف خواکونه به دافغانستان دنظام بېقا لپاره خپلی هیڅ دول هڅي ونه سپموی او دوی به همیشه دملی دفاعی امنیتی خواکو دظرفیت لورو او تجهیز په برخه مرستی وکړي او د دوی ترڅنګ به ولاړو ترڅو دافغانستان خلک په سوله نیزه او دا دمن امنیت کی خپل ژوند وکړي. په پاکی کی ۲۰۱۵ سیلاب قول اردو قوماندان په ختیخ کی دټولو امنیتی خواکونو په استازیتوب ګډپلاوی ته داد ورکړي چې ملي دفاعی امنیتی خواکونه به په ختیخ زون کی دنیرې خیربه دهیوادله لویشتی لویشتی خاوری څخه دفاع کوي او دژوند ترور و سیستیو سلکیو پوری به دڅېل و لسونو ترڅنګ به ولاړو.

۲۰۱۵ سیلاب قول اردو
درستیو دفتر

دختیخ زون امنیتی وضعیت ارزونی په موخه ننګر هارته سفروکړ.

دملی دفاع وزارت لمړی مرستیال بگرجنال محمدیاسین «ضیاء» پداusi

چې ۲۰۱۵ سیلاب قول اردو دلمري سرحدی لوا قوماندان بريجدنال محمد ایوب «حسین» یاد پلاوی ته دسرحدی خواکونو اوپه خاصه توګه په ګوشتی ولسوالی کی دسرحدی پوستو او دیادی ولسوالی امنیتی وضعیت په اړه په پوره توګه معلومات ورکړل. وروسته ګډ پلاوی دننګر هار ولايت په راغلي دننګر هار ولايت دکوشتی ولسوالی له سرحدی توګه دننګر هار ولايت امنیتی وضعیت ارزونی په موخه په هغه ناسته کی ګډون وکړي چې ۲۰۱۵ سیلاب قول اردو قوماندان بگرجنال محمد زمان «وزیری» په ختیخ زون کی دایتلاف قواوو عمومی قوماندان، دقول اردو ارشد بريدميل او د ننګر هار ولايت دامنیتی سکتور قوماندانانو او مسؤولینو پکی شتون درلود. په دی ناسته کښی لمړی ۲۰۱۵ سیلاب قول اردو قوماندان دختیخ زون په اړه او دننګر هار ولايت دامنیتی سکتور قوماندانانو او مسؤولینو یې ملتياکوله. ورپسی دقول اردو قوماندان له راغلي پلاوی څخه دزیره له تله منه وکړه چې له دیرو مصروفیتونو سربيره

د مشرانو جرګي رئیس فضل الہادي مسلمیار د ھباد په ختخت زون کې د ملي اردوه يو شمېر قطعاتو او جزو تامونو خخه لیدنه وکړه او د دوي پوځي کېني يې و ارزولي

ورتیا د ټدردانی او ستاینی وردی دویلو ور بولم چې تاسو د خپلوا پاکو وینو په نصرانه دندی په هردوں ستونزمنو حلالوکو په

د پراخلاص او زیر ورتیا سرته رسوی.
ویل شوی دی: د مشرانو جرګي رئیس د ۲۰ سیلاب قول اردو د عامه نظم د اوومی لواله قرارگاه خخه لیدنه وکړه. همداراز نوموري د لوا گانتو د رهبری او تول پرسونل هڅي وستایلی چې په ختیخ زون کې يې د وسله والو دلو د خپلوا په موخه هلى خلی ترسره ګردیدی ورپسی يې د لوا

قوماندان بناغلی برید
جنرال نصیر احمد
«سایي» ته توره د ډالي
په توګه ورکړه.

دلوا قوماندان جنرال «سایي» راغلی پلاوی ته د ښه راغلات وروسته دا د ورکړي چې د تى ر په خير به خيله دنده په یوره رېشتنوی سره ترسره کوي او د دي

خاوری خخه به په ګلکه دفاع کوي.

۲۰۱۱ د سیلاب قول اردو
درسنیو دفتر

پای او د خلورمی پلی لوا قوماندان د مشرانو جرګي رئیس ته دا د ورکړي او وویل: د خلورمی پلی لوا منسوبين د خيلو پوځي او مسلکي زده کړي او جګړه پیزو ور تیاوو

لمري د مشرانو جرګي رئیس او ورسره پلاوی ۲۰۱ سیلاب قول اردو په قرارگاه کي د جګړه پېژو دندو او فعالیتونو د لپاپورتیا په برخه کي دقول اردو د شبعتو ارشد پريډملانو په ګدون ناسته جوره شوه. دقول اردو د قرارگاه د شبعتو ارشد پريډملانو پچپل وارسره دقول اردو پریدمل ته خپل کاري راپورو نه او یوشمير ور انديزونه واورو. ورپسی دقول اردو د شبارې دل رفيع الله «عرب» دندو پرمهال پچپل منځونوکي په پوره همغږيتوب تېنګارو کړ او په خينوب خوکي په هغوی ته لازمي سپارښتني وکړي.

همدا شان د مشرانو جرګي رئیس او ورسره پلاوی ۲۰۱ د اوومي سرحدی او د عامه نظم یلو او له منسوبينو سره وکتل.

په سرکي د خلورمی پلی لوا قوماندان د مشرانو جرګي رئیس او ورسره مل پلاوی ته د ښه راغلات او هرکل ترڅنګ د خلورمی پلی لوا داجرا شویو او راتلونو چګړه پیژو، چېژو عملياتو او دنګرهاړ ولايت امنيتي وضعیت په هکله په لند دول رنیا واچوله.

وروسته د مشرانو جرګي رئیس د خلورمی پلی لوا منسوبينو ته پخیلو خبروکي وویل: لومړي ده ره نه ارین بولم چې ستاسو

د تیرو په خدمتونو او دندو ترسره کولو لپاره چې دهیواد او ولسونو خخه د دفاع په موخه مو ترسره کړي دی دزره له کومي منته کوم او ستاسو دکړنو او زړه

رہبری قول اردوی عملیات خاص کماندو از مجروین آن قول اردو عیادت بعمل آورد

پرسی مجروین و اتحاف دعا بخاطر صحبت یاب شدن آنان گفت: ایثار و فداکاری شما منسوبان دلیر و با شهامت را که بخاطر دفاع از عزت و شرف مردم و کشور عزیز مان افغانستان انجام داده اید هیچگاهی مردم متدين کشور فراموش نخواهند کرد، نام و کار نامه های تان ثبت صفحات زرین تاریخ پرشکوه کشور مان گردیده است.

همچنان قوماندان قول اردوی کماندو برای مسوولین هدایت سپرد تا در عرصه تداوی و مواضیت درست از قهرمانانیکه در میدان های نبرد عليه دشمنان صلح و آرامش جراحت برداشته اند تلاش بیشتر نمایند.

جگرن عبدالغفار «نورستانی»

تورنجرال ار کانحرب مح مدفر ید " ح مدی " قول ما ندان قول اردوی کماندو که در سنگرهای دفاع از

عملیات خاص کماندو، بر یدجنرال خان الله "شـ" جاع "قو ما ندان لواء عیادت نمودند. قوماندان قول اردوی عملیات خاص کماندو ضمن احوال منسوبین قول اردوی م تذکره از

د افغان خواکونو په ملاتر غونډه او حکومت ته د قومی مشرانو سپارښتني

بېرته نیولو لپاره د عملیاتو غوبښتنه وکړه ټه هغه معلومات، چې ولايتي شورا د آزادۍ رadio خبریال ته ورکړي پښي د هلمند د تولو سرتیرو په خاص بول پولیسو تشکیل په مراتبو کم دی او د پوره کولو څرک بې نه لګپوری ډا په داسې حال کې د چې د هلمند چارو اکو تازه په یو شمیر سیمو کې د پراخه چانیزو عملیاتو د پیل کیدو خبر ورکړي. د هلمند والي تورن جنرال محمد یاسین وايۍ، چې دا عملیات به په هغه سیمو کې وکړي، چې اوس د وسله والو طالبانو په ولکه کې دی.

د افغان خواکونو د ستایني او ملاتر دغه غونډه په هلمند کې د سرحدونو او قبلابلو د ریاست له خوا جوړه شوی وه، چې د عادی وګرو ترڅنګ، سپین ږپیری او دولتی مامورینو هم په کې برخه اخیستي ووه.

د میوند قول اردو مطبوعاتی دفتر

د هلمند قومی مشرانو او د دولت ملکي لومريو کربتو کې دی ګدون کوونکو په مامورینو د افغان خواکونو په ملاتر عين حال کې له افغان خواکونو هم

غونډه وکړه په لښکرگاه کې د افغان خواکونو په ملاتر دغه جوړي شوی خانکړي توګه د عملیاتو پر مهال نیک برخورد وکړي او د چا مال او خان ته ازار ونه رسوی د غونډي ویناوالو له حکومت څخه د حینو نیپودو سیمو د

حرب و ستراتیژی از دیدگاه کلازویتز

پوهنیار بریدجنرال ارکان‌حرب احسان الله «عظیم»

شد. نسبت ارتباطات خوب پدر کلازویتز با ارکین نظامی و استراک مو صوف در جنگ هفت ساله، کلازویتز در غند ۳۴ پیاده بحیث کاندید افسر پذیرفته شد. مگر گردیدند، از نظام شاهی به جمهوری تبدیل شد، در ارد توغیرات جدی بوجود آمد، به عوض اردوی دائمی، اردوی مردمی تشکیل شد، تکنیک‌های جنگ تغییر نمود، رهبری و تکنیک‌ها عمده‌تاً اعطا ف پذیر بودند. ناپلیون بنا پارت (۱۷۶۹-۱۸۲۱) منحیت یک جنرال جوان رهبری اردو را به عهده گرفت.

جنگ هفت ساله از سال ۱۷۵۶-۱۷۶۳ دوام داشت. در این جنگ پرو شیا در مقابل روسیه، فرانسه و اتریش می‌جنگید. این جنگ را بنام جنگ جهانی کوچک یاد نموده، زیرا که در آن چندین کشور شرکت داشتند. نزد یک بود که پروشیا در این جنگ شکست بخورد، مگر تزار روسیه بنام یکتارینا فوت نمود، به جای آن پسر ارشام امپراطور رو سیه گردید. چون این شخص طرفدار پروشیا بود، روسیه را از ائتلاف جنگی علیه پروشیا خارج ساخت که در نتیجه پروشیا در جنگ پیروز گردید.

در این جا کلازویتز نخستین معلومات و تجربه خویش را در مورد حرب بدست آورد. به تعقیب آن که پاین وسیع را این شروع شد که تا زمان امضای معاهده صلح باسیل دوام نمود. معاهده باسیل بین

انقلاب ۱۴ جولای سال ۱۷۸۹، پادشاه و سایر شخصیت‌های مطرح آن کشور، بشمول رهبران بر جسته نظامی، اعدام گردیدند، از نظام شاهی به جمهوری تبدیل شد، در ارد توغیرات جدی بوجود آمد، به عوض اردوی دائمی، اردوی مردمی تشکیل شد، تکنیک‌های جنگ تغییر نمود، رهبری و تکنیک‌ها عمده‌تاً اعطا ف پذیر بودند. ناپلیون بنا پارت (۱۷۶۹-۱۸۲۱) منحیت یک جنرال جوان رهبری اردو را به عهده داشت.

زنگی کلازویتز

کلازویتز بتاریخ اول جولای ۱۷۸۰ در یک فامیل مامور جمع کننده مالیات در شهر بورگ پروشیا تولد یافت. طبق اظهارات خود اش، فامیل مو صوف از نژاد قدیمی سلی سیان بود.

گمان می‌رود که پدر کلان بزرگ (جد) وی در جنگ سی ساله (۱۶۴۸-۱۶۱۸) بین ایالات مختلف پروشیا، نام کلازویتز را بدست آورده باشد.

پدر کلازویتز در پوهنتون هیل استاد عقاید بود. الی سن ۱۲ سالگی، کلازویتز در مکتب عادی محلی لاتینی درس خواند. به علت اینکه کلازویتز و برادر وی توائیتند به اردوی پرو شیا راه پیدا نمایند، فامیل کلازویتز منحیت فامیل نجیب شناخته

کلازویتز کی بود؟ جنرال کارل وون کلازویتز (۱۷۸۰-۱۸۳۰) یکی از ریفورمیست‌ها و تیوریسن‌های نظامی کشور پرو شیا بود. کلازویتز توسط کتاب مشهور خود "در مورد حرب" که مو صوف نتوانست در زمان حیات خویش آن را تکمیل و به چاپ برساند، شهرت زیاد یافت. کتاب مذکور از تیوری حرب بحث مینماید. نظریات وی در مورد ستراتیژی، تکنیک، و فلاسفه نقش قابل ملاحظه را در انکشاف تیوری حرب و ستراتیژی در جهان بجا گذاشت. اثر مذکور تا به امروز در بسیاری از آکادمی های نظامی معتبر جهان تدریس می‌گردد. پروشیا در سال ۱۸۱۵ قسمت از خاک آلمان، پولند و روسیه امروزی را احتوا می‌نمود از نگاه اقتصادی یک کشور فقیر بود مگر شاه این کشور تلاش می‌ورزید تا سطح زندگی مردم خویش را بلند برد به ارث قاء سطح معارف مردم خویش منحیت عامل عمده پیروزی توجه خاص داشت. از نقطه نظر نظامی پرو شیا یکی از قوی ترین کشورهای اروپائی در آن زمان محسوب می‌گردید، اداره متعهد و عاری از فساد داشت. دارای اردوی قوی بود که در قرن ۱۸ توسط شاهان مختلف پروشیا ایجاد گردیده بود اما بعد از سال ۱۷۸۶ راکد مانده بود. وضعیت فرانسه: بعد از

کلازویتیز شکست اردوی پروسیا را در نامه های تاریخی خویش (در مورد حادثات عمدۀ جنگ اکتوبر ۱۸۰۶) تحلیل و تجزیه نمود.

هدف از جنگ های اکتوبر جنگ های ناپلیونی است. در محاربات جینا - استادت ناپلیون بتأثیریخ ۱۴ اکتوبر ۱۸۰۶ پروسیا را شکست داد. نیروهای ناپلیون نیروهای شکست خورده پروسیا را تعقیب می نماید و شهر برلین را تصرف مینماید. بعداً، بطرف پولنند پیشروعی نمود، پس از اشغال پولینند، بتأثیریخ ۲۵ اکتوبر ۱۸۰۶ بالای روسیه حمله ورشد که بعد از تصرف چندین شهر روسیه با روسها صلح نمود. بعد از بازگشت از آسارت در سال ۱۸۰۹ شارن هورست موصوف را در قرارگاه خصوصی خویش مقرر نمود.

بعد از این وقت موصوف بحیث یکی از ریفورم سنت های مهم در بازسازی اردوی پروسیا خدمت نمود.

در سال ۱۸۱۰ کلازویتیز به رتبه جگرنی ترکیع نمود و بحیث امر دفتر شارن هورست و معلم نقش ها و تکنیک ها در کالج قوماندانیت و قرارگاهی اجرای وظیفه نمود. برخلافه آن کلازویتیز بحیث استاد شخصی شهزاده گان پروسیا، به شمول استادت شکست داد.

چونمنی شد، نیز اجرای وظیفه نمود. به دلیل مخالفت اخلاقی در رابطه به کمک با ناپلیون اول در جنگ با رو سیه، کلازویتیز در سال ۱۸۱۲ اردوی پروسیا را ترک نمود و به اردوی روسیه پیوست.

ادامه دارد

موصوف با موضوعات مهم نظامی آن وقت آسنائی حاصل نمود و در تحریر مضمون نظامی کمک مینمود.

در سال ۱۸۰۴، کلازویتیز از مکتب حربی بدرجه اول فارغ و بحیث یاور شهزاده پروسیا بنام آگست تقرر حاصل نمود. از برکت دسترسی به مسئولین بلند رتبه، موصوف با دوستان خانم خویش بنام ماری وون بروحل معزی شد، یکسال بعد از آن کلازویتیز در روزنامه نیویلینا بشکل مستعار ه خسمون خویش را بن شر سپرد که نو شته نویسنده نظامی بنام دیرت ریچ را مورد انتقاد قرار داد. این مطلب اولین مضمون چاپی کلازویتیز بود. در سال ۱۸۰۶ کلازویتیز بحیث تورن قرارگاه و یاور در چهارمین جنگ ائتلافی اشتراک ورزید. بعد از محاربه جینا و استادتیت، بتأثیریخ ۱۴ اکتوبر ۱۸۰۶، موصوف یکجا با شهزاده آگست اسپر شد که یکسال را منحیث اسیر نظامی در فرانسه گذشتند.

چهارمین جنگ ائتلافی از سال ۱۸۰۶ الی ۱۸۰۷ بین پروسیا، روسیه، سویدن و انگلستان در مقابل فرانسه که در راس آن ناپلیون قرار داشت صورت گرفت. ناپلیون در این جنگ پروسیا را در محاربات جینا - ارستان شکست داد.

محاربات جینا و استادت در اکتوبر سال ۱۸۰۶ در کناره های دریای Saale که در ساحه جرمنی فعلی موقعیت دارد، بوقوع پیوست. در این مبارbat ناپلیون - امپراطور فرانسه و فریدریخ سوم - امپراطور پروسیا شرکت داشتند. بعد از ۱۹ روز جنگ شدید، پروسیا به شکست قطعی مواجه گردید که مجبور به خروج از ائتلاف چهارم بر ضد فرانسه گردید. در این زمان

فرانسه و پروسیا و بین فرانسه و هسپانیا در سال ۱۷۹۵ به امضا رسید. به اساس این معاهده جنگ های انقلابی فرانسه با ائتلاف اول خاتمه یافت. درنتیجه آن فرانسه انقلابی منحیث قدرت بزرگ اروپائی ظهر نمود. پروسیا کنترول ساحات اشغالی در شرق دریای رین را واپس نمود. ائتلاف اول در سال ۱۷۹۳-۱۷۹۷ بخاطر مهار فرانسه انقلابی بعد از پیروزی انقلاب فرانسه تشکیل گردید که پروسیا، اتریش و انگلستان در آن شرکت داشتند. پروسیا تحت کنترول فرانسه درآمد. با ساس این معاهده جنگ با پروسیا ختم شد. غند مذکور، بعد از ختم جنگ، دوباره به گارنیزیون مربوطه خویش در نیرویین بازگشت نمود. از سال ۱۷۹۶ الی ۱۸۰۱ کلازویتیز در آنجا به مطالعه اثار در مورد انقلاب فرانسه، صنعت حرب و سیاست پرداخت، در لکچرهای اخلاقیات و منطق اشتراک می ورزید. باسas خواهش و تقاضای مکرر وی، موصوف در دوره اول مکتب حربی پروسیا در برلین، که جدیداً توسط کیرهارد وون شارن هورست (جنرال مشهور پروسیا) تاسیس گردیده بود، شامل شد. در این مکتب کلازویتیز تحت تأثیر عمیق نظریات شارن قرار گرفت. شارن به رابطه مستقیم بین حرب و سیاست باور داشت. کلازویتیز همچنان در این اکادمی با آثار فیلسوف مشهور پروسیا ایمانویل کانت (۱۷۲۴-۱۸۰۴) آسنائی حاصل نمود.

منحیث عضو "اتحادیه نظامی" (جمع علمی افسران عالیرتبه اردوی پروسیا)

به ادامه گذشته

تاسیس ارتباط مخابره

در مدافعت

نویسنده: برید جنرال محمد تواب "محبی"

- ۴- ترکیب و ترتیب نظم مباربی قطعات و جزو تام های بزرگ و مادون .
- ۵- استقامت های حملات متقابله قدمه های دوم و احتیاط های دوست و خطوط اتساع و انساب آنها .

- ۶- ترتیب کارهای استحکام یا انجینیری ساخه یعنی محل و منطقه مدافعته قطعات و جزو تام های بزرگ، محل کشت زار ماین و مواضع دیگر ضد تانک و ضد پرسونل دشمن، معابر در موافع .
- ۷- قطعات دوست که جهت مقابله با قوای فروند آورده شده دشمن موظف گردیده باشند و ترتیب سوق واداره آنها .

- ۸- ترتیب و تنظیم امور تشریک مساعی بین صنوف اردو و همچواران .
- ۹- اشارات تشریک مساعی شناختن همدیگر، تعریف هدف و ایقاظ خطر که تثبیت گردیده باشد .

- ۱۰- موقعیت قطار جزو تام های بزرگ دوست، مادون و تشریک مساعی کنندہ .
- ۱۲- زمان گذشتن به مدافعته حاضر بودن مدافعته .

- در ضمن مدیر مخابره تشکیل وظیفوی را باید بداند .

- **تعريف تشکیل وظیفوی :** عبارت از گروپ بندی وقت قوتی تعیین شده بوده که جهت اجرای یک وظیفه خاص به مقاصد ذیل ترتیب میگردد .

- a. قوی ساختن مساعی اصلی .
- b. حفظ استیکیت .

- c. سازگاری و عیار سازی با شرایط و عوامل .

- **عملیات های مدافعی:** عبارت از دفاع ساخه ثابت، مدافعته متحرک و عقب نشینی .

- **خصوصیات مدافعته:** عبارت از احصارات، امنیت، اخلال، تاثیرات متمرکز و استیکیت میباشد .

- **الستیکیت مدافعی:** را فکتور های محکمه و ضعیت مفصل، داشتن آگاهی از هدف و مقصود جزو تام، کشف و نظرات تهاجم و در صورت قابل اجرا بودن مدافعته در عمق و داشتن قابلیت استفاده احتیاط را تامین می کند .

- در حین اشتراک، مطالعه و کشف اراضی و تنظیم تشریک مساعی در اراضی که از طرف قوماندانان قطعات و جزو تام های بزرگ ترتیب می شود مدیر مخابره موارد ذیل را مطالعه و برای خود واضح سازد .

- **خصوصیات اراضی در ساخه مدافعته:** قطعات و جزو تام ها .

- موقعیت خط پیشترین و مواضع در ساخه اصلی و ساخه دوم خط مدافعته، موقعیت خط پیشترین موقعیت ساخه قدمه های امنیت و موقعیت پیشترین (در صورت ایکه آنها موجود باشد .)

- **استقامت های احتمالی هجوم دشمن .**

درازنای تنظیم اموره مخابره در مدافعته باشد مقاصد مدافعته، تعریف مدافعته، ترکیب نظام مباربی قطعات و جزو تام ها، استقامت حملات متقابل سیستم سوق واداره و تشریک مساعی، موجودیت وضعیت قوا و وسایط مخابره، زمان ایکه برای تاسیس ارتباطات مخابروی ضرورت است، و شرایط اراضی و جوی ایکه مدنظر باشد .

درازنای تاسیس ارتباطه مخابره در مدافعته در صورت ایکه تماس مستقیم موجود نباشد بر علاوه شرایط فوق الذکر ضرورت تامین ارتباط مفروضه های پیشانده شده که جهت مدافعته ساخه قدمه های امنیت افزای گردیده باشد و یا قطعات ایکه موقعیت پیشترین را اشغال کرده باشد نیز مدنظر گرفته شود .

- اولتیزه مه باشد تعریف مدافعته و مقاصد آن را بدانیم .

مدافعته عبارت از شکل موقعیتی و اجرایی فعالیت های مباربی است که به مقصد وارد آوردن ضربات، ضایعات، تلفات به دشمن، حفظ اراضی اشغال شده، تصرف در پرسونل قوا و وسایط یعنی عدم استعمال تمام قوت ها ، تصرف زمان و کمایی کردن شرایط جهت گذشتن به تعرض میباشد .

- واداره و سوق واداره احتیاطی هم چنان و در ذهن مدیر مخابرہ همیشه ۵ سوال طلای موجود باشد.
- در اثنای تاسیس ارتباط مخابرہ در مدافعه مدیر مخابرہ برعلاوه تدبیر عادی امورات ذیل را در نظر داشته باشد.
- ۱ - تامین ارتباط مخابرہ از محلات قوماندۀ اصلی و محل ترصیت اساسی و احتیاطی.
- ۲ - تامین ارتباط مخابرہ با قدمه های کشف و همچنان با جزو تام ها و قطعات ایکه جهت مدافعه ساحه قدمه های امنیت و مواضع پیشترین موظف گردیده باشد.
- ۳ - تدبیرهای لاینقطع ارتباط مخابرہ در جریان مبارکه به تدافعی بالخصوص در اثنای حملات متقابل.
- ۴ - تامین ارتباط مخابرہ در اثنای تبدیل گروپ بنده در جریان مبارکه و همچنان با قطعات و جزو تام های که برای حمله مقابله با قوای فروع اورده شده دشمن موظف گردیده باشد.
- ۵ - تدبیر جهت محافظه ارتباط بیسیم از تاثیر پارازیت رادیویی دشمن.
- ۶ - تولید پارازیت رادیویی مقابله ارتباط بیسیم دشمن.
- ۷ - تاسیس مرکز معاونه مخابرہ و تاسیس استقامت های فرعی ارتباط سیمدادار.
- ۸ - تدبیر جهت پایداری وسایط مخابرہ.
- ادامه درد
- واداره و سوق واداره احتیاطی هم چنان راه های رفت و آمد وسایط مخابرہ.
- ۴- محلات برای تاسیس استیشن های بیسیمی، ستایلیت ها، و ریلی ها و تدبیر ستر و اخفا آنها.
- ۵- موجودیت وسایط محلی مخابرہ و امکان استفاده از آنها.
- ۶- معلوماتیکه بعد از اجرا کشf و مطالعه اراضی از نقطه نظر مخابرہ و هم چنان معلومات کشف وسایط مخابرہ و اراضی در اثنای تحت پلان آوردن و امور مخابرہ توسط مدیران مخابرہ مد نظر گرفته می شود.
- در دشمن مدیر مخابرہ در بازی حرف مطابق طرز العمل پرسه اتخاذ قرار نظامی اشتراک فعال نماید.
- تعريف بازی حرب: عبارت از تحلیل و تجزیه طرز های فعالیت یک پرسه ذهنی است که قوانندان در مورد وظایف جزو تام های خود مستقیماً در تمام عملیات از آغاز الی ختم آن فکر می کند و به طور مجموعی بازی حرب یک دوران عمل، عکس العمل و عکس العمل متقابل را تعقیب می کند.
- عمل: عبارت از فعالیت است که از جا نب مبتکری آغاز می گردد یعنی ابتکار فعالیت را در دست دارد.
- عکس العمل متألب: عبارت از فعالیت جا نب اولی در جواب عکس العمل میباشد مدیر مخابرہ قوت های مخابرہ را تحلیل و تجزیه کنند.
- که تحلیل و تجزیه قوت ها عبارت از بررسی اساسی عوامل ملموس (تجهیزات اسلحه و جزو تام ها) میباشد.
- d. تامین استیکیت در اثنای ایکه حادثه رخ میدهد و هم چنان حمایه عملیات.
- e. تامین توحید قوماندۀ و مساعی ایکه از ارتباطات قوماندۀ و حمایه استفاده شود.
- f. تلافی نمودن محدودیت ها.
- g. استفاده از نقاط ضعیف دشمن به نفع خویش.
- h. تخصیص دادن منابع و کار برد آنها.
۱. بوجود آوردن گروپ موثر از صنوف مختلف قوت ها جهت حمایه مقابل که صنف مخابرہ شامل این قوت ها میباشد.
- ۲- در صورت ایکه احصارات برای مدافعه قبل از قبل گرفته می شود مدیر مخابرہ امور کشf و مطالعه اراضی مذکور را بالذات اجرا کند.
- در اثنای کشف و مطالعه اراضی از نقطه نظر مخابرہ و در نتیجه کشف وسایط مخابرہ و اراضی مدیر مخابرہ برای خود موارد ذیل را واضح میسازد.
- ۱- بهترین استقامت ها و طرز تمدید یا تاسیس لین های سیمدادار به مقصد زیاد ساختن مقاومت آنها بالخصوص در استقامت های احتمالی حملات متقابل دوست و در خطوط اتساع و انساط قدمه های دوم و احتیاط های دوست.
- ۲- مناطق برای تاسیس مرکز مخابرہ در محلات اساسی و احتیاطی سوق و اداره طوریکه سترواخافای آنها و مدافعه از تاثیر دشمن تامین گردیده باشد ترتیب تاسیس لین های ارتباط سیمدادار قریب محلات سوق واداره.
- ۳- موقعیت میدان های برای طیارات ارتباط در مناطق و محلات اساسی سوق

چاپ نیروهای امنیتی از منظر اسلام

پویایی دگر واں مرتضی

لازمه جامه عمل پوشاندن به چنین دستور و وظیفه مهمی، برخورداری از تشکیلات و سازمانی است که با برنامه ریزی سازماندهی نیروهایی به حفاظت و حراست از مرازهای نظام اسلامی پرداخته، دشمن و حرکات مشکوک آن را زیر نظر داشته باشد. این اقدام کمک می‌کند تا در سایه آن مسلمانان زودتر و بهتر به فلاح و رستگاری ای که خداوند در این آیه نوید می‌دهد، برسند

همچنان خداوند در سوره انفال آیه ۶۰ می‌فرماید

ترجمه: در برابر آنها (دشمنان) آنچه توانایی دارید از «نیرو» آماده سازید و (و همچنین) اسبهای ورزیده (برای میدان نبرد) تا به وسیله آن، دشمن خدا و دشمن خوبیش را بترسانید و (همچنین) گروه دیگری غیر از اینها را که شما نمی‌شناسید و خدا می‌شناسد. و هر چه در راه خدا (و تقویت بنیه دفاعی اسلام) اتفاق کنید به شما بازگردانده می‌شود و به شما ستم نخواهد شد.

یعنی آماده کنید ساز و برگ چنگ را برصدد شمنان به هر قدر می‌توانید، چه از نیروهای بدنی و تعلیمات نظامی و چه از ساز و برگ چنگی و سازمانهای مناسب آن و چه نیروهای سرحدی برای نگهداری سرحدات؛ به طوری باید در این ساز و برگ و نظام مهیا شوید که دشمنهای

اجتماعی و پرهیز از رفتارهای آنارشیستی و خودمحوری است که زمینه‌ی دفاع از حقوق مشترک انسانی همچون حق حیات، آزادی و احترام به حقوق شهروندی تضمین می‌شود. در نهایت نکات کلیدی که از آیات مذکور در زمینه ای ضرورت امر دفاع وجود نیروی امنیتی استنبط می‌شود را میتوان در موارد زیر خلاصه کرد

۱- ضرورت حیات اجتماعی انسان
۲- ضرورت برقراری امنیت و اجرای قوانین

۳- ضرورت مقابله با فساد.

۴- ضرورت حفظ حیات و آبادانی زمین با توجه به آنچه ذکر شد، نگرش اسلام نسبت به نیروی امنیتی، جایگاه و ضرورت وجود آن در جوامع بشری، روشن می‌شود. قرآن کریم خداوند در سوره آل عمران، آیه ۲۰۰ می‌فرماید

ترجمه: (در برابر مشکلات و هوسها) استقامت کنید و در برابر دشمنان نیز استقامت به خرج دهید و از مرازهای خود، مراقبت به عمل آورید و از خدا پرهیزید شاید رستگار شوید.

در تعریف «موابطه» که به عنوان دستور سوم در این آیه بدان فرمان داده شده، آمده است: (نگهداری نیروهای رزمی و آماده باش جهت محافظت و حراست از مرازهای کشور و زیر نظر داشتن دشمن و مراقبت از حرکتهای مشکوک) بی‌شك

به دلایل و انگیزه‌های مختلف، مانع انتخاب راه صحیح و یکتاپرستی مردم بوده اند، انسان و هدف از آفرینش آدمی تحقق یابد. اگر این مکانها برقرار نباشد، جامعه انسانی با حیوانات فرقی نخواهد داشت. آنچه از جان و مال افراد مهمتر است، دین و ایمان است. بنابراین مهمترین دفاع در اسلام به منظور حفظ ارزش‌های دینی است.

اما پیش از بیان مصاديق دفاع در همین سوره، خداوند خود را مدافعانه نان معرفی می‌کند در آیه ۲۵۱ سوره‌ی بقره وجود نیروهای بازدارنده از ترویج و شیوع فساد بر روی زمین به عنوان مصداقی از فضل الهی آمده است. در اینجا خداوند از تغذیه دوگانه سخن به میان می‌آورد ابتدا دفاع به عنوان امری از جانب پروردگار مطرح می‌شود که از روی فضل به مودم عطا شده است و دلیل آن فطری بودن امر دفاع است و به دنبال آن به عنوان تفضیلی دیگر، پاک کردن زمین از فساد عنوان می‌شود؛ به دلیل این عنایت الهی، زمین جایگاه و مأوایی امن برای حیات طیبه و عبادت الهی می‌شود. البته در آیات مذکور، آشکار می‌سازد که این نوع دفاع، لازم است به فرمان حاکم و به دست کارگزاران انجام شود، نه توسط تک تک افراد اجتماعی این نکته، بیانگر تأکید و توجه اسلام به لزوم قانون مداری در حیات

جایگاه نیروهای امنیتی در احادیث پیامبر(ص)

عن أبا هريرة رضي الله عنه يقول: أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: ترجمة: از ابی هریره (رض) روایت است که رسول الله (ص) فرمودند دو چشم است که آتش دوزخ به آنان نمی رسد؛ چشمی (شخصی) که از ترس خدا بگردید (اشک بریزد) و چشمی (شخصی) که شبها در راه اسلام نگهبانی می کند بخاطر امنیت حفاظت اهل اسلام از اهل کفر.

درین حدیث فضیلت پاسداری دراه اسلام و ارزش‌های یک سرباز واشک رختن از ترس خدا(ج) بیان میکند، چشم‌های که در حراست از اسلام بیداری میکشد بخاطر دفاع از دین و از امت اسلامی و شهر و دیار ازمال و ناموس و عرت و شرف مردم پیره داری میکند در ردیف شخصی شبها و روزها بی خوابی و از ترس خدا (ج) اشک بریزد.

اما افراد نیروهای مسلح باید اشخاص صاحب بصیرت و بنش باشند.

بصیرت: بصیرت از ریشه بصر اما با معنایی متفاوت است، زیرا بصر به معنای چشم سر است اما بصیرت به معنای چشم دل. از بصیرت به بینایی دل، دانایی زیرکی، هوشیاری، چشم عقل و چشم خرد تعییر شده است.

تعريف اصطلاحی طبق نظر علماء عبارت است از: یک سلسله معارف علمی که معارف عملی را به دنبال دارد و جامع همه آن معارف که یک کلمه است و آن عبارت است از اعتقادات. بر این اساس دین مجموعه ای از اعتقادات و دستورات است ادامه دارد

ولی وقتی این اقتدار و این مظاهر قدرت ملی اهمیت و ارزش مضاعفی پیدا می کند که آنچه در او بیرون می کند، صرفاً اقتدار به مدد و کمک سلاح نباشد. سلاح مهم است اما مهمتر از سلاح، نیروی معنوی و قدرت روحی مرد مسلح است. این آن چیزی است که اقتدار ملی یک کشور را به صورت یک اقتدار معنوی و حقیقی و غیر قابل زوال در می آورد.

یک ملت با داشتن مردان و جوانان مسلح و سربازان شجاع و رشیدی که دلهای آنها با نور ایمان روشن است و اراده های آنها با قدرت و صلابت ایمان مستحکم است، دارای اقتداری است که نظیر آن را در سراسر جهان - بلکه در سراسر تاریخ - کمتر می توان پیدا کرد. در صدر جامعه اسلامی، نیروهای مسلح، عظمت و ابهت خود را فقط به قدرت سلاح نشان نمی دهند بلکه در کنار آن، اقتدار معنوی آنها که وابسته به نیروی ایمان است جلوه گری می نماید.

برای خدا، برای انسانیت، برای گسترش توحید و برای دفاع از ارزش‌های اصیل اسلام است.

خدا و دشمن های شما و هر کس در جهان هست، بشناسید او را یا نشناشید، از نیروهای با عظمت شما بترسد و آنچه در راه خدا که حفظ کشور اسلامی و آماده کردن و سایل جنگی و تهییه ساز و برگ و نیروهای نظامی است خرج کنید، خدا به کل تمام به شما عوض می دهد و شما با این آماده بودن مورد طمع دیگران و ستمکاری آنان نخواهید شد. یکی از آماده هایی که از آیه می فهمیم، آن است که دولت اسلامی به هر قدر می تواند و بودجه مملکت اقتضا دارد برای حفظ کشور و ترساندن اجانب باید هم در سرحدات و هم در غیر آن، نظامی و ساز و برگ جنگ و نیروهای مناسب با سازمان تهییه کند نیروهای امنیتی در جوامع مختلف و در طول تاریخ برای دفاع از قدرتها و قدرتمندها شکل می گرفتند، اما در نظام اسلامی، نیروی امنیتی در خدمت امنیت مردم و دارای مأموریت آرامش بخشیدن به زندگی عمومی مردم است. فلسفه نیروهای امنیتی این است که مردم در پرتو آنان احسان امنیت کنند. در همه کشورها، نیروهای امنیتی یکی از اجزاء بسیار مهم اقتدار ملی به حساب می آیند،

طراحی قدرت نظامی

ماستر علوم سیاسی - پوهندوی عبدالنبی «غوریانی»

قدرت نظامی می‌پردازد و با در نظر گرفتن مهمترین موارد استعمال قدرت نظامی در حمایت از سیاست‌های امنیت ملی، آشکار شدن قدرت و غیرت ملی و در ذهنها یت سمبول قدرت و بازدارندگی و دفع شر را بیان می‌کند.

قدرت نظامی یکی از وسائل و سازکارهای مملکت داری است که از قرون گذشته مورد توجه حکومت‌ها و صاحب‌نظران بوده و در عصر حاضر نیز که قدرت نظامی با دیدگاه‌های مختلفی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد همچنان و بلکه با اهمیتی بیشتر مفهوم خود را حفظ و در شکل تکنولوژیکی تقویت کرده است؛ طوریکه به دلیل نقشی، که در ایجاد جلوگیری از تهدید و مقابله با آن برای کشورها دارد به عنوان مهمترین مؤلفه قدرت در تأمین و حفاظت از منافع امنیت ملی، به شمار می‌رود. به دلیل تحولاتی که پیشرفت تکنولوژی نظامی در عرصه‌های عملیات نظامی به وجود آورده، آمادگی دائمی قوای مسلح با ساختار و تشکیلاتی متناسب و کارآزموده، مستلزم «طراحی تواید قدرت نظامی» است.

سوال اصلی: بین عواملی که در شکل گیری و مدیریت طراحی قدرت نظامی نقش دارند، طراحی تولید این قدرت از چه جایگاه و اهمیتی برخوردار می‌باشد؟ اهمیت و ضرورت تحقیق درین زمینه: سیر تحولات هنر نظامی و پیشرفت روزافزون تکنولوژی و تجهیزات نظامی افق‌های جدیدی را به روی صاحب‌نظران نظامی در طراحی تواید قدرت نظامی

چنین قوه ای برمی‌خیزد، در سایر

موجودات زنده و سیلیه یا قوه که مبدأ غصب و وسیله دفاع از حقوق و حیات آنهاست، وجود دارد. این وسیله در وجود انسان در قالب غریزه فطری، یعنی غصب یا قوه، بالقوه تدافعی تجلی می‌نماید. آنچه در اینجا به عنوان دفاع مورد نظر است، دفاع در برابر خطرات و تهدیداتی است که مبنی بر قوه ای دفعیه یا غضبیه بوده و حیات انسان یا جامعه انسانی را تهدید می‌کند. تفکرات نظامی، دفاعی و امنیتی به دلیل اینکه امری انسانی است، علاوه بر همیشگی بودن، همگانی و همه‌جایی نیز می‌باشد، زیرا آدمیان در درون جوامع زندگی می‌کنند و در این جوامع، ضرورت بررسی و طرح امور نظامی به شکل انسانی و منسجم ظاهر می‌شود، همچنین تفکرات نظامی و دفاعی و امنیتی به دلیل انسانی بودن، راه گشای انسان در زندگانی او می‌باشد.

مقاله حاضر تحت عنوان «طراحی قدرت نظامی» به بررسی ارزش و نقش عواملی همچون هدفمند کردن سازمان و تشکیلات نظامی، مکانیزم تضمیم گیری و عملی کردن، خواباط، تعليمات نامه‌ها و روش‌ها در تولید ضرورت دفاع در وجود انسان از وجود

مقدمه: یکی از نیازهای اساسی و اولیه آدمی قدرت و حفظ امنیت فردی است. این دو قبل از آن که در قالب فلسفه‌ها و اندیشه‌های انسانی یا قوانین و مقررات بشری یا احکام و حدود الهی درآیند، امری فطری و طبیعی می‌باشد و برتر از آن، امری حیاتی به حساب می‌آید. یعنی امری که حیات و بقاء به آن بستگی تام دارد. صاحب نظران اعتقاد دارند که: ((هیچ ملت نمی‌تواند انتظار داشته باشد در حالی که ضعیف و ناتوان است و قادر بر دفاع از خودش نیست، دیگران به او چشم طمع نداشته باشند و نخواهند از او سوء استفاده کنند.)) و یا ((یک ملت اگر بخواهد سریلاند بماند، باید قدرتمند باشد. این قدرت در شکل نظامی آن توسط قوای مسلح انجام می‌گیرد. قوای مسلح حصار مستحکم یک ملت به شمار می‌آید.)) در عین حال به اثبات رسیده است که در وجود انسان قوه به نام قوه «دفاع کننده» یا «قهریه» و یا غصب قرار دارد که بوجود اور نده خشم، جوش و خروش و دفاع در مقابله با ترس، خطر، ستم و بی‌عدالتی، خودسری و تجاوز و... می‌باشد و

تشکیلات متناسب وقوت تعلیم دیده و مسلکی است و به همین دلیل قوای مسلح باید دارای آن چنان سازمان نظامی باشند که از ابعاد بسیار گستردگی و تقسیم کار برخوردار گرددند. این قوا که در زمان صلح در حالت آمادگی و دفاعی می‌باشد، در صورت لزوم با حداقل قوا و در حداقل زمان آماده شده و آماده نبرد می‌شود. هدف استراتیژیک این قوت، کسب پیروزی در صحنه نبرد است.

ولی مسئله اصلی این است که این موضوع چرا در کل قوای مسلح قابل عملی شدن نیست یا به آن بی‌اعتنایی می‌شود؟ طراحی این قدرت در برخی جایگاه‌ها سبب تحول و در برخی موارد با مقاومت قوماندانان مواجه می‌شود. این محدودیت آیا در حوزه اندیشه و یا حوزه قوماندانی جای دارد؟ قوای مسلح کارآمد یک تشکیلات نظامی تخصصی، دائمی و به شدت تجهیز شده می‌باشد، خصوصیت بارز این قوا، تقسیم کار پیچیده آن است که به همین دلیل اتفاقی کمتری به سرباز موقت دارد. هدف استراتیژیک این قوا، جلوگیری از آغاز جنگ و در صورت بروز آن، استفاده حداقل قوا برای رسیدن به پیروزی قاطع است. به احاظ تاریخی، دو عامل می‌توانند توضیح‌دهنده نفوذ این گونه از طراحی ساخت و انتقال از قوای مسلح مردمی به قوای مسلح حرفة‌ای باشد.

ادامه دارد

حل مسئله نیز نام برده می‌شود، می‌باشد.

مبانی نظری موضوع:

۱- مدیریت هدف، مسئله امروز در سازمان‌های نظامی: از پایان جنگ جهانی دوم، در تشکیلات قوای مسلح بی‌شتر کشورهای پی‌شرفت، تغییرات اساسی صورت گرفته و قوای مسلح پر تعدادی که شهروندان را برای جنگ آماده و سازماندهی می‌کرد، اکنون به بخش‌های نظامی کوچکی تبدیل شده‌اند که قوت‌ها یا کارکنان مسلکی را در خود جای داده است. تمرینات و عملیات نظامی و جنگی، وظیفه اصلی و اول این افراد می‌باشد. اما این تحول در همه کشورها به طوریکسان صورت نگرفته است. شواهد و نمونه‌های آشکار از این روند انتقالی را می‌توان در قوای مسلح کشورهای پی‌شرفت، مشاهده کرد. در همه این کشورها تقسیم کار نظامی رشد پیدا کرده و پیچیده‌تر شده است. اتفاقاً به سربازان مسلکی و تعلیم دیده از خصوصیات مشترک ساختاری قوای مسلح این کشورها می‌باشد. زیرا دفاع مناسب در برابر سیستم‌های تهاجمی پی‌شرفت، آمادگی دائمی قوت‌های مسلح را می‌طلبد. به دلیل تحولاتی که پی‌شرفت تکنالوژی نظامی در عرصه‌های عملیات نظامی به وجود آورده، اکنون در مقایسه با گذشته، زمان بسیار کمتری برای آماده سازی شهروندان جهت شرکت در جنگ لازم است.

آماده سازی و آمادگی دائمی قوای مسلح، مستلزم وجود یک ساختار و

از راههای مختلفی که به اختصار در این مقاله به آنها اشاره می‌شود باز کرده است، چرا که امروزه صرف داشتن قدرت نظامی به تنها یکی در تأمین اهداف مورد نظر نمی‌تواند فایده کافی را داشته باشد فلاندرا امتداد پیشافت تکنولوژی، طراحی قدرت نظامی ضرورت می‌یابد و اهمیت موضوع نیز از همینجا ناشی می‌شود. این مقاله از نظر علمی به نحوه طراحی تولید قدرت نظامی پرداخته و می‌تواند مورد بهره‌برداری عملی مسئولین قوای مسلح کشور باشد.

تعريف متغیرهای مسئله تحقیق:

الف- طراحی قدرت نظامی: جریان سازمان یافته و کارکردگرا و خلاقیت محور است که با استفاده از وسائل «نرم و سخت» پیشترین تولید قدرت نظامی با قابلیت‌های بخصوص را دارد.

ب- قدرت نظامی: توانایی یک ملت برای دفاع از وطن، حفاظت از منافع ملی، کمک به متعددان و رسیدن به اهداف مورد نظر را در بر می‌گیرد.

ج- ساختار قدرت: سایلی از جمله جغرافیا، قوای بشری، روحیه، وفاداری، انضباط، تعلیم و تربیه، تجهیزات و امکانات، قوماندۀ کارآمد، لوزستیک فعال، توان تعمیم یک پارچگی در زمینه‌های مختلف، مردمی بودن، مهارت و تخصص، قدرت تحفظ و تولید اطلاعات، ساختار و تشکیلات اساسی، عضویت در پیمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی.

د- تصمیم‌سازی: جریان بخشی از یک مسئله خاص که از آن به نام راه

په تیز پسی:

بلواکری اوډه‌غی په وراندی عملیات

دکروال ارکان‌حرب شهاب الدین «شینواری»

پولیسو) کېنى همغۇرى كىرى لغوه شوه او دعملىياتو چارى دېپوخى قطعۇ او جزو تامونو سىيمە ايزو قومانداناتو تە وسپارل شۇي. پوخى عملیات دىيات شىميرملكى وگرود مرك ژوبلى لامى وگرخىدل، لە دى املە دىبلواكونكۇ پە وراندى دەولت لخوا اىيل كۈونىكى غېرگۈن بېرسىتر اونامناسب وو چە دستۇنزا دەلپە خاي ئى نور هم خىك دىبلواكونكۈلەپسىز بىخاى كول.

تىرى دېپاو وروستە دېپريم پە نوم يوافسىرددۇم اردو دەقۇماندان پە حىث و تاكىل شۇ، نومورى اردۇپە شەمال خېتىۋو سىيمۇ كېنى دىبلواکری ضد عملیاتو مىسئۇلىت دەلەد نومورى دەعىلىاتو پە روش كېنى بىلۇن تەپانخە كىر او ورسە سەم دىبلواکری پە وراندى دەعىلىاتو دېپىرا پېراو پېل شۇ. هەدارنگە دەھياد پە جۇنى سىيمۇ كېنى دەنۈمورى يوھەمىكار دەقۇماندان پە حىث و تاكىل شۇ دەوارو قۇمانداناتۇپە خېلپوكېنى بشە همغۇرى رامنخە كىر چە دەتىكاو پە راوسەتلى كېنى ئى مەرسەتە و كىر. نومورى پە بىرالىتوب سەرە دىبلواکری ضد عملیات پرمخ بىول. هەغە داسى چە لمرى ئى سىيمە دېپوخى خواكونوتەر پۇينىن او محاصىرى لاندى راوسەتە او بىانى دىبلوا كۈونكۇ پە وراندى چانىز عملیات تر سەرە كول تر خۇ سىيمە دىبلواكون داشتون خە پاکە كىرى، هەدارنگە داستخباراتى معلوماتو رايتۇ او دەھەفو پرمىت عملیاتوتە ئى خانگىرى پاملىنە كولە، بل ئى دخانگىرو خواكونو دەعىلىاتو خە گەتە اخىستە، دچان شويو سىيمۇ ئىنگ امنىت ئى نىيە، دىبلواكونكۇ

پېل شول چە دېپوخى عملیاتو سىرېرىرە يۈلۈملەكى او دېبىبا جۇرۇنى فعالىيتو نەم پېل شول او دېپوخى خواكونو لخوانى امنىت نى يول كىدە.

لە كە چە دىلى ليكىنى پە تىرىه بىرخە كېنى ورته اشارە وشوه دىبلواکری پە وراندى عملیات دېيشىمەر سەتۇنزا سەرە مە وودەغۇرى لە جەملە خە بىه داچە د تايىند پوخى افسىران دەمعارفۇ جىڭىز دەكتورىتۇ پە بىنسەت روزل شۇي وو،

دىبلواکری پە وراندى دەعىلىاتو كېنى ئى دە ملکى فعالىيتو نورول تە پاملىنە نە كولە، پە دېرى مواردۇ كېنى ئى عملیات نە ترسە كول او كە تر سەرە كول ئى هم يوازى دېپوخى عملیاتو دەرەش خە ئى كار اخىستە چە دەدەبىنەن پەلىتۇن او ورلۇمتكى وى حال داچە ملکى عملیات دىبلواکری پە وراندى دەعىلىاتو بىنسەتىزە بىرخە جۇرۇي. خەننگە چە تىرى مەھالە دىبلواکری پە وراندى دەعىلىات پە بىه مەددودە سىيمە كېنى پرمخ بىول كىدى دەعىلىاتو قۇماندان غۇشتىل چە دەعىلىاتو سىيمى تە پەراختىيا ورگىرى. دىدى لپارە ئى زىيات شىمير خواكونوتە ارتىا دەلەد نومەركىزى حەكومت خە ئى دەپرو پوخى خواكونو غۇښتتە و كىر، دىدى لپارە ئى دەعىلىات شەپھەر خە پوخى قۇماندانانو دىبلواکری پەروراندى دەعىلىاتو پە ترسە كولو يواخى دېپوخى دەعىلىاتو پە ترسە كولو تەرىزىزلىكىيەت سەمەتە بە ئى خېلى دەخلىو دەملاتلار مەعلوم كىرى حتى دىبلواكونكىيەت سەمەتە بە ئى خېلى دەستازى لېپەل ترخۇ لە نېرىدى وضعيت و خارى او سەم او كەرە مەعلومات ئى پە هەكلە راتول كىرى. ۱۹۶۷ داپەل راهىسى هەفو و كولاى شول ترخۇ دەكمونىستانتان زېرىنباۋى كىشىف او داستخباراتى مەعلوماتو خە پە ئىتە اخىستۇ ئى لە منخە يوسى. پە دى مەھال دەنۈمورى قۇماندان تر مشرى لاندى تر يوحىدە دەركە دەستخباراتى مەعلوماتو پەرپىنسەت دىبلواکری پە وراندى دەعىلىات

خەننگە چە دا يوه سىياسى سەتونزە وە، تر هەرخە وراندى دەستۇنزا دەرامنخە كىدەوا و ورخىنى دەخلکو دەملاتىر پە لاملىنۇ پۇھىدەواولە منخە ورلۇ تە ارتىا لىدىل كىدە. نۇددى لپارە هەفو ئىمرى يو داستخباراتو دەشتنى او اززۇنى مەركز رامنخە كىر، پە نومورى مەركز كېنى تول داستخباراتى رېپوتەنە دەكمپىيەتىرى سىيسمە پە واسطە تەخلىل او اززىيابى كىدىل. پە پېل كېنى داپروسا پە دەوەدىلىونو دۆمرە بىرالى نە وە ئىمرى دى پروسى زىيات وخت نىوھ چە مەسئۇلىنىو، دەعىلىاتو پلان كۈونكۈ او تەرسەرە كۈونكۈ تە ئى دەمعلوماتو پەرتاكلى وخت رسيدل دەستۇنزا سەرە مەخامخ كول، بىل دا پە تايىند كېنى يوه نۇي تجربە وە كارمندانو دەدى سىيسمە خە پە سەمە توگە ئەتە نىشە اخىستىلى او درپۇتۇنوبە تەتىيەپولو كېنى دنى يوشمىر اشتىباھات منخە راولىل.

دەھم ئى دېپىياورى پوهە تر مشرى لاندى يو علمى خەننگە مەركز رامنخە كىتەر خۇ دەوضعىت پە بارە كېنى تول مەعلومات و خىرى او دىبلواکرى رېپىنى او هەفي خە دەخلىو دەملاتلار مەعلوم كىرى حتى دىبلواكونكىيەت سەمەتە بە ئى خېلى دەستازى لېپەل ترخۇ لە نېرىدى وضعيت و خارى او سەم او كەرە مەعلومات ئى پە هەكلە راتول كىرى. ۱۹۶۷ داپەل راهىسى هەفو و كولاى شول ترخۇ دەكمونىستانتان زېرىنباۋى كىشىف او داستخباراتى مەعلوماتو خە پە ئىتە اخىستۇ ئى لە منخە يوسى. پە دى مەھال دەنۈمورى قۇماندان تر مشرى لاندى تر يوحىدە دەركە دەستخباراتى مەعلوماتو پەرپىنسەت دىبلواکری پە وراندى دەعىلىات

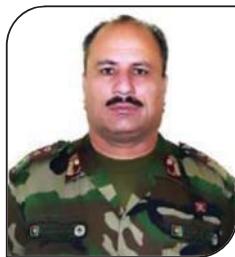

چه چین دماویزم او ویتنام دشوروی بنه سیاسی رژیم غوره گلپویه کمونیست گوند کبندی دداخلى اختلافاتو لام و گرخید چه په پایله کبندی ئی کمونیست گوند له منخه ولار. په نریواله چه په ستراتیزیکی اوضاع کبندی بدلون له یوی خواو په کمونیست گوند کبندی داخلى ستراتیزیکی اختلافاتوله بلی خوا دبلوا کونکو ماتی ته لاره هواره گرده. په ۱۹۸۳ کبندی بلواکرو کمونیستانو دیو لر بلواکری په وراندی عملیاتو په پایله کبندی دخاخور په غرونونو کبندی خپله فرارگاه اوپاییگا سیمه له لاسه ورگره، ددی سیمی بایل دهفوی دماتی خورلو لام و گرخید. لکه چه ایدل کیری دپریم دبلواکری په وراندی ستراتیزی بیره اغیزناکه تمامه شوه. دنوموری په ستراتیزی کبندی لومری سیاسی فعلیت ته خای ورگرل شوی وو، هげه بلوا کونکو چه جگری ته ئی دوام ورکاوه له منخه ورل کیدل مگر د هفو لپاره ئی دمصنونیت ضمانت کاوه چه جگری خخه ئی لاس اخیست اووسلى ئی په حمکه ایبنسوندی. دی ستراتیزی بنه نتیجه ورگره. په شمال ختیخو سیمیو کبندی پریم اوپه جنوبی سیمیو کبندی ئی ملکری دبلواکری په وراندی کمپایونونه تر سره کرل، یوزیات شمیر بلواکونکو وسلی په حمکه کیتیودی او هفوی وبېتل شول، له بلی خوا په پراخه پیمانه اقتصادی اود صنعتی کولو هخی تر سره شوی چه دتايند هیواد ئی داقتاصادی ارخه دنریوال اقتاصادسره وصل کر چه دی کار هم تر دیره دتیکاو په راوستلو کبندی مرسته وکره. په پای کبندی په تایلند کبندی بلواکونکو ماته و خوره، په دی جگره کبندی دراز، راز تکتیکونو او اوپراتیفی فن خخه په سـمه توگه گـته پورته شوه چه دتايند سیاسی واقعیتونو ته په پاملنـه دـستـراتـیـزـیـکـیـ بـرـیـاـ لـامـ وـگـرـخـیدـ.

وراندی د ملى خواکونو دجلب او موبليزه کيدو سبب گرخیده" کله چه کمونیستانو په پاچا بریدونه پيل کرل په دى معنی چه دچل گوند مرینه او ملى خواکونو موبليزه کول ئى پيل کرل". دبيلگی په توگه دبنى ارخ خواکونه یعنی هげه مليشى چه ۱۹۷۳ دا ۱۹۷۵ کال دېپېنو ورسوسته د کليوالى ساتونکو دجورېست (سازمان) په نوم رامنځته شوی وی دتايند هیواد دملی مفکوري په بنست چه پاچا اوپودايزم ته دوفداری خخه عبارت وه تر ۱۹۶۷ پوری ئی شمير ۵،۲ ميلونه تنوه ورسـیدـ چه دهـيـوـادـ دـنـفـوـسـ ۵% ئـيـ تـشـكـيـلـوـ دـبـلـواـکـرـىـ ضدـ خـواـکـونـسـرـهـ يـوـخـايـ شـوـيـ. يـوـشـمـيرـ نـورـيـ مليـشـهـ دـلـگـىـ هـمـ دـبـنـىـ اـرـخـوـ لـخـواـ رـامـنـځـتـهـ شـوـيـ وـيـ مـكـرـ دـغـرـوـشـمـيرـ ئـيـ کـمـ اوـ دـپـامـ وـرـنـهـ وـوـ. دـاـ مـلـیـشـهـ خـواـکـونـهـ وـوـ چـهـ دـقـانـونـ پـهـ چـوـکـاتـ کـبـنـىـ دـمـلتـ، پـاـچـاـ اوـپـوـدـاـيـزـمـ دـکـلـیـمـوـ تـرـ اـغـیـزـ لـانـدـ دـخـلـکـوـ لـهـ منـخـهـ جـذـبـ اـوـدـبـلـواـکـرـىـ پـهـ وـرـانـدـیـ وـدـرـبـیـلـ. هـارـنـکـهـ دـبـلـواـکـرـىـ ضدـ خـواـکـونـبـلـهـ دـلـهـ هـغـهـ سـرـتـیرـ وـوـ چـهـ دـلـاـؤـسـ پـهـ جـگـرـهـ کـبـنـىـ بـنـکـیـلـ وـوـ، لـهـ هـغـهـ خـایـهـ لـهـ رـاـسـتـتـیـوـ سـرـهـ سـمـ دـرـنـجـرـ پـهـ خـواـکـونـوـ کـبـنـىـ کـوـمـارـلـ کـیدـلـ اوـ یـوـ شـمـيرـ نـورـونـیـ دـوـانـیـزـوـ کـمـبـینـوـ دـامـنـیـتـیـ کـارـدـ (سـاتـونـکـوـ)ـ پـهـ توـگـهـ دـنـدـیـ تـرـسـرـهـ کـوـلـیـ، دـبـلـواـکـرـىـ پـهـ وـرـانـدـیـ خـواـکـونـوـ لـهـ دـلـیـ یـوـازـیـ دـرـنـجـرـ خـواـکـونـوـ شـمـيرـ تـرـ کـمـونـیـسـتـوـ بـلـوـاـکـرـوـ دـبـرـ شـوـ.

بل لامل په بین المللی اوضاع کبندی بدلدون رانک ددی عملیاتو په بريا کبندی رول درلود او هげه داچه: دتايند دولتني خواکونه چه دامریکامتحنده ایالاتونی مالي ملاتر کاوه ترڅو په لاوس کبندی دشمالی ویتنام اوچین ديرغلونومخه دب کری په دی وخت کبندی چینائی خواکونه دهند سره په یوه سرحدی لانجه کبندی ونبېتل او کمونیست گوند ته ئى پاملنـه کـمـ شـوـهـ، لـهـ بلـیـ خـواـ دـچـینـ اوـ وـیـتـنـامـ تـرـمنـخـ اـیدـیـلـوـزـیـکـیـ اـخـتـلـافـ پـهـ کـومـ کـبـنـىـ

دراستیدو مخه ئى نیوله، په پراخه پیمانه ئى دـسـایـکـالـوـزـیـکـیـ اوـ تـبـلـیـغـاتـیـ عملـیـاتـوـ خـخـهـ کـارـاخـیـسـتـ اوـ دـتاـیـلـنـدـ دـشـاـهـیـ کـورـنـیـ سـرـهـ ئـىـ بـنـىـ اـرـیـکـیـ رـامـنـځـتـهـ گـرـیـ خـکـهـ چـهـ نـومـورـیـ کـورـنـیـ پـهـ خـلـکـوـ کـبـنـىـ زـیـاتـ نـفـوـزـ دـرـلـوـ دـاـوـخـلـکـوـ ئـىـ درـنـاوـیـ کـاـوـهـ. دـبـلـواـکـرـیـ ضدـ عملـیـاتـوـ کـبـنـىـ ئـىـ دـهـفـوـیـ مشـورـیـ پـهـ پـامـ کـبـنـىـ نـیـولـیـ. هـمـدارـنـگـهـ دـبـوـخـیـ عملـیـاتـوـ دـمـلـاتـرـ پـهـ پـارـئـیـ دـبـیـاجـورـونـیـ دـمـلـکـیـ بـنـسـتـونـوـ سـرـهـ هـمـغـرـیـ تـهـ پـامـلنـهـ وـکـرـهـ. دـبـرـیـاـبـلـ لـامـلـ ئـىـ دـدـیـمـوـکـرـاسـیـ دـارـوـنـوـ سـرـهـ سـمـ پـهـ پـارـلـامـانـیـ تـولـیـاـکـنـوـکـبـنـىـ دـخـلـکـوـ بـرـخـیـ اـخـیـسـتـوـتـهـ دـزـمـینـیـ بـرـاـبـرـولـ وـوـچـهـ خـلـکـ ئـىـ عـلـاـپـهـ سـیـاسـیـ پـرـوـسـهـ کـبـنـىـ شـرـیـکـوـلـ. بل داچه نوموری قوماندان دکمونیستانو دروشونو خخه زده گرده کوله اوپیا ئى ورڅه دهفوی په وراندی کار اخیست. ددغو روشنونو خخه یونی دخواکونو دموبلیزه کولو موضوع وه چه کمونیستانو ددی روشن خخه کته اخیسته هفوی فکر کاوه چه داروش ددوی په نوبنت متکی دی نو افتخار ئى ورباندي کاوه. دتايندی خواکونو قوماندان دنوموری روشن خخه دزده گری پرښت دموبلیزه کولو دمتقابل روشن خخه کار واخیست او هげه داچه: هげه مليشى چه دکمونیست گوند لخوا جذب شوی وی دناراضی کليوالى سيمو دبزگرانو خخه جوری وی حال داچه ددوی مشربوب دکمونیست گوند کدرونـهـ اکـثـرـآـ دـبـنـارـیـ سـیـمـوـ دـخـنـدـیـ تـهـ شـوـیـوـ رـونـ اـنـدوـ خـخـهـ چـهـ دـکـلـتـورـیـ اوـکـلـهـ هـمـ اـنـتـیـکـیـ نـایـاـرـیـوـ لـهـ اـمـلـهـ پـرـدـیـ شـوـیـ وـوـ جـورـیـ وـیـ لـهـ بلـیـ خـواـ دـکـمـونـیـسـتـانـوـ اـیدـیـلـوـزـیـ نـومـورـوـ مليشو ته نا اشناو پردي وه او دتايند موجوديت محور د منخه ورونکي په سترګه ورته کتل کيدل. دتايند د موجوديت محور د" ملت، پاچا اوپودايزم" ته دوفداری په بنست ولاردی. نو له دی امله د کمونیستانو په

اساسات و مفاهیم پژوهشیک

به ادامه گذشتند:

پوهنواز دگروال زمری "عیان"

وی ببینید. به عقیده وی کمال و برتری در یک ستراتیزی موفق متنه‌ی به اخذ یک تصمیم بدون خشونت و درگیری است. استراتیزی دیگر گرفته شده از مقاله دوخت می‌باشد با توجه به اینکه به عقیده وی اهداف نظامی از بین بردن ظرفیتها و مقاصل حساس دشمن بود. تاکید وی حمله به مراکز صنعتی حیاتی و مراکز ازدحام برای رسیدن به هدف بود. به گفته وی برای رسیدن به این اهداف باید در مرحله اول قوای هوایی دشمن را در هوا مورد حمله قرار داده و بعداً قوای نظامی و پایگاه های زمینی آن را از بین برداشت. در مقاله سکولو سکی که برای شما انتخاب شده شما استراتیزی را از دید شوروی سابق می‌بینید که در انجا استراتیزی یک علم بوده و برای حل مشکلات آن با مسایل دیگر همیشه قوانین خاص وجود دارد. آنها از رهبران خود آموخته‌اند که جنگ یک آزمایش خوب برای تجهیزات و موارد یک ملت است و فاتح جنگ همیشه کسانی هستند که دارای

اشغال سازی قوای نظامی انتخاب کردئیم که برای رسیدن به اهداف بسیار مهم می‌باشد. در مقاله سان تی زو یک سیستم ستراتیزی طبقه‌بندي شده طرح شده است که می‌تواند در تمامی سیستمهای دیگر ستراتیزی نیز بکار برده شود. در این مقاله امکان بکار بردن استراتیزی در یک حمله مستقیم و غیر مستقیم بحث شده است که در حقیقت تاکید خود وی بر استراتیزی حمله غیر مستقیم و مانورهای نظامی کافی برای اطمینان از پیروزی در جنگ است. ستراتیزی ماهان به دنباله اهداف نظامی وی برای از بین بردن قوای دریایی دشمن می‌باشد. به عقیده او اول باید بحر به کنترول گرفته شود که با تمرکز و توسل به قدرتی که قادر به دور کردن قوای دریایی و کشتی‌های تجاری دشمن از بحر باشد امکان پذیر است.

لیدل هارت مخالف برخورد غیر مستقیم در یک استراتیزی نظامی است که شما می‌توانید این موضوع را از تاکید وی بر حركت در مقاله

یکی از مبتکران صاحب نام آمریکایی به نام آلفرد تایر ماهان از بین بردن قوای دریایی دشمن را یکی از مهم‌ترین اهداف نظامی میداند. نقطه اصلی در مقالات وی از بین بردن سیستم قوای دریایی دشمن به عنوان نابودی کل سیستم نظامی و متحدین دشمن می‌باشد.

لیدل هارت مخالف عقیده کلاوزویتس که منجر به کشتار خونین جنگ جهانی اول شد می‌باشد. وی بر این عقیده است که اهداف نظامی نه تنها باید برای از بین بردن قوای نظامی دشمن بکار برده شود بلکه باید توسط آن بخشی از قلمرو یک کشور را تصرف و از آن برای مذاکره در وقت صلح و تبادله استفاده گردد.

از طرف دیگر سیر جولین کاربیت در توافق با ماهان به این عقیده است که کنترول آبهای و دریاها با از بین بردن قوای هوائی دشمن باید اهداف نظامی را تشکیل دهد. طرفداران تقویه قوای هوایی نیز به همین عقیده هستند، قسمی که برای دو هت ایتالیا ایز از بین بردن تجهیزات و روحیه مقاومت دشمن توسط کنترول و تسلط بر هوا امکان پذیر است اهداف نظامی می‌باشد.

۱- ستراتیزی نظامی: در پهلوی اهداف نظامی ما یک طیف وسیع از افکار و نظریات را برای چگونه

۹- دانستن اثرات محیطی مباربه بالای (دوطرف) دشمن و دوست.

نتیجه گیری:-

علم ژیوبولیتیک متکی بر تجارت آزموده شده ادوار مختلف تاریخ خاصه تا ادوار (آیهال، فریدریک، ناپلیون، مولتکه، شلوفین، آیزن ها ور، چرچیل، زوکوف، حربهای اول و دوم جهانی حرب اعراب و اسرائیل) مسائل را دقیق و علمی مطالعه نموده و نتائج موثر و آموزنده را به ما تقدیم نوده و تاکید بالای استعمال دوقوه (مادی و معنوی) بالای اهداف سیاسی، اقتصادی، نظامی، پسکولوژی ... را طوری متمرکز مینماید که موفقیت حتمی را در قبال دارا میباشد منتظر مطالب بعدی انشالله موثر باشید مأخذ:-

۱- کتاب هنر جنگ (سینترو).
۲- کتاب در جنگ (کلاویتس).
۳- مجله اردوش ماره (۹۹۶) برج سلطان ۱۳۹۴

۴- تعلیمنامه تعریفات و اصطلاحات اردو ملی .
۵- داشته ها و اندوخته های خودم پوهنوال دگروال زمری (عیان).
۶- کتاب در مورد ژیوبولیتیک اثر پوهنده دگروال نبی (غوری).

مگر هنرها دقيق ژیوبولیتیک میتواند نکات فوق را کاملاً علمی و حقیقی تشخیص نماید که متکی به این معیارات دوکتورین ها بخار به زمینی اردوML افغانستان با در نظرداشت مطالعات دقیق ژیوبولیتیکی در قدمه ستراتیزیکی، اوپراتیفی و تکنیکی به اساس پرنسیپیهای حرب (تعرض، مانور، امنیت، استکیت، تجمع، تمرکز، باصقین، تحفظ، صرفه جوئی) پایه گذاری گردیده که اجراءات موارد ذیل در آن حتمی پنداشته میشود:-

۱- تامین و اجرای متداوم تشریک ه ساعی جوانب تاثیر گزار در ساحه مورد علاقه .
۲- پیشگیری متداوم حوادث میدان محاربه در ساحه مورد علاقه .
۳- متمرکز ساختن قدرت محاربوی در نقاط ضعیف دشمن .
۴- طرح حفظ و انتقال مساعی اصلی مطابق مفکوره فعالیت قوماندان .

۵- وارد و حفظ فشار محاربوی در حالت بی تعادلی بالای دشمن .
۶- حرکت سریع وارد نمودن ضربه قاطع، فیصله کن و خاتمه دادن دشمن .
۷- استفاده معقول از اراضی و آب هوا اغفال فریب و تامین امنیت عملیات .

۸- حفظ نیروی احتیاط برای عملیات فیصله کن و تقویه صنوف مختلفه .

منابع بیشتر، قوای بیشتر، واژ جانب ملت حمایت میشوند. شما همچنین انواع دیگر اسـتراتیزیـها را در هنگام مطالعه باید متوجه ارتباط بین اهداف سیاسی، اهداف نظامی و ستراتیزی نظامی باشید که از هم جدا شدنی نیستند. یک ستراتیزی نظامی همیشه بر اساس و بنیاد خط مشی یک هدف نظامی بوده و با این فرضیه که یک هدف نظامی منتهی به یک هدف سیاسی و یا یک رضایت نسبی از یک هدف سیاسی خواهد شد.

۲- ابعاد دیگر:- مطالعه در نشانه کالج ایالات متحده امریکا جدا از چهار بعد دیگری را که تا بحال در جای دیگر از آن ذکر نه شده نیز تدریس کلیدی و فیصله کن نیز میباشد تأیید و تدریس نموده که شامل:

۱- الف : استخبارات .

ب:- خلاصه .

ج:- لوزیستیک .

د:- تکنالوژی میباشد .

با اینکه هر کدام از این ابعاد با جزئیات بیشتر در بخش بعدی برای شما معرفی خواهد شد باز هم (مایل هووارد) صاحب نظر قوی در مورد علم ژیوبولیتیک تاکید بر انکشاف تمرکز و توجه به ابعاد بیشتر موضوع مینماید.

تحول در علم تاکتیک

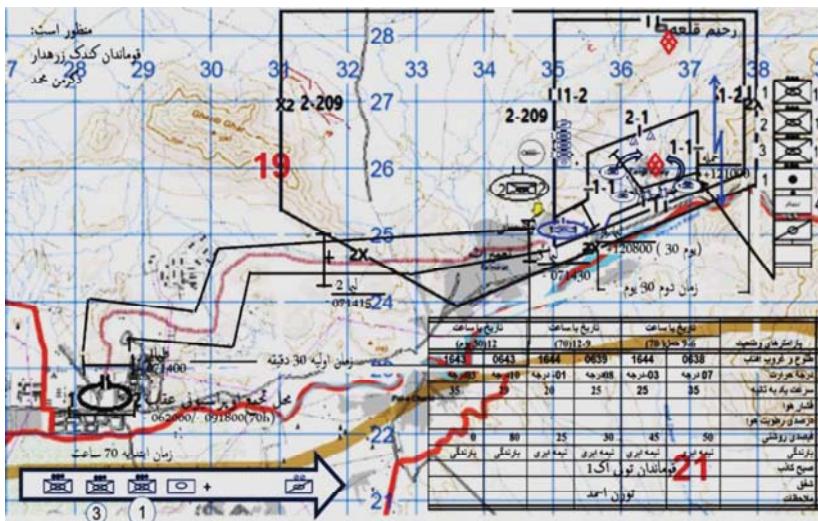

پوهیالی دَگرمن محمد نسیم «ساعی»

تاکتیک نظامی: عبارت از علم و هنر استعمال قطعات در محاربه بوده و شامل ترتیب و تنظیم و مانور قوت‌ها، با درنظرداشت دشمن و اراضی، به مقصد انتقال و اعمال قدرت محاربوی برای اجرای نبردها و بر خوردهای مؤفنه است. تاکتیک نظامی، هنر تعییه و یا سازمان دهنی تشکیلاتی نظامی نیروها می‌باشد که برای نقل، حرکت، نزول و مانور قوت‌ها بهم‌جاگار به؛ روش کاربرد و ایجاد تشریک مساعی ضربات آتش و نیروها، به منظور امتحان، شکست و یا خارج کردن دشمن از محاربه است.

تاکتیک‌های نظامی را می‌توان با علم و هنر توأم کرد، یعنی هم جزو علم دانست و هم هنر؛ تاکتیک، ترکیب متغیر از رواز شنا سی، فیزیک و آمار و فناوری هست. واکنش خود کار نیروهای نظامی به وضعیت‌های خاص جنگی، به‌تائی سی از دستورالعمل‌هایی که در طول سده‌ها نوشته شده‌اند، باعث شکل‌گیری تاکتیک‌ها شده‌اند. نباید انکار کرد که تاکتیک، برای بسیاری غریزی هست. روی این منظور، در قدیم جامعه را به طبقات چند لایه تقسیم می‌کردند و یکی از آن طبقات طبقه نظامیان بود که مربوط به یک گروه خاصی بودند.

سرزمین ایرانی‌های باستان است، نه ایران کنونی) کاربرد داشت. در زبان پارسی میانه، واژه توختن، توزیدن، تاختن در معنی فراهم‌آوردن، جستن، خواستن، تاخت و تاراج، حمله و هجوم آمده است. تاکتیک از واژه‌ی «توز»، «توختن»، «تاختن» نشأت کرده و در شاهنامه فردوسی نیز با همین رعشة، در مفهوم جنگ، نبرد و رزم آمده است. واژه تاکتیک، از طریق حاکمیت‌های هخامنشیان، پارتبیان و ساسانیان به فرهنگ یونان و روم (تکتیکوز) و سپس به فرهنگ غرب و اروپا و ادبیات مرسوم نظامی دنیا راه یافت.

چکیده:

نوشته دست داشته، روی دانش و فن کاربرد تاکتیک و سیر تحول آن، با مثال‌های از جنگ‌های دهه های پیشین تمرکز دارد و خواننده را به سوی کشف حقیقتی راهنمایی خواهد کرد که جغرافیای فزیکی گستره ما در پیکارهای نظامی، دیکته می‌کند. در این نوشته، با مکثی بر جنگ اول جهانی، جنگ دوم جهانی، و جنگ‌های چند دهه پیشین و کونونی و نگاه تحلیل‌گونه به آن‌ها، کوشش به عمل آمده است که سطوح سه‌گانه محاربوی (سطح تاکتیکی، سطح ابراتیفی و سطح استراتیژیکی) به بحث گرفته شود و درستی کاربرد آن نظر به گذشته‌ها محک زده شود.

تاکتیک: تاکتیک که در ادبیات نظامی ما (Tactic)، شاید برگرفته از تلفظ انگلیسی tactik به‌غلط تکتیک نوشته می‌شود، واژه‌ای است که به طور رسمی کاربرد آن در ادبیات نظامی غرب از ۱۷۶۶ م معمول گردید. تاکتیک به انگلیسی به معنی نظم و از واژه یونانی و رومی tactik و tactikos برگرفته شده است. واژه‌نامه اکسفورد، واژه تاکتیک را م‌شتق شده از واژه لاتین saman - نظم و ترته بیب مشخص، می‌داند. امروزه، واژه تاکتیک معانی گوناگونی، فراتر از رعشة (ریشه) نخستین آن پیدا کرده است که تعیین قوت‌های نظامی (آرایش برای رزم، یا رزم‌آرایی)، روش جنگیدن و نبرد (ناورد) را می‌توان از آن جمله شمرد.

رعشة اصلی واژه تاکتیک از واژه تک‌تاخت، تک‌توختن و تک‌توزی، از زبان پارسی میانه آمده است که در فرهنگ ایران‌زمین (منظور

فناوری جنگی و جامعه‌شناسی جنگاوران است. تحولات فلسفی و فناوری در درازای تاریخ، تأثیرات عمیقی بر تاکتیک‌های نظامی گذاشته‌اند. با وارد شدن اسلامی نازیه به میدان نبرد، شیوه رزمیدن متحول گشت و تاکتیک به تناسب بست کاربرد میدانی قدیمی‌اش، کاربرد عمقانی پیدا کرد. و اما، اکنون نبرد نه تنها در زمین، هوا و آب، بل به فضای امواج نامریک الکترومغناطیسی (جنگ الکترونیک) کشانیده شده است. اکنون، این فناوری است که جنگ را از محدوده یک میدان نبرد بیرون کرده، فرآگیر و عمیق می‌سازد و آن تعییه تاکتیکی قوت‌ها، که محدود به میدان نبرد بود، متوجه گشته و نبردها فرآگیر شده است. اکنون، بیشترینه تمرکز روی جنگ‌های استخباراتی و کشفی است. ساحة رزم نیز نه کشورهای درگیر، بل کشورهای اند که در منابع ژیوپلیتیک (ژیوپلیتیک) میان کشورهای متخاصم، شامل نشده اند.

و اما، دکترین نظامی امریکا و ناتو، ارتش را به سه لایه بخش کرده است و آن لایه تاکتیکی، لایه اپراتیفی (عملیاتی) و لایه استراتیجیکی است. تاکتیک، بر عکس جنگ دوم جهانی، پایین‌ترین سطح طرح ریزی به شمار می‌آید که در آن جزو تام‌ها، که شامل چند ده نفر تا چند صد نفر می‌شوند شرکت دارند. قطعات، در سطح بالاتر از طرح ریزی تاکتیکی‌ای تعییه می‌گردند که به نام لایه اپراتیفی و یا عملیاتی یاد می‌گردد. لایه سومین طرح ریزی، لایه استراتیزی (راهنمایی) است که در راستای منافع کلی سیاستی، اقتصادی و حتی فرهنگی و برای به دست آوردن نتایج دراز مدت کار می‌کند.

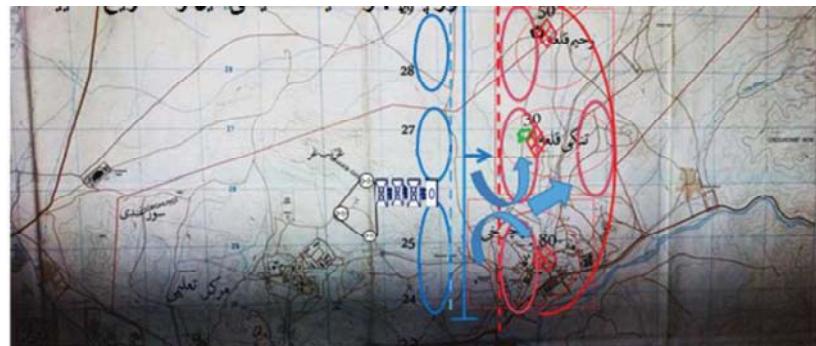
ادامه دارد

در بخش‌های صنعتی و تجاری، بیش از گذشته مجدوب واقع شده است و نتایج مادی از این رشته‌ها، بیش از منافع ناشی از حرفة نظامی است.

می‌توان تاکتیک را آموزش داد و اصولی را مشق کرد تا در ذهن یک فرمانده، خودکار عمل کند. مثال: در صورت تماس با دشمن این شیوه‌های تاکتیکی معمول اند:

- ۱ شغال مواضع آتشی در جبهه، تثبیت دشمن، تخصیص ریزرف، اجرای مانور و حمله از جناح؛ ایجاد نقلت آتش، با در نظرداشتن اولویت اهداف و تثبیت کردن

مثال: طبقه برهمن، نگهبانان دینی و کسانی که دست‌اتیر دینی را نیک رعایت کنند و با پاکی و خلوص دینی می‌زیند. طبقه کشتربیه، شاهان و طبقه حاکم و لشکریانی که با رحم و عطفت زندگی می‌کنند. طبقه ویسیه، بازرگانان و سوداگران که که به مبادرات تجاری می‌پردازند. طبقه سودره، زارعان و کشاورزان بودند که به امورات کاشت و زرع زمین می‌پرداختند. آریاییان قدیم عقیده داشتند که چون دهن بر اعضای دیگر بدن شرف دارد و بنابر این برهمن از طبقه شریف و کار او رهنمایی و تعلیم است. اما طبقه کشتربیه که از بازو پدید آمده اند وظیفه حفاظت، پیکار و اداره را دارند. چون

دشمن از جبهه و مانور از جناحين و هجوم از دو جناح؛

- احضار خط آتش و حمله از جبهه؛
- احضار خط آتش، با اجرای مانور در جناح و یا جناحين و وارد آوردن هجوم از جبهه.

خصوصیات اراضی، همچون اراضی کلیدی؛ اراضی پوشیده برای سترواخفاء؛ اراضی دارای امکانات دیده بانی و ترصد از حرکت‌های دشمن، همان‌هایی است که در گذر تاریخ جنگ‌آوران با آنسرو کار داشتند و اکنون نیز تغییری نکرده است. صرف به موانع طبیعی می‌توان، با استفاده از فناوری، موانع مصنوعی را ازدیاد کرد. و اما آنچه که به طور مدام در حال تغییر است، ابعاد

ویس از ران پدید آمده است وظیفه استحکام نظام تمدن و کشاورزی و زمینداری به ایشان متکی است. اما طبقه شودر که از پدید آمده است باید همواره خدمتگار و چاکر باشد.

روی این منظور، اصلاحات جنگجویان و فرماندهان نظامی جنبه وراثتی داشت. به تعبیری، هنر جنگی‌گردن و رهبری کردن، باید در ذات افراد نظامی باشد. و اما اکنون ترکیب اجتماعی افسران، برخلاف آنچه که در چند دهه قبل بود تغییر یافته است. اگر قبلاً چنین تصور می‌شد که فرزندان نظامیان نیز راه پدران شان را خواهند رفت، ولی در حال حاضر فرزندان خانواده‌های نخبه‌گان از خدمت در ارتش شانه خالی می‌کنند. اشتغال

صورت ترسیم مقیاس خطی متر

ترتیب کننده: پوهنیار دگرمن غلام فاروق

$$4 \text{ cm} = 1 \text{ km} \quad \begin{matrix} \text{مقیاس تحریری} \\ \text{مقیاس کسری} = \end{matrix}$$

$$\frac{4 \text{ cm}}{1 \text{ km}} \square \frac{4 \text{ cm}}{1000000} \square \frac{1}{25000} \text{ cm}$$

تبديل کردن مقیاس کسری به مقیاس تحریری :

مثال : - مقیاس کسری $\frac{1}{20000}$ ازین مقیاس کسری فهمیده می شود که یک سانتی متر در روی خریطه مساوی است. به (20000 cm) در روی اراضی پس ما پیدا می کنیم که در این مقدار پس $\frac{1}{20000}$ یک سانتی متر در روی خریطه چند کیلومتر در اراضی می شود.

حل : - برای حل تناسب را طوری ذیل تشکیل می کنیم .

$$1 \text{ km} = 100000 \text{ cm}$$

$$20000 = x$$

$$X \square \frac{20000}{100000} \square \frac{1}{5}$$

پس معلوم شد که از روی این مقیاس $\frac{1}{20000}$ یک سانتی متر مساوی است به $\frac{1}{5} \text{ km}$. وهمچنین در باید که یک کیلومتر چند سانتی متر میباشد.

$$1 \text{ km} = x \quad \text{حل : -}$$

$$1 \text{ cm} \square \frac{1}{5} \text{ km}$$

$$\square \frac{1}{1} \square X$$

5

$$1 \square \frac{1}{5} \square \frac{5}{5} \square 5 \text{ cm}$$

تبديل کردن مقیاس کسری به مقیاس گرافیکی : پس ازین که تبدل کردن مقیاس کسری را به مقیاس گرافیکی یادگیریم اول با بد خواص مقیاس را دانست

برای تبدیل مقیاس تحریری به مقیاس کسری اول خط کسر را که طول مرتسیم را در صورت تو طول طبعی را در مخرج آن نوشته میکنیم .

مثال : - مقیاس تحریری $2 \text{ cm} = 1 \text{ km}$ دو سانتی متر در خریطه مساوی است به یک کیلومتر در اراضی پس آنرا طوری مینویسیم .

که $\frac{2 \text{ cm}}{1 \text{ km}}$ بعد از آن صورت و مخرج باید از یک جنس باشد در اینجا چون صورت به سانتی متر است و مخرج به کیلومتر پس مخرج راهنم به سانتی تبدل میکنیم .

يعني $\frac{2 \text{ cm}}{1 \text{ km}} \square \frac{2 \text{ cm}}{100000 \text{ cm}}$ وهمچنین یکی از خواص دیگری مقیاس کسری این است که صورت مقیاس کسری باشد یعنی یک باشد .

پس $\frac{2 \text{ cm}}{100000 \text{ cm}}$ را اختصار میکنیم .

پس مقیاس کسری $\frac{1}{50000}$ میشود .

مثال : - اول : - مقیاس تحریری $1 \text{ cm} = 2 \text{ km}$

$$1 \text{ cm} = x$$

$$\frac{1}{200000 \text{ cm}}$$

چون یک کیلومتر (100000 cm) است .

پس مقیاس کسری

$$\frac{1}{200000} \square \frac{1}{200000}$$

مثال : - دوم

صورت ترسیم مقیاس خطی متر : طرز استعمال مقیاس هندسی :

مانند خطی استعمال کرده میشود .

بدین معنی که اولاً مسافت دونقطه قرار شکل بالا در بالای نقشه بادو سوزنه

اندازه کرده میشود . و سوزن چپ دوسوزنه گذاشته شده و سوزن راست دو سوزنه

از کدام تقسیماتیکه گذشته باشد قید میگردد بعده سوزن راست بالای

تقسیماتیکه قید کرده شده است گذاشته میشود در این حال سوزن چپ

دوسوزن از صفر بطرف چپ بالای تقسیماتیکه لخشیده باشد به مقدار قید

کرده شده علاوه کرده میشود .

وضعیت دوسوزن را خراب نکرده سوزن راست آنرا بالای عمود تقسیماتیکه دفعه اول قید کرده شده بود حرکت داده

وتازمانی این حرکت دوام داده میشود که سوزن چپ دوسوزن بالای یکی از نقاط تقاطع شده که طرف چپ

صفر منطبق گردد (شوط این است که هر دو نوک دوسوزن بالای عین خط

افقی مقیاس هندسی منطبق باشد) در این وقت به

حدای نقطه تقاطع در بالای خط عمودی بالای صفر تقسیماتیکه مقابل میکند به

مقدادر عبارت از طول میگردد مجموع مقادیر عبارت از طول طبعی است .

مسایل مقیاسات :

۱ -- تبدل کردن مقیاس تحریری به مقیاس کسری :

قرارشـ بـلـ: مـ ثـالـ دـوـمـ :- مـقـيـاسـ ۱۰۰۰۰ سـانـتـى مـتـرـروـى نقـشـهـ = سـانـتـى مـتـرـروـى زـمـينـ .
گـرافـيـكـيـ ۱ ۵۰۰۰۰ دـارـسـ كـنـيـمـ ؟

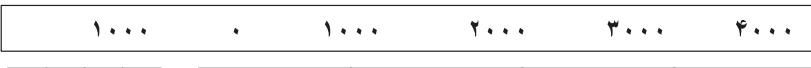

۱ مـتـرـروـى نقـشـهـ = ۱۰۰۰۰ مـتـرـروـى زـمـينـ .

مثال: فـاـصـلـهـ بـيـنـ دـوـنـقـطـهـ بـالـايـ کـاغـذـ نقـشـهـ مـساـوـيـ ۱۰cm اـسـتـ درـصـورـتـيـکـهـ

$\frac{1}{10000}$ مقـيـاسـ نقـشـهـ ۱۰۰۰۰ باـشـدـ فـاـصـلـهـ بـيـنـ هـمـانـ دـوـنـقـطـهـ دـرـارـاضـيـ چـقـدرـاستـ .

۱cm of map = 10000 cm on earth
 $10 \text{ cm} \times 10000 = 100000 \text{ cm}$
 100000 cm

$1000m = 1km$
 $100cm$

مثال: فـاـصـلـهـ بـيـنـ نقاطـ Aـ وـ Bـ بـرـويـ نقـشـهـ ۱۸cm اـنـداـزـهـ گـرـدـ يـدـهـ اـسـتـ هـرـگـاهـ فـاـصـلـهـ بـيـنـ نقاطـ Aـ وـ Bـ درـارـاضـيـ ۹۰۰m باـشـدـ مقـيـاسـ نقـشـهـ متـذـکـرهـ رـادـرـيـافـتـ نـمـائـيـدـ ؟

$$\begin{aligned} MD &= 18cm \\ GD &= 900m \\ RF &=? \\ 900 \times 100 &= 90000 \text{ cm} \end{aligned}$$

$$RF = \frac{1}{X} = \frac{1}{5000} = \frac{1}{90000 \text{ cm}}$$

$$RF = \frac{1}{5000}$$

نوـتـ: اـنـجـ = يـكـ گـزـ ، ۳ـ فـتـ = يـكـ گـزـ ، ۱۲ـ اـنـجـ = يـكـ فـتـ ، ۱۷۶ـ گـزـ = يـكـ مـيلـ ۶۲۳۶ـ اـنـجـ = يـكـ مـيلـ ۱

$$1\text{cm} = 100\text{m}$$

10000

مثال: فـاـصـلـهـ بـيـنـ دـوـنـقـطـهـ درـبـالـايـ کـاغـذـ نقـشـهـ ۵cm اـسـتـ فـاـصـلـهـ بـيـنـ هـمـانـ دـوـنـقـطـهـ بـهـ روـيـ زـمـينـ چـقـدرـاستـ ؟

$$D = 5\text{cm} \times 100\text{m} \div 1\text{cm} = 500\text{m}$$

فاـصـلـهـ بـهـ روـيـ زـمـينـ

بـ: بـصـورـتـ كـسـرـيـ: ۱

مـثـلاـ: ۱۰۰۰۰ يـعـنيـ يـكـ وـاحـدـ طـولـ بـرـويـ نقـشـهـ نـمـائـيـنـهـ گـيـ اـزـ ۱۰۰۰۰

عـينـ وـاحـدـ طـولـ رـادـرـوـيـ ۱۰۰۰۰

زمـينـ مـيـنـماـيـدـ .

۱ مـلـیـ مـتـرـ روـيـ نقـشـهـ = ۱۰۰۰۰ مـلـیـ

مـتـرـروـىـ زـمـينـ .

- طـولـ خـطـ مـقـيـاسـ گـرافـيـكـيـ اـزـ ۱۰ـ

۱۵ـ سـانـتـى مـتـرـوـيـاـزـ ۶ـ اـنـجـ مـيـباـشـندـ .

۲ـ دـارـايـ تقـسيـماتـ اـبـتـدائـيـ وـتقـسيـماتـ ثـانـوىـ مـيـباـشـ .

۳ـ اـزـ تقـسيـماتـ اـبـتـدائـيـ هـرـ ۵۰۰ـ يـاـ

هزـارـانـ نـمـوهـ گـذـارـيـ مـيـشـودـ وـ اـزـ تقـسيـماتـ ثـانـوىـ هـرـ ۲۰۰ـ يـاـ ۱۰۰ـ نـمـرهـ گـذـارـيـ مـيـشـودـ .

۴ـ بـعـدـ اـزـ يـكـ خـانـهـ ، خـانـهـ دـيـگـرـيـ آـنـ سـيـاهـ مـيـشـودـ .

مثالـ اـولـ: مـقـيـاسـ گـرافـيـكـيـ $\frac{1}{25000}$ رـارـسـمـ كـنـيـدـ ؟

$$1\text{cm} = 25000\text{cm}$$

حلـ: چـونـ ۱۰۰ـ مـتـرـ مـيـشـودـ اوـلـاـ بـيـداـ مـيـكـنـيـمـ کـهـ يـكـ سـانـتـى مـتـرـچـندـ مـتـرمـيـشـودـ .

حالـ چـونـ گـفـتـهـ بـودـيـمـ کـهـ طـولـ خـطـ مـقـيـاسـ گـرافـيـكـيـ اـزـ ۱۰ـ الـىـ ۱۵ـ سـانـتـى مـتـرمـيـباـشـ .

$$\begin{aligned} 1\text{cm} &= 250 \text{ m} & X = 10 \times 250 = 2500 \text{ m} \\ 10\text{cm} &= X & 15 \times 250 = 3750 \text{ m} \\ & & 15 \text{ cm} = X \end{aligned}$$

حالـ بـيـنـ ۱۲۵۰۰ـ وـ ۳۷۵۰۰ـ عـدـدـ الـتـخـابـ مـيـكـنـيـمـ کـهـ پـورـهـ بـالـايـ ۵۰۰ـ قـابـلـ تقـسيـمـ باـشـدـ يـعـنىـ ۲۵۰۰ـ ، ۳۰۰۰ـ وـ ۳۵۰۰ـ باـ مـثـلاـ ۳۰۰۰ـ رـالـتـخـابـ مـيـكـنـيـمـ وـ طـولـ خطـ رـاهـمـ اـزوـيـ ۳۰۰۰ـ بـيـداـ مـيـكـنـيـمـ .

$$\begin{aligned} 250\text{m} &= 1\text{cm} \\ 3000 \text{ m} &= X \end{aligned}$$

$$X = \frac{3000 \text{ cm}}{250} = \frac{300 \text{ cm}}{25} = 12 \text{ cm}$$

پـسـ طـولـ خـطـ ۱۲cm باـ شـدـ وـأـنـرـيـابـهـ شـشـ حـصـهـ تقـسيـمـ مـيـكـنـيـمـ کـهـ هـرـ حـصـهـ آـنـ ۵۰۰m وـيـابـهـ سـهـ حـصـهـ کـهـ هـرـ حـصـهـ آـنـ 1000m رـانـشـانـ مـيـدهـدـ . فـرـضـاـ آـنـرـابـهـ شـشـ حـصـهـ تقـسيـمـ مـيـكـنـيـمـ .

د توغندیو (راکتونو) منخته راتک په څه دول ترسه بنه

لیکونکی: د هوایی قواوو متقاعد پګروال پوهنمل محمد انور «لودین»

معجزی لرونکی کلیمی (ک. ا. خیالکوشکی) وړاندوینی کړی وی. هغه وه چې بین السیاروی کیهان په هکله ئی د خیرنو لوی پلن منخته راولی وه او راکتی التو څخه د ټئی اخیستی په پایله کی د رانکو راکتی وسایطو په هکله او څو پورنرو توغندیو په هکله نی وړاندوینی کړی وی.

د پخوانی شوروی هیواد خلکو او دهغوي پوهنی د توغندیو لپاره د کیهانی فضالوری ته لاره پرانسته او کیهانی تکنالوژی هغه وخت انکشاف پبل کړ چې چې انجونه د هوانوردي په عرصه کي خپل مناسب او با بنسته ځای وینو او په هغې پسی د جت انجونه د هوانوردي په عرصه کي خپل ځای توغندیوته ورپریښوده. د اتموسفیر دقیقو پوریونه د ورسیدو په وخت کي لخ موجی مقاومت څخه وژغول شول او له حرارتی حایلو څخه په بری سره تیر شول.

منزولوژیکی او خیرونکو تو غندیو د زمکی د اتموسفیر په هکله نوی معلومات زمکی ته راولل.

د زمکی په ګد د ډچار پېړه مدارونو باندی د توغندیو (فضائی بېړو) دالو تنو تأمينولو لپاره باید لازمه چتکتا شی چې له دعی لاری باید د خمکی د جاذبه قوی او له هغې نه دی تبندیدو قوی سره مساوی او لومړی کیهانی چتکتیا^۸ کیلومتره په یوه ثانیه کی) سره مساوی وی. داسی فورمولو ته منخته راولل شوی دی چې دی هفو په واسطه لومړی او دوهمه کیهانی چتکتیاوی تعینی شوی دی.

د فريک دمضمون له لاری د زمکی د جاذبه قوی کومه چې د زمکی مرکز ته متوجه د معلومات ترلاسه شوی دی

د هوانوردي د دير پرمختک په لاره کي موجودوه له منخته یو وړل او هوانوردي ته ئی د پرمختک امكان ور ترلاسه کړ. الوتکي اساساً وزرادرونکو الوتونکو وسایطو په دله کي دی چې د هوا (د زمکي اتموسفير) موجوديت ته اړه لري. چې په هره ګچه چې د زمکي له سطح څخه لوروالي زيات وی په هغې چې دهوا کثافت کړيو. په عادي حالت کي ژوندي ارگانيزم تر (۴۰۰) مترو لوروالي پوري د ژونديتوب قابلیت لري.

له (۴۰۰۰) مترو څخه په لور لوروالي کي دی ته اړه ليدل کېږي چې د ژوندي ارگانيزم د ژوندي پاتي کيدو لپاره باید د کثافت د لويولو لپاره لازم وسایط موجودوي د پستون لرونکي او جت انجن فعالیت د هوا د غلاظت له راکمیدو څخه خراببری او په خلا (د هوا په نشتولی) د هفو فعالیت ناممکن دي. په بین السیاروی کي هم وضع په دابول ده. په دغسى شرایطو کي څه شي کولي شي د وزرونکو لپاره تکيه ګاه منخته راولري؟ په حقیقت کي هیڅ شى نشي کولي دغه کارترسره کړي. د الوتونکي واسطه لپاره د غلظت اتموسفير موجوديت حتمي دی او د دغې په معنی باید پوه شو. پدی توګه یوازی هغه توغندی چې مایعوی راکتی انجونه لري او هغه انجونه چې جامد مواد سوخت لري په تیره بیا زواک ورکونکي جوړښتونه چې اتومي د سونګ مواد لري او یا ايوني او یا فنونی وی د خپل فعالیت په وخت کي د خپل ما حول هوا ته ضرورت ندری کولي شي په خلا کي داسی احساس ولري لکه ماھي

ئي د اوپو په منځ کي لري. د پروانه لرونکي آيرولپلن په عصر پسی بايد جت آيرولپلنونه منخته راشنی دغه زخمه دهغه حایلونه چې

د هوانوردي منخته راتک له سلو کلونو څخه زيات وخت ندری خو هغې د خپل موجوديت په اوپدوكۍ ديری اوپدوي لاری وهلی دی. لومړني الوتکه (ماژايسکي) له لوری منخته راولل شوی ده چې (۴۰) کیلومتر په یوه ساعت کي د الوتکي چتکتیاني درلوډه څرنګه چې شميرنو بشودلی دی ترا اوسي پوری د الوتکي چتکتیاوی د غو له چتکتیا څخه دری خلی لوری شوی دی. د هوانوردي د بستونو د پرمختک په پایله کي کیهان نوردي هم منخته راغله چې دغه لار تراوسي پوری د خپل څوانی په بنه کي واقع ده. لومړني کیهانی بېړي چې پخوانی شوروی هیواد جوړښت وه د ۱۹۵۷ ميلادي کال د اکتوبر د میاشتی په ۱۴ نیټه د زمکي ګرد چارپيره مدارته رسول شوه چې دغه کار د بشري تفکر په برخه کي یو نوی انکشاف بل کېږي چې علم او تکنالوژی دير لور پورته رسولي ده. کیهان نوردي د کومو مسایلو په بررسی باندی دده لګوی؟

دغه موضوع تول هغه مسایل احتوا کوي چې له کیهانی الوتکي سره اړیکي لري چې بین السیاروی او له نورو سیارو لوريو ته له الوتکي سره اړیکي لري.

د کیهانی نوردي د پرمختک او راکتی تکنالوژی د انکشاف په برخو کي شين چراغ تر سترګو شه مخکي لدی نه چې راکتی انجونه د راکتی تکنالوژی په تشکیل کي تر ګتی اخیستی لاندی راوسټن شی په هوانوردي کي د هفو اغیزمنتیا په پراخه او دايمنه توګه تر سترګو شوه اوداني څرګنده ګره چې زواکمنو راکتی الوتکو هغه حایلونه چې

درلوده د ۴۹۱ شیو-ورخو په اوپردوکی دخمکی په مدار باند(۱۰۰۳۷) خلی راتاوشوو چی ۴۵۰ میلونه کیلومتره واتن وواهه. دغه واتن دزمکی او لمر تر منځ له واتن سره دری پراپرې وه. کله چی د التونکی کیهانی واسطه په وراندی د نورو کیهانی سپوزمکیو لوری ته د ورتك دنده کېښوول شو په دغه وخت کی لمورنی کیهانی چتکتیا دا توان نه درلوده چی دغه دنده اجرا کړی او دا خکه چی په دغی چتکتیا سره مصنوعی سپوزمکی لا دزمکی د جاذبه قوى تراګیزی لانډو. یوازی دوهم کیهانی چتکتیا (V2) دا توان درلوده چی دغه دنده اجرا کړی. دوهم کیهانی سرعت د دغه فورمول په واسطېښوول کېږي $V2 = \sqrt{2g} \cdot k$

لدي امله ليکي شو: $V2 = V1\sqrt{2}$
بل کیهانی راكت(اتوماتيکي بین السیاروی استيشن د ۱۹۵۷ ميلادي کال د اكتوبر په ۴ نيته د سپوزمکی لوری ته و توغول شه. له زمکی خخه(۲۸۰۰۰۰) کیلومتره لري د سپوزمکی په ګردچارپرې سره نی الوتني ته دوام ورکر. او د سپوزمکی هغه برخه ئی عکاسی کړه کومه چی له زمکی خخه نه لیدل کېږي وروسته له دی خخه نور راكتونه یو په بل پسی له مصنوعی سپوزمکیو سره خپلی تاریخي الوتني تر سره کړي چی د دغو مصنوعی سپوزمکیو درندوالی ۴,۵ تنه وه.

د کیهانی الوتنو لمورنی ژوندی موجودات عبارت له دوو(۲) سپیو خخه وه چی د(بیلکی او ستر لکی) په نومونو یادیدل چی په بربی سره له کیهانی الوتني خخه وروسته زمکی ته راکوز شوو. په دی توګه پوهانو او انځرانو یو مطمئن او بی له عوارضو خخه کیهانی فضاته د الوتني او بېرته د راکوزیدنی نوی سیستم منځه راوه.

نوربنا

اوسم به په فورمول کی معلوم قيمتونه

$$V2 = \sqrt{go} - R$$

$$V2 = \sqrt{9.81} - 637000$$

$$= 7910M/cek$$

او بشپړ عدد په توګه کیهانی چتکتیا:

$$V1=8km/cek$$

توغندی ګام په ګام دغو چتکتیاو ته ورنېږي کېږي. خوکاله مخکی دا خبر منځته وه چی په اولين کیهانی چتکتیا د لاس رسی ترلاسه شی. د پخوانی شوروی هیواد د علم اوتنکالوژ د لموری خل لپاره په دغه امر لاس پوري کړ. د دغه کار په پېل کی دزمکی تولی کړی او پر هغه اوسيډونکو معلومات ترلاسه کړل چی په شوروی هیواد کی بين السیاروی بالستیکی بین السیاروی توغندی منځته راول شو دی چې په پارابولی خط السیر د براعظمنو، سمندرنو(دنیا له یوه سره تر بل سره) پوري په خو زره کیلومتره چتکتیا سره په یوه ساعت کی الوتني کوي.

د ۱۹۵۷ ميلادي کال د اكتوبر د میاشتی په ۴ نيته دغه پول توغندی د لموری خل لپاره دنري په خو قرنه د تاریخ کی دزمکی د فضا او جاذبه قوى نه ور آخوا تيرشه او په کیهانی لمورنی چتکتیا (18km/cek) سره دزمکی د لمورنی مصنوعی سپوزمکی په صفت د حمکی په ګرد چارپيره راتاوشو.

دا لمورنی الوتنه د هغې واسطې وه چې د انسان په لاس په لاس جوړه شوی وه په کیهانی کی دزمکی په مدار باندی چې بیضوی بنې ئی درلوده راتاوشو د دغه مدار تریلو لري وا تن (۹۴۷ کیلومتره) او تر تولو نبودی وا تن ئی (۲۲۸ کیلومتره) وه.

دزمکی دريمه مصنوعی سپوزمکی چی (۱۹۸۵) ميلادي کال د میاشتی په ۹۲ شپو او ورخ کی په شوی مدار باندی ۱۴۸۰ کوته د حمکی په ګرد چارپيره راتاوشو.

دزمکی دريمه مصنوعی سپوزمکی چی (۱۹۸۵) ميلادي کال د میاشتی په ۱۵ نيته هواته د توغول شو (۱۳۲۷) کیلوګرامه وزن ئی

چې دغه قوه دزمکی په سطح کي په (go) (باندی پنودل شوی ده او (۹,۸۱) متره په یوه ثانیه کي ده یعنی (9.81) go=9.81) متره ه یو ثانیه) ده دزمکی د کڈی شعاع چې د خط استوا له مقطع خخه اخستن شوی ده (۴۳۷۸۰۰) متره ده یعنی (R=4378000) د.

که چېږي التونکی واسطه په غير متعرک بول دزمکی په مخ واقع وی په دغه صورت کي به هغه دزمکی د تعجیل (جادبه قوى) تر اغیزی لاندی وی. البته هر څومره چی التونکی واسطه دزمکی له سطح اوه زمکی له مرکز خخه لري واقع وی په هم هغې کچې به دزمکی د جاذبه قوى اغیزه کمه وی.

مور دلته له زمکی خخه لري کیدونکي فضائي بېرى تر مطالعې لاندی نه نيسو بلکه هغه فضائي بېرى تر خېریني لاندی نيسو چې معین مدار باندی الوتني ته دوام ورکوي. د دغسۍ الوتني د تمثيل لپاره یو کوچنۍ وزن چې د یوی نازکي رسمي په سر کي تېل شوی وی تر خېریني لاندی نيسو. که چېږي دغه جسم چې د رسمي په یوه سر کي تېل شوی دی د رسمي بل پلوته ګرځیدونکي حرکت ورکړو خه شې به احساس کړو؟ دا به دی فرار د زیاتیدونکي قوى اغیزه وی چې دی رسمي له سر خه د تېل شوی جسم د جدا کولو میل لري په دغه حالت کي رسمي د جسم جدا کيدل منع کوي او جسم د لاس په اندول په یوه معین مدار باندی تاویدو ته دوام ورکوي.

د دغې موضوع کولی شو دغه الجبری افاده ولېکو $\frac{V2}{R} = go$.

د دغه فورمول مخرج (R) عبارت له هغې فاصلې خخه عبارت ده چې د تاویدونکي جسم او تاویدو د مرکز ترمنځ موجوده ده. د هغې مصنوعی بېرى چې په کیهانی فضا کي دزمکی په ګرد چارپيره د الوتني په حالت کي وی دزمکی د جاذبه قوى تعجیل د کیهانی بېرى د الوتني په چتکتیا سره کېږي. کله چې د کیهانی بېرى چتکتیا له V1 سره مساوی وی هغه پر زمکی باند له غورخیدو خخه ساتي.

به ادامه گذشته:

سیر دولت‌ها در تاریخ، جامعه مدنی و حقوق بشر

دکروال خارنواں محمدداد بدخشی

جوم از بین نمی‌بود. اقا بال لاهوری در مورد حقوق زن می‌گوید: مرد و زن وابسته‌اند. ای یکدیگراند کایانات سوق را صورت گراند نویسنده مضمون بحث دارد برانسان مومن که ارتباط اباخداوند وبا دین اش است، که عمل نیکووارا معروفی میدارد البته در اجتماع بشیریت، چیزی بنام وطن صاحب این سرمایه بزرگ کسان هستند، که از نسل به نسل ثروت طبعی آن رانگ‌هداری و خون خویش در این خاک و صحرابی که زیست می‌کند قربانی و خون میریزانند وهمه چیزرا در شکم خود فرونمی‌برند (ونمی بلعند) عمارت‌های مرمرین از راه غیرانسانی اعمار نکرده اند واین خاک را به خون فرزندان خویش قربانی میدهند که اساس وطن دوستی را مرد، وزن این کشور در خود دارند، آنها صاحب وطن در تاریخ بشریت محسوب شده اند این تجربه تاریخ است هر چیزی که صورت و باور مردمی ندارد، اسطوره تاریخ نیست؟ زیرا سقوط اوناشی از شخصیت رنگ شده اوست، که بیوی مردمی را در خود ندارد، زیرا اوز مردم نیست؟ زیرا او همیشه به مغالط تاریخ می‌بود به خاطریکه اوازمیانی و مبادی تاریخ مردم خود خبری ندارد و او به نقصان فکری مبتلا است گرچه قضایت نقصان فکری را در زنان در تاریخ بشریت مطرح بحث نموده بودند که این یک اندیشه محض و غیرعلمی و منطقی محسوب می‌شود.

ادامه دارد

خواهش خودش‌شخص آرزو دارد، تا به زندگی خود پایان بخشد. اما دین میان اسلام در مخالفت با این عمل قرارداد را که صلاحیت حیات و قبض روح انسانی را از خداوند بزرگ (ج) دانسته است. که این عمل را بنام مرگ خواب می‌گویند.

اکثر حقوق دانان در مورد اختلاف نظر دارند آیا طبیبان میتوانند در صورت تشخّص دقیق غیر قابل علاج بودن مريض، برای تخفيف رنج، درد و عذاب او به حیات او خاتمه دهند که با اینکار اختلاف نظر دارند آنها به این عقیده اند اینکار غلط و ناروا است باید همچو اشخاص مريض تا دقایق اخیر نفس باید تداوی گردند و داکتر باید تا آخرین لحظه حیات با تمام امکانات و وسائل طبی در علاج و درمان چنین مريضان کارانسانی خود را انجام دهند و اگر داکتر با این امر به بی توجه غفلت و عدم وجیه مسلک عمل نماید این قضیه مورد بیگرد قانون قرار می‌گردد.

با وجود یکه انگیزه محركه قدرت قابل فنی حرفی داکتر محركه فاتل خصوصیت خد بشري و انساني نداشته و عنصر مادی و معنوی جرم در آن وجود ندارد. چیزیکه بسیار مهم است، حیات و ارزش‌های حرفی و فن طبابت م سلک داکتر باز هم در بحث رضایت مجنی علیه که باید رضایت قبل از عمل ارتکاب گرفته شود، علاوه بر اینکه رضایت شخص بسیار مهم است، نتایج عمل جراحی و موثریت آن در جامعه بشري باید ارزیابی گردد که موثریت داشته یا خیر؟ البته رضایت با آزادی و اراده فهم و ادارک کامل صورت گرفته باشد نه بزور و بحیله، در این صورت

البته اختلاف بین عوامل پدیده‌های اجتماعی، و فرایند شکل گیری و انگیزه‌ها در اجتماعی بشری در هر کشور فرق دارد زیرا حقوق جزا فرهنگ‌های متفاوت عرف و عادات جامعه بشری را با ژرف نگیری مطالعه می‌کنند. فرایند چیست؟ فرائیند، شامل زمان، مکان و رخدادهای تاریخ در زمان و مکان معین به موقع پیسوئه است.

زمانی که ما از حقوق کار حرف می‌گوییم از کارکن و کارفرما در حقوق بحث می‌گردد که نقش دولت‌ها در روابط کارفرما و کارکنان در طبقه بندی شاخه‌های حقوق، (حقوق کار) در بسیاری از کشورها تنها به نام بوده، و در برخی کشورها کمرنگ و حتی بوی خود را ازدست داده است و تعداد کشورها آنرا داخل حقوق خصوصی شامل قوانین خود ساخته اند که در حقیقت تقسیم اصلی واولیه حقوق براساس حقوق ماهوی (یامتنی) و حقوق شکلی (اجرائیوی) صورت می‌گیرد.

دانشمندان حقوق می‌گویند: وقتیکه قانون تطبیق نمی‌شود، فساد سیاسی، فساد اداری را به بار می‌آورد، فساد اداری تباہ کننده جو اعماق بشر محسوب می‌شود.

اقبال‌الهور می‌گوید: فساد عصر حاضر آشکار است سپهر از زشتی او شرمسار است اگر پیدا کنی ذوق نگاهی دوصد شیطان او را خدمت گذار است

البته در چهان دیگری بحث حالت یک مريض مورد بحث حقوق دانان قرار دارد. مريضی که قابل علاج نمی‌باشد و از ناحیه مريض عذاب ز ياد می‌کشد و نظر به

به ادامه گذشته:

نقش تحقیق در تدریس

پوہنچ دگرمن خیرالاحد غوری

استعداد و قدرت فراگیری شاگردان را تقویت و اصلاح نماید.

معلمان عالیق و تمایلات دانشآموزان را باید صیقل دهن و در انتخاب روش‌های تدریس نیز همین توجه را مبذول ندانند. یک معلم باید شاگردان را مشاهده نماید، به آن‌ها ایمان داشته باشد، آن‌ها را شایسته مطالعه بداند و اینکه آن‌ها را دائماً در معرض تغییر و تحول قرار دهند. یک معلم مخصوصاً در ارتباط با تدریس مواد درسی، باید آن را تجزیه و تحلیل کند، سازماندهی کند و محتوای آن را کشف نماید و مواد درسی را در مجموعه‌ای ارائه کند که بصریت و درک فهم را می‌سرسازد. برای این منظور معلم باید به موارد زیر توجه داشته باشد:

- استفاده از تحقیقات تربیتی
 - توجه به آموزش (فراگیری)
 - توجه به نقش موقعیت سنی در آموختن
 - کشف درک و فراگیری
- و برای انجام هر کدام از موارد فوق نیاز به پژوهش و مطالعه به روز و جدید احساس می‌گردد. هم‌طابعه تحقیقات و اذجام پژوهش توسط معلمین، انقلاب‌های تربیتی مهمی در مدارس کشورها به وجود آورده و می‌آورده و از عوازل مهم ایجاد آگاهی‌های فراوان در معلمین نسبت به کار خود شان بوده است.

ادامه دارد

ج) برانگیختن (فعالیت برانگیزانده) و فعالیت تخلیلی، در مقابله افسردگی (گرفتگی و بی‌خیالی) و عادی بودن. معلمانی که در فعالیت تدریس خود به قطب مثبت این جریان نزدیکتر هستند نسبت به معلمانی که به قطب منفی آن تمایل دارند، بسیار فعال‌تر و مؤثرتر عمل خواهد کرد که البته حرکت به سمت مثبت بدون مطالعه و پژوهش در تمامی موارد فوق امکان پذیر نخواهد بود.

وظیفه معلم تاکنون نه تنها راهنمایی و جهت‌دهی با حرارت و جذابیت، ادراکات شاگردان بوسیله ارضا نیازهای روانی آنها، و تغییر الگوهای تصور از خود، در آن‌ها بوده است. بلکه آن‌ها مسئول تجزیه و تحلیل محتوا و مواد آموزشی و موضوعاتی هستند که آن را تعليم می‌دهند. معلم به عنوان یک تکنسین باید موفقیت و یا عدم موفقیت، تلاش‌های تربیتی را ارزیابی نماید و به عنوان یک مدیر باید پیچیدگی‌ها و مشکلات سر راه تلاش‌های تربیتی را حل و فصل نماید. عدد ای معلمان را با هنرمندان مقایسه می‌کنند و عده‌ای به آن‌ها لقب مهندسان اجتماعی می‌دهند. معلم صنعتگر و تکنسین است، که با دو عنصر عقل و تجربه، فرآیند یادگیری را هدایت می‌کند. یک صنعتگر همانگونه که آهن آلات و عناصر مربوط را پرداخت و آرایش می‌کند، یک معلم باید با مهارت خود،

Fleming (1968) در کتاب معروف خود، در تجزیه و تحلیل روانی فرآیند تدریس بیان می‌کند که: به نظر من مهم ترین مسأله در بحث تدریس توجه به سطح توانایی معلمان برای شغل معلمی است و اینکه آیا معلمین می‌توانند به این فعالیت عمده و از روی قصد، سرعت و تحول ببخشند و به هدف‌های مورد نظر دست یابند؟

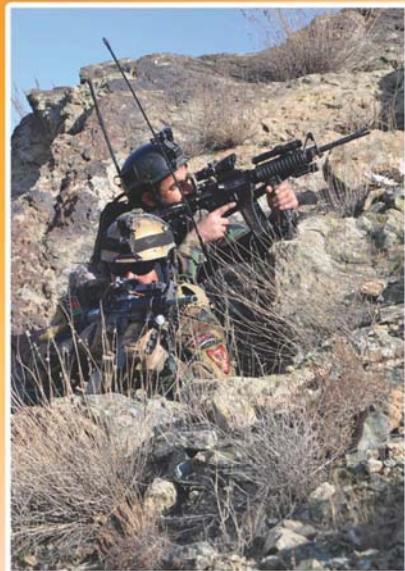
سطح توانایی معلمان و یا به عبارتی استاندارد توانایی لازم برای شغل و حرفه معلمی از کشوری نسبت به کشور دیگر و از نظام آموزشی یک ملت به ملت دیگر متفاوت است و علاوه بر این ماهیت و محتوای این فعالیت نیز متفاوت خواهد بود. معلم باید پیوسته در حال آموختن باشد و مهم تر اینکه باید خود به آنچه آموزش می‌دهد عمل کند. در گذشته روش آموزش بعضی، مبتنی بر حفظ کردن مطالب و انگیزه آن ترس از کیفر و اخراج بود، اما در شرایط کنونی بایستی آموزش بر عمل و تعقل جمعی استوار باشد و بر آن‌ها بحث و پژوهش حاکم شود، وظیفه شناسی، عشق به کار و لذت آموختن بارور گردد.

Ryan و همکاران او در سال ۱۹۶۰ مطالعاتی پیرامون تشخیص و تعیین عوامل و نشانه‌های موجود در تدریس مؤثر (کارا) به عمل آوردند. آنها در این مطالعات به سه دسته از عوامل همراه با جنبه‌های مثبت و منفی آن‌ها اشاره کرده‌اند که عبارتند از:

(الف) ارتباط گرم و صمیمی همراه با درک و فهم، در مقابل ارتباط سرد (بی‌توجهی) و بدور از فهم.

(ب) فعالیت سازماندهی شده و با برنامه، در مقابل بی‌برنامگی.

سریزه :
د اسلامی شریعت د تفکر په اساس د
انسانانو د مرگ او ژوند د پیدایښت
حکمت او فاسقه د دی خبری ازمایښت
دی چي کوم یو په دوى کي د وخت او
عمر څخه سمه استفاده کوي، د ژوند په
هره برخه کي احسن (د ټولو نه به) عمل
کوي.

وخت په حقیقت کي د هر انسان دنیوي
محدود عمر او ژوند دی، داسی یو فرصت
دی چي پرله پسی په خورا تیزی سره
روان دی، چي تیر شي نه بی بیا څوک په
زور او نه په عذر درولی شي او نه بی
بیا را ګرځولي شي. که د نوموري فرصت
څخه سمه استفاده وشي، او په سمو
کرنو او ویناوو ډک شي د دنیا او آخرت
نیکمرغی او سوکالی د خان سره لري او
که ضایع شي او یا په ناسمو او ناوره
کرنو او ویناوو ډک شي نو د هلاکت او
تاباهی ګندو ته سری رسوی. د تیر وخت
په تی رېدو مو عمرونه کم او اجلونه را
نژدی شول، خپلو قبرونو او تر هغه ور
وراندي معاد (له) قبرونو څخه د بېرته را
پورته کیدلو ورخ) ته ور نژدی شو، عمل
یو خلاص شو، هرڅه چي موکري وي
هغه مو وکړل، موجوده وخت هم چي په
بېرہ چتنکي کي رانه د ماضي په لور
درومي موږ یو په وراندي څه مسوليت
لرو او خه باید پکي تر سره کړو؟ د
نوموري پوبنتني د حواب په هکله ما هم
څيل پنده ګي تو ان په اندازه څو ګربنۍ
سره ترتیب کړي هیله لرم چي د څښتن
عالی د خوبشي او رضا سبب وګړخي.

(۱) د وخت پېژندنه او ارزښت:
وخت د زمانی یوی برخی ته ویل کېږي
چي اطلاق یو په کم او زیات دواړو
باندي (د ثانی نه تر ګلونو پوری) کېږي.
وخت د طرف(لوښي) حیثیت لري چي د
انسانانو ویناوي، کرنۍ، هڅي او لاسته
راوړني پکي تر سره کېږي که نه وي دا
هړخه به نه وي.(۷ج / ۸ ص ۸۱)

الله (۲) د قرآنکريم په نېړو سورتونو کي
لکه د فجر، شمس، لیل، ضحی، د وخت
یادونه کړي ده، تر دی چي مکمل سورت
یو د عصر(وخت) په نامه نومولي او قسم
یو ورباندي کړي دی. نوموري یادونه او
قسمونه په خپله د وخت پر ارزښت باندي
دلات کوي، خکه چي الله تعالى په داسی
څیزونو قسم نه کوي چي ارزښت ونه

د وخت فرصت او زمونه مسؤولیت

پوهیالی جبریل عبد القادر وقار

خیرات او انفاق ورکړئ، کوم چي مور
درکړي دی، مخکي تر دی چي په تاسی
کي یوه ته مرگ راشي، نو وبه وايي: اى
زماربه ماته څو وخت او عمر راکړه، چي
ډېر خيراتونه وکړم، او د نیکانو له ډلي
څخه به شم، او ګله چي د ډو چاد مرگ
نیټه را ورسپړي، نو الله تعالى به هیڅکله
د هغه مرگ له خپله نیټي څخه ونه
خندوي، او الله ستاسي په ټولو کارونو
پوره خبر دی. (۱) / المناقبون (۱۱-۹). په
دی هکله خيرالبشر (ص) فرمایلی دی:
ژباره: د قیامت په ورڅ به بنده د خپل رب
په وراندي تر هغه ولاري چي د څلورو
څیزونو پوبنته ترینه نه وي شوی؛ یو
چي عمر یې په څه کي تیر کړي دی؟
دوهم خوانی یې په څه کي مصرف کړي،
درېیم پر علم یې څومره عمل کړي دی
څلورم، د شتمنۍ یې، چي له کومي لاري
یې پیداکړي او په څه کي یې لګولی ده.
(۳) / ۴، باب صفة القيامة: ص ۶۱۲)
زموره کرنۍ او ویناواي د وخت او زمانی
په اعتبار په درې دوله دی : ۱- د ماضي
(تیر وخت) کرنۍ او ویناواي، ۲- د
مستقبل (آينده وخت) کرنۍ او ویناواي
-۳- د حال (موجوده وخت) کرنۍ او ویناواي.
تیرو وخت که هر ډول وو لارو تیره شو.
راتلونکي وخت خود مغیباتو (د غبي
امورو) له جملی څخه دی، معلوم نه دی
چي تر کومه به پکي ژوندي یو. الله (ج)
یې په هکله داسې فرمایي: ژباره: او بو
نفس په دی خبر نه دی، چي سبا به څه
تر سره کړي، او انسان په دی هم نه دی
څېر، چي په کومه حمکه کي به مر شي.
(۱) / لقمان/ ۳۴) مګر د حال زمانه د کېنو
لپاره غوره فرصت دی، داسې فرصت چي
راتلونکي ژوند له همدي څخه پېلږي. په
لنده توګه په ووايو، که روان ژوند پلان
سره سم جوړ کړو نو را روان ژوند به
مو هم جوړکړي وي او که له موجوده
ژوند څخه په پروا شو، راتلونکي دنیوي
او اخروي ژوند به مو هم وران کړي
وي. په حقیقت کي موجوده زمانه له
تیري زمانی څخه د عبرت اخیستو، په
حاضر وخت کي د کار او راتلونکي لپاره
د بنه نیټ او پلان د فرصتونو زمانه ده،
مور به په همدي خبری کي لپو تم شو.

ادameه دارد

استرداد مجرمين

در اسناد بین الملل و حقوق

جزای افغانستان

نویسنده: سیدشمس العارفین سادات

اصل استرداد یا محاکمه متهم نیز یکی از قاعده‌های کلیدی همکاری‌های بین‌المللی است که تو سط تفاوتات بین‌المللی تعیین شده است. طوری که در کوانسیون بین‌المللی سرکوب بمبگذاریهای تروریستی آمده (دیگر تفاوتات نیز لحن یکسان یا مشابهی در این زمینه دارند) اگر کشور یک شخص متهم را به کشور متقارنی استرداد نمی‌کند: (مسئولیت دارد که، بدون هیچ گونه استثناء یا ملاحظه‌ای در مورد محل وقوع جرم، قضیه متهم را بدون تأخیر به مقامات با صلاحیت قضائی به منظور تعقیب عدلى منطبق با قوانین کشوری خود بسپارد. مقامات فوق باید تصمیم خود را با همان روشی اتخاذ کنند که در تعقیب عدلى در مورد دیگر جرائم جدی تحت قوانین کشور، استفاده می‌شود).

(قطعنا مه ۱۳۷۳ (۲۰۰۱) شورای امنیت معمولاً به عنوان قطعنامه‌ای یاد می‌شود که اصل استرداد یا محاکمه متهم را در خود دارد. مقرره ذکر شده در پاراگراف دوم (e) این قطعنامه از کشورهای عضوی خواهد تا: "اطمینان حاصل کنند که هر شخصی که در تمویل، برنامه ریزی، آمادگی، ویا آمادگی اقدامات تروریستی و یا حمایت از چنین اقدامات دست داشته، به پنجه عدالت سپرده می‌شود". اصل استرداد یا محاکمه متهم به صورت غیر مستقیم توسط قطعنامه (d) ۱۳۷۳ تایید شده است. پاراگراف سوم این قطعنامه از کشورهای عضوی خواهد تا: "هر چه زودتر به کنوانسیون‌پذیرها و پروتوكالهای بین‌المللی ضد تروریسم بیوندن". قطعنامه های بعدی شورای امنیت صریحت‌تر هستند. بدحصوص قطعنامه ۱۴۶۵ (۲۰۰۳) و ۱۵۶۶ (۴) شورای امنیت ه مشخصاً مقرر میدارند که مسئولیت تعقیب عدلى تروریستها "برمبانی اصل استرداد یا محاکمه استوار خواهد بود". ادامه دارد

گفتار چهارم- تشکیلات سازمان بین‌المللی پولیس جنائی (انترپول):
بموجب ماده (۵) اساسنامه تشکیلات

انترپول عبارتند از:

- مجمع عمومی
- کمیته اجرائی
- سکرتریت عمومی
- گروه مشاوران
- دفاتر ملی مرکزی

مبحث سوم: انترپول و استرداد:

گرچند استرداد تنها از طریق انترپول صورت نمی‌گیرد طرق دیگری درین زمینه از قبیل معاهدات دوجانبه استرداد و همکاریهای بین‌المللی نیز وجود دارد. اما بطور صریح میتوان گفت که یکی از ظایف مهم و حتی دلیل وجودی آن موضوع استرداد است. بدینهای است چنانچه هرکشوری برای دستگیری و استرداد آن دسته از اتباع خویش که پس از ارتکاب جرم به کشور دیگر فرار می‌کنند، در صورتیکه معاهده استرداد دو جانبه بین آنها موجود نباشد ترجیح میدهند که این استرداد از کanal انترپول صورت بگیرد. بدین منظور اداره انترپول ملی اطلاعات ضروری برای تعقیب متهم در خارج از کشور را از طریق محاکمه شاکی و سایر منابع ذیصلاح تحصیل کرده و به سکرتریت عمومی و به انترپول کشوریکه متهم در آنجا اقامت دارد، و در صورتیکه مشخص نباشد، متهم در کدام کشور اقامت دارد، بصورت بخششانه برای تمام کشورها ابلاغ می‌کند. و در خواست شناسائی، دستگیری و استرداد متهم را بعمل می‌آورند. طبیعی است چنانچه

کورآیمس

(Core-IMS)

جگرن عبدالبصیر "قیومی"

است. در سال ۲۰۱۶ کمپنی CorePartner با استخدام بیشتر از ۱۰۰ نفر متخصصین لوزستیکی، تحلیل گران و انکشاfer دهنده گان نرم افزار (Software) سیستم متذکره را با تکنالوژی عصر روز به روز انکشاfer میدهند.

تاریخچه سیستم اداره موجودی عینیات (کورآیمس) در اردوی افغانستان:

مفکوره راه اندازی و استفاده سیستم الکترونیکی اداره موجودی عینیات (Core-IMS) در اردوی ملی افغانستان از سال ۲۰۰۷ (۱۳۸۶) به این طرف بوجود آمده است، که از آغاز ای سال ۲۰۱۱ بشکل امتحانی تحت اداره مستقیم همکاران بین المللی به صورت وقفه یی فعالیت داشته، متعاقباً در سال ۲۰۱۴ (۱۳۹۳) سیستم الکترونیکی اداره موجودی عینیات (Core-IMS) بطور مشترک و هماهنگ از جانب اردوی ملی و همکاران بین المللی فعالیت مجدد و عملی را آغاز نموده، که با گذشت هر روز به سمت افغانیزه شدن و توسعه سیستم در حرکت میباشد. این سیستم در اردوی ملی به منظور ایجاد نظم در امورات دیبو داری، شفافیت در پرسه اکمالات، مصرف و امورات محسوبی، سرعت

بخشیدن در پرسه درخواست، اکمال و توزیع عینیات حربی و لوزستیکی، فراهم نمودن سهولت برای قطعات و جزو تام ها چهت دانستن سطح اکمال و سطح احضارات صنوف ده گانه لوزستیکی و تکنیکی، فراهم نمودن معلو مات در مورد جنس، نوع بت، قیمت و دیگر مشخصات عینیات متذکره.

خلاصه این سیستم به منظور تبدیل نمودن پرسه (بروکراسی اداری وزمانگیر) که پیگیری آن نهایت م شکل و باعث ضیاً وقت و ایجاد فساد گردیده بود را به یک سیستم الکترونیکی شفاف که برای استفاده کننده گان قابلیت دید و محا سبه عینیات دیبو ها در سطوح مختلف را فراهم می نماید. همچنان تعقیب نمودن اکمالات اج ناس از مرجع محافظت کننده و اکمال کننده (دیبوی مرکزی و ساحوی) به قطعه درخواست دهنده میباشد. این سیستم در اردوی ملی افغانستان با افزودن کلمه ویرایش و تعامل Core-IMS (Enterprise Edition

EE) پذیرفته شده است. فرق آن با این ویرایش جدید در این است که قبل این سیستم بدون اینترنت و تنها در یک کمپیوتر استفاده می شد ولی با تغییر در این سیستم فعلاً بخارطه استفاده آن باید به اینترنت و صل با شیم و همزمان میتوان در چندین کمپیوتر و چندین استفاده کننده به آن دست رسانی داشته باشند. همچنان این سیستم نظر به پیشنهادات و نظریات متخصصین لوزستیکی و تکنیکی اردوی ملی و همکاران بین المللی بخارطه بهم بود و انکشاف فعالیت های لوزستیکی و تکنیکی، قابل تغیر و انعطاف پذیر میباشد. در آغاز سیستم کورآیمس در اردوی ملی افغانستان دارای (۸) مینوی فرعی اردوی ملی نیازمندی از (۸) به (۱۲) مینوی فرعی نظر به نیازمندی یافته است.

ادامه دارد

کورآیمس (Core-IMS) چیست،

(Core-IMS) Core Inventory Management System

سیستم اداره موجودی عینیات یک سیستم

الکترونیکی دیبو داری چهت موجودی و اداره

اکمال و اخراج عینیات از دیبو ها میباشد.

.تاریخچه (Core IMS).

در سال ۲۰۰۳ کمپنی

اویلین طرح و یا مدل سیستم

(IMS) را به اساس محصول و یا سیستم

هسته سیس تم اداره دیبو داری

Warehouse Management

(Core-WMS) Core System

منظور تنظیم، اداره و موجودی دیبو های

کوچک و بزرگ طرح و ایجاد نمودند.

کمپنی CorePartner در سال ۱۹۹۸ به

منظور ارایه خدمات چهت پیدا کردن راهای

حل پرسه اجرات لوزستیکی در خصوص

تنظیم، اداره، محاسبه، اکمالات، توزیعات و

موجودی دیبو ها برای کمپنی های خصوصی

و ادارات دولتی ایجاد گردیده است و از سال

۲۰۰۳ تا اکنون این سیستم را به اساس

درخواست کمپنی های خصوصی و ادارات

دولتی (مشتریان) انکشاف و عیار نموده

ماهیت حقوق فضاء از منظر حقوق بین‌الملل

ماستر حقوق بین‌الملل پوهیالی تورن عبدالجمیل هسیر ابراهیم خیل

استفاده را داشته باشند نمی‌توان اقدام به فعالیت‌های تهدید آمیز به کشورهای زیرین نماید.
منابع و مأخذ
۱. توپیچی، نواده: حقوق فضاء، تهران، خرسندی، چ ۲، ۱۳۹۳.

۲. ضیایی بیگدلی، محمدرضا: حقوق بین‌الملل عمومی، تهران، گنج دانش، چ ۱۹، ۱۳۸۳.

۳. قریشی، ذبیح‌الله: حقوق بین‌الملل عمومی، کابل، احمد، چ ۱، ۱۳۹۵.
ک. موسی‌زاده، رضا: بایسته‌های حقوق بین‌الملل عمومی، تهران، میزان، چ ۲۳، ۱۳۹۱.

۴. صافی، ودیر: حقوق بین‌الملل عمومی، کابل، فیضی، ۱۳۹۰.

به ادامه گذشته:

تجسس از راه دور و نظارت بر کره زمین است.

۴. اصل غیر نظامی سازی فضاء: کشورها نمی‌توانند اقدام به فعالیت‌های نظامی گری در قلمرو فضائی نمایند.

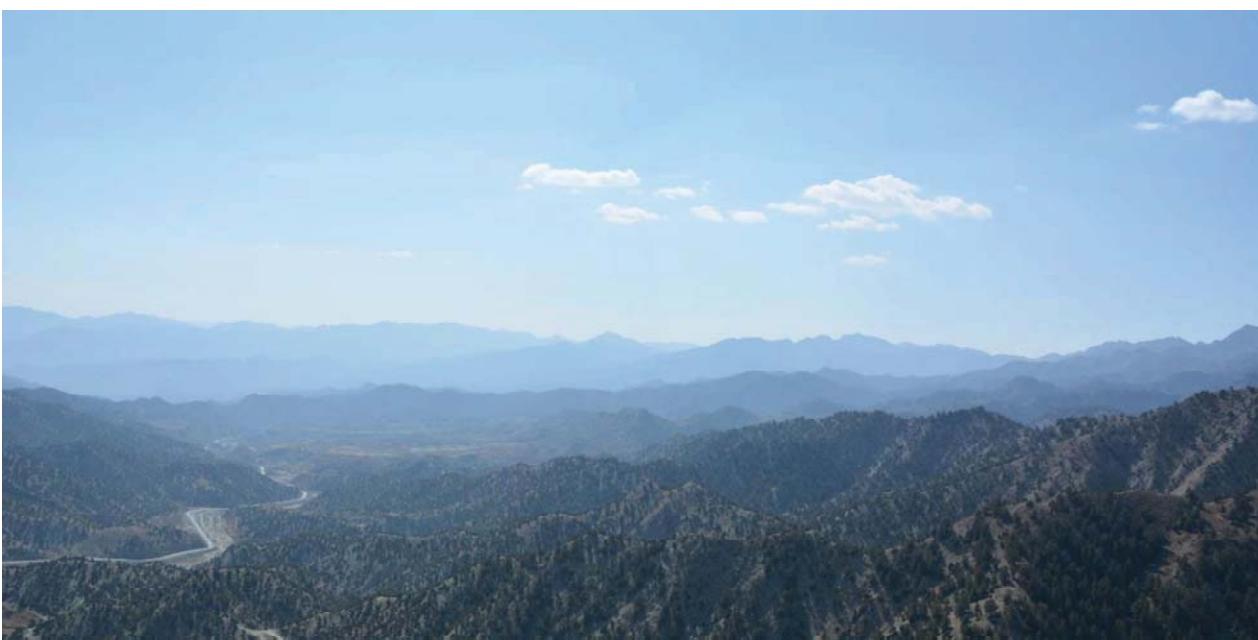
نتیجه

از پژوهشی فوق بدین نتیجه می‌رسیم که فضای برخلاف هوا میراث مشترک کلیه کشورها است. و کشورها می‌توانند از فضای جهت تحقیقات و کاوش‌های علمی استفاده به عمل بیاورند. و نمی‌توانند چهارچوب «سازمان بین‌المللی شناسی» و در زمینه کشتی رانی در اقداماتی داشته باشند. فضای ساحه است که اصل آزادی استفاده صلح آمیز حاکم است. در کنار آن باید خاطر نشان ساخت که کشورهای که بر قلرو فضائی توانایی

۲. آزادی ارتباطات از راه دور: این آزادی اساساً شامل فعالیت‌های دولت‌ها در زمینه انتقال پایام‌های تیلفونی، برناهای رادیویی و تلویزیونی از طریق ماهواره‌ها به کره‌ای زمین است. در حال حاضر تمام کره‌زمین تحت پوشش ماهواره ارتباطی قرار گرفته است.

۳. آزادی نظارت و سنجش از راه دور: به طور کلی، نظارت از راه دور از طریق ماهواره‌های مصنوعی در سه زمینه صورت می‌گیرد:

- تحقیقات هوا شناسی.
 - هدایت و کمک رسانی به کشتی رانی.
 - تجسس از راه دور.
- در دو مورد اول اختلاف نظر چندانی بین دولت‌ها وجود ندارد و همه کاری دولت‌ها در زمینه مسایل هوا شنا سی در چهارچوب «سازمان بین‌المللی شناسی» و در زمینه کشتی رانی در نورده» از بجام می‌گیرد. مساًله مورد اختلاف دولت‌ها، فعالیت‌های مربوط به

به ادامه گذشته:

رفتار ساختمان

در هنگام آتش سوزی

پوهیایی تورن عظیم برق

خود بروز می دهد به همین دلیل برای اینکه بتوانند سرعت افزایش دما در مصالح خصوصاً فولادی را کاهش می دهند، از روش های مختلفی استفاده می کنند. برای نمونه ۱ استفاده از پوشش محیط و کانکریت ریزی داخل عضو های توخالی استفاده یکی از این موارد است با افزایش دمای مصالح هدایت حرارتی کاهش و گرمای ویژه افزایش می یابد به خاطر همین برای اینکه ساختمان ها را تحلیل کرده و یک طرح مقاوم دست پیدا کنیم نیاز مندیم تا رفتار مکانیکی مصالح هنگام افزایش دما را مورد بررسی قرار دهیم. از کمیت های بسیار مهم در بحث دیزاین ساختمان مقاوم در برابر آتش درجه دوام در برابر آتش یک است. درجه دوم عبارت است از مدت زمانی است که عضو بتواند در هنگام آتش سوزی، ظرفیت باربری خود را حفظ نماید به عبارت دیگر زمانی که نسبت باربری مقطع یعنی شتر از حدود مجاز شود و یا سختی مقطع به نصف کاهش یابد، درجه دوام عضو نامیده می شود.

منابع و مأخذ:

- ۱- مبحث سوم مقررات ملی ساختمان، حفاظت ساختمان ها در برابر حریق
- ۲- نشریه ۱۱۲ سازمان برنامه و بودجه، دستورالعمل اجرایی محافظت در برابر حریق
- ۳- طاحونی شاپور ۱۳۸۸ دیزاین سازه های کانکریت مسلح (بر مبنای آینین نامه کانکریت ایران) موسسه ای انتشارات دانشگاه تهران
- ۴- پی.بی.بر و ای . راسل جانستون و جان. تی.دی.ولف، ترجمه دکتر ابراهیم واحدیان، مقاومت مصالح، نشریه علوم دانشگاهی، چاپ هفتم، پاییز ۸۷
- ۵- ۱ استاندارد ((ISO834)) روش آزمایش جهانی دوام در برابر آتش برای عضو های ساختمانی.

باشد به طور معمول دوام در برابر آتش با قرار دادن یک نمونه، تحت آزمایش استاندارد بددست می آید نتیجه آزمایش تحت عنوان درجه دوام در برابر آتش بر حسب ساعت بر پایه مدت زمان که نمونه ضوابط پذیرفته شده در آزمایش را تامین کند بددست می آید. درجه دوام لازم در برابر آتش برای اجزای مختلف ساختمان در آینین نامه های اورده شده است که این درجه دوام به نوع کاربری، تعداد طبقات و مساحت طبقه بستگی دارد. با توجه به این که آزمایش استاندارد یک تست مقایسه ای است نه پیش بینی کننده رفتار واقعی درجه دوام در برابر آتش آزمایشگاهی، برای تخمین مدت زمانی که یک عضو می تواند در آتش سوزی واقعی، تخریب نشود قابل استفاده نیست به کلی درجه دوام در برابر آتش یک عضو سازه ای تابعی است از:

- ۱- میزان بار اعمال شده به عضو
- ۲- نوع عضو (بیم، ستون و ...)
- ۳- ابعاد عضو و شرایط تکیه گاهی
- ۴- جریان گرمایی حاصل از آتش در اطراف عضو
- ۵- نوع ماده تشکیل دهنده (کانکریت، فولاد و ...)
- ۶- تاثیر افزایش دمای عضو ساختمانی بر مشخصات مکانیکی تشکیل دهنده آن .

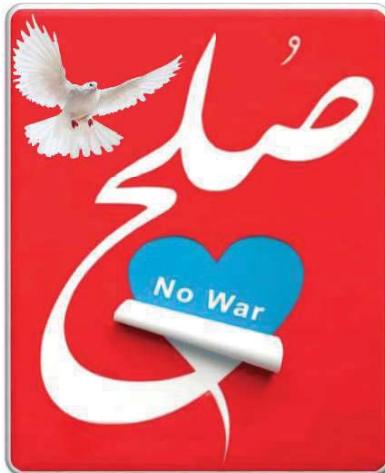
نتیجه گیری: هنگامی که دما افزایش می یابد مقاومت مصالح و ظرفیت باربری آنها کاهش می یابد از بین مصالح کانکریتی و فولادی، فولاد ضعف یعنی شتری در برابر افزایش دما از

مراحل گسترش آتش: می توان آتش سوزی را به سه مرحله تقسیم کرد: مرحله اول زمان وقوع آتش که در آن مدت دمای آتش کم است و اثری روی رفتار ساختمان نخواهد داشت در مرحله دوم که زمان گسترش آتش است دما به سرعت افزایش می یابد و به حد اکثر مقادیر خود میرسد این مرحله در دیزاین ساختمان ها در نظر گرفته می شود با آتش گرفتن سوخت، دود حاصل به صورت یک ستون حرکت می کند و در قسمت بالای فضای موجود به صورت یک لا یه دود باعث افزایش دما اجسام مجاور می شود دمای آتش از طریق تابش شعله های مواد سوختنی و یا از طریق جریان همرفت لا یه دود و گاز های داغ به سایر اجسام منتقل میگردد در مرحله سوم کاهش می یابد سیس سرعت کاهش دما کم می شود. معمولاً در جهت اطمینان از آن صرف نظر می شود. (۴، ۳۵)

• دوام ساختمان در برابر آتش: دوام ساخته مان در برابر آتش به عنوان مشخصه یک ساختمان، برای تحمل آتش و حفاظت از آن تعریف میشود (ASTM2001a). برای تعریف دوام در برابر آتش، دو موضوع مطرح است نخستین ه مسئله قابلیت یک عضو در حفظ استحکام ساختمانی و پایداری، در هنگام قرار گیری در معرض آتش است. دومین مسئله برای برخی عضو ها مانند دیوار ها و سقف ها، جلوگیری از گسترش آتش می

صلح ام آرزوست

بخش حتی کوچک میهنم را به دست
دشمنان قسم خورده وطنم از تربیون
رسانه های کشورم شاهد باشم.

بس است دیگر تاب آن را ندارم که
جوانان بدخشانی و یا هلمندی سر بریده
شوند دیگر نمی خواهم بود برادرش را
بکشد. بس است دیگر تاب ندارم تا
تماشاگر ویرانی میهن عزیزم باشم؛
دیگر نمی خواهم جنگ باعث عقب گرد
پیشرفت کشورم گردد؛ دیگر برایم گران
است تا جوانان کشورم فرار بی عدالتی
ها شوند فرار بی امنیتی ها شوند، دیگر
تحمل دزدی فرهنگم را ندارم، دیگر
طاقت مان به سر رسیده که تشنہ باشیم
و آب مان مایه رفاه برای کشور های
دیگر باشد.

بس است دیگر صبرم به آخر رسیده
است و نمیتوان پذیرای گرفتن القب
فاسد ترین کشورها برای کشورم باشم،
دیگر تحمل از دست دادن هموطنان ام
را ندارم دیگر تحمل ندارم تا کشورم
میدان رقابت اجنبی ها باشد؛ دیگر دیگر
نمیخواهم کشورم کشور گدا باشد.

بس است دیگر خسته شده ام صلح ام
آرزو سمت، دیگر تاب ندارم تا برادرانم را
بی دست و پا بینم، دیگر خسته شده ام
از فروختن سر زمینم از فروختن راد
مردانش در میادین مبارزه و نبرد، از
فروختن معدن های گرانبه ها و بی
نظیرش، از فروختن آثار تاریخی کهن و
حیرت آورش و از فروختن تاریخ
گهربارش.

دیگر برایم سخن های روی کاغذی
اهمیت ندارد، عمل میخواهم؛

فامیلش بی سربرست شود و با سر
نوشت نامعلوم مواجه گردد دیگر دلم
گرفته از آن که جوان فریبخته و دانش
آموخته میهن همچون سالم ایزدیار را با
هزار و یک امید و آرمان به زیر انبار خاک
مدفون نمایم.

بس است خسته شده ام صلح میخواهم
دیگر چشمانم توان دیدن خفه شدن
کودکان فرشته صفت و بی گناه وطنم را
ندارد که تکه و پارچه شوند، دیگر قلبم
جسارت تحمل دور شدن چادر مادران
کشورم را ندارد که جسد بی روح در
خون تپیده فرز ندانش را تکه و
پارچه پارچه پیشکش اش نمایم.

بس است؛ دیگر گوش هایم توان
شنیدن آه و فغان و ناله و فریاد هموطنانم
را ندارد، دیگر نمیخواهم خبر سقوط

پنج هزار سال تاریخ گهربار، با فراز و
فرود های بیشمار، سرشار از جوانمردی
و ایثار، با مردمان نجیب و دیندار، با
داشتن دوست های اندک و دشمن های
بسیار، با داشتن قهرمانان نا مدار
همچون احمد شاه ابدالی و سلطان
محمد خان غزنوی و میرویس خان
نیکه شف دار، باشکست دادن قدرت
های امپراطوری دار، با داشتن غیرت
بینظیر قرن ها در جهان نامدار، با داشتن
صد ها هزار هکتار زمین پریار، با داشتن
چند صد نوع معدن سرشار و با داشتن
آب و هوای نمودار.

افغانستان عزیز افغانستان سر بلند و
گلستان قشنگ ما با گل های اقوام
تاج یک، از؛ یک، پشتون، قزاباش،
براھوی، عرب، نورستانی، پشه بی،
ای ماق، گوچر و هزاره نماد و حدت و
یکپارچگی برای دنیا و برای مردمان و
ساکنانش به متابه بهشت برین است.
ولی نفاق ریشه های گل های زیبای سر
زمین را دارد قطع میکند، بوی و سیاهی
باروت نمودی گل های قشنگ میهنم را
مانع رشد میشود و جنگ، فرد فرد
هموطنم را خسته ساخته است. بس
است دیگر خسته شده ام صلح ام
آرزوست، بس است دیگر خسته شده ام
از ریختن خون هموطن مظلومم که

هموط نام در گلون خفه شود. دیگر نمیخواهم قا صدان اطلاع رسانی گلوب شان فشرده شود و صدای شان خاموش همچون غازی رسولی، سلیم تلاش، یار محمد توخي و اجمل خان نقشبندی.

دیگر نمیخواهم مراکز فرهنگی و مساجد دینی میهنه مورد تهاجم قرار بگیرند و هموطنانم هنگام راز و نیاز با پروردگار شان تیر باران شوند همچون مسجد جامع الزهرا، دیگر نمیخواهم میادین پر از خوشی‌های ورزشی سرخگون از خون ورزش دوستان و ورزش کاران خسته از جنگ گردد همچون ورزشگاهی در پکتیا و هلمند و یا بازی کرکت در ننگرهار.

دیگر نمیخواهم اولین خبر روز در سانه های کشورم گزارشی باشد از کشته شدن افغان از خدمی شدن و به نحوی از تباش شدن زنده گی افغان.

دیگر جنگ نمیخواهم، دیگر کشتن و زخمی شدن نمیخواهم، دیگر بد بختی نمیخواهم، دیگر سراسیمگی نمیخواهم، دیگر ذلت نمیخواهم، دیگر ناله و فغان نمیخواهم، دیگر بحران نمیخواهم دیگر اختلاف نمیخواهم...

صلح میخواهم، برای میهنه آرامش نمیخواهم، برای هموطنانم صفا میخواهم، برای افغانان نفس‌های راحت عاری از خون، دود، باروت و اندوه میخواهم.

محب الله فرامرز «حیدری» محصل سال صنف چهارم یکی از پوهنتون های خصوصی

بی گناه سر زمینم ترس از دست رفت
شهر و محله، پدر و مادر و خویشاوندان
و اقارب شان به مشاهده برسد.

دیگر نمیخواهم دانش آموزان باداریت و
آینده سازان میهنه دلهه بسته شدن
مکتب‌های شان را داشته باشند و آرزو
های والای ای شان به یاس مبدل شود،
دیگر نمیخواهم تدوام جنگ جبراً جوانان
وطنم را از آموختن بدور بدارد، دیگر
نمیخواهم به فیضی مع تادین در
افغانستان اضافه گردد، دیگر نمیخواهم
بالای خون و جان و مال هموطن نام
تجارت شود.

دیگر برايم گران تر و قیمت تراز همه
چیز آن است که از ارزش‌های کشورم
به بهانه های گوناگون کاسته شود از
تضعیف سیاست تا دزدی فرهنگی
میهنه.

بس است بس است بس است
خسته شده ام صلح ام آرزوست
دیگر نمیخواهم تعصبات قومی، مذهبی،
سمتی و لسانی برادران را از هم دور
سازند دیگر نمیخواهم صدای رسای

دیگر برايم جلسات بن ارزش ندارد
دیگر برايم نشستهای دوچه و ریاض
و مسکو و پشاور مهم نیست، دیگر برايم
گفتگوهای دو جانبه و سه جانبه و چند
جانبه بدون دست آورده و نتیجه بیش از
افسانه یی نیست، دیگر برايم معامله
های پشت پرده قابل تحمل نیست،
دیگر برايم مداخله های اجنبی ها در
امورات میهنه پذیرفتی نیست، دیگر
کارهای نمایشی برايم جز هدر دادن
سرمايه کشورم چيزی دیگري نیست.

دیگر نمیخواهم که قهر ما نان وطنم
نامردانه ترور شوند همچون جنرال
عبدالرازق خان اچکزی، دیگر نمیخواهم
در مانگاه های کشورم مکان در مان
زخمیان شیر مردان نبرد ناجوانمردانه
مورد حمله قرار بگیرد و به سنگر در
گیری مبدل شود و ده ها جوان دشمن
ستیز را به کام مرگ بکشاند همانند
شفاخانه سردار محمد داود خان دیگر
نمیخواهم شهرهای کشورم وحشت
سرای باشد برای باشندگان درد دیده
آن، دیگر نمیخواهم در چشمکان کودکان

دمور مقام

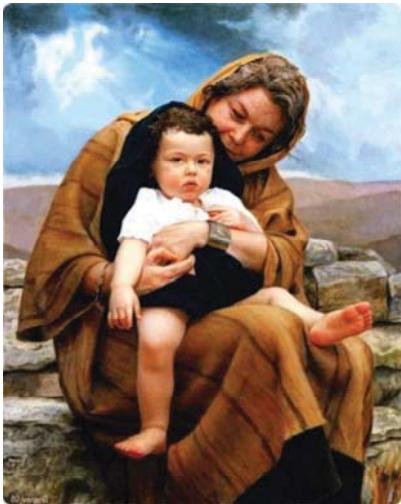
و فرمایل: (مور) بیایی تری پوینتنه و کیره؟ ستر لار بشوود حضرت محمد ص بیاهم موریاده کره د دریمی پوینتنی په خواب کی بی هم مور ویس ووده او د خلورمی پوینتنی په خواب کی بی پلاریاد کی. نو، خرگنده شو، چی مور په اسلام او اوستنی تولنه کی خومره لویر مقام لري، دیبلکی په توگه می په اسلام کی بی بی امنه یاده کره او په افغانی تولنه کی می زرغونه انا یاده کره، چی کارنامی به بی افغان تبر هېڅکله هم هېږي نه کړي. د مبارکی سره به هغونه، چی په نږی کی بی ترتولو ستر او نه هیریدونکی درد لبدلی او د مور سپیخانی او نایابه رنایا بی له ژوندنه تنه شوی او بی موره په

مور هغه خوبه کلمه ده چه یوماشوم ئی دکوچنیتوب په اوله مرحله کی هغه زده کوي او خپلی ګرانی مورته خطاب کوي . مور د اسلام په مقدس دین کی لویر مقام لري- خداي پاک فرمانی مورته داوف په اندازه څه مه واني او نه مورته په قهرکېږي- خکه مور په اولا د بېره زیاته مهربانه او د دا اسلامی الفاظو په استعمال سخته خوابنېنی کېږي . په ربنتیاء سره

مور نړۍ زنگوی،

مور نړۍ روزی،

مور نړۍ جودوی

تیارو کی ژوند کوي دلوی خدای ج
له دربارڅخه ورته جمل
صبر غواړم.

او هیله منديم دنړی په هرگوت کي،
چي مور وي سوکاله او د الادونو په
خوبنېو مری وي په ځانګړي توګه
د پېښتون ټبرمیندي، چي هره ورخ
په وير دي او د بچيو غوبنې د نور
لمسول شوو بچيو له لاسه راتولوی.

په پېيل کي دختیخ، لویدیخ او خپلی
مور جانی ته، دزره له تله د مور
ورخی مبارکي وايم.
مور بي بي امنه وه، چي د بشريت
ستر لار بشوود حضرت محمد ص بی
زیدولی و.

مور ده چي د نړۍ ستر ستر
عالمان، مفسیرین، اولياکرام او
فلیسو凡ان نې نږی ته راوري دي،
مور زرغونه اناوه، چي له ديلي
نه تراسپهانه لوی امپراتور حضرت
احمد شاه بابا يې دافغانی تولني
د سرلوری لپاره زیدولی او روزلي
و. مور د پېښو لاندی جنت دی ! یوه
ورخ چا له حضرت محمد ص خخه
پوینتنه وکړه، چي څوک راباندي
د پېړح لري؟ نبی کريم ص ورته

چه مور په یوه لاس زانکو زنگوی او په
بل لاس جهان ! دهیواد میرنیو میندو په
بیرو سختو شرانطو کي چه دوه نیمي
لسيري جنګ او جګره په هیواد کي روانه
و ه خوبیاني هم خپل دینی رسالت اداء
او د خپل بچيانو په روزلوکي د هیڅ راز
ستونزو او مشکلاتوڅخه دده ونکره- په
ربنتیاء چه میندو په تیرو رژیمونو کي
دریاتو ناخوالو او بدمرغیو سره مخامنځ
شوي وي دوي خپل پلرونه - او لادونه
دوسستان او د ژوندانه ملګري له لاسه
ورکړل د دوي تولي هستي او داراني له
منځه ولاړه - په تیرو رژیمونو کي بشخي

نکته هایی ارزشمند از عاطفه مادر

ارسالی: بهشته هاتفی

او با خط بچگانه نوشه بود:
کوتاه کردن چمن باعچه: ۵ افغانی
مرتب کردن اتاق خوابم: ۱ افغانی
بیرون بردن زباله ها: ۲ افغانی
نمره ی ریاضی خوبی که گرفتم: ۶
افغانی

جمع بدھی شما به من: ۱۴ افغانی
مادر به چشمان منتظر پسر نگاهی
کرد. لحظه ای خاطراتش را مورود
کرد. سپس قلم را برداشت و پشت
برگه ی صور تحساب نوشت:
بابت سختی ۹ ماه بارداری که در
وجودم رشد کردی: هیچ
بابت تمام شب هایی که بر بالینت
نشستم و برایت دعا کردم: هیچ
بابت تمام زحماتی که در این چند
سال کشیدم تا تو بزرگ شوی: هیچ
بابت غذا نظافت تو و اسباب بازی
هایت: هیچ

و اگر تمام این ها را جمع نمایی
خواهی دید که هزینه ی عشق واقعی
من به تو هیچ است.
وقتی پسرک آنچه را که مادرش نوشته
بود خواند با چشمان پر از اشک به
چشمان مادر نگاه کرد و گفت:
مادر دوست دارم آنگاه قلم را برداشت
و زیر صور تحساب نوشت: قبلاً به
طور کامل پرداخت شده.

تا این طفل را دو نیم کنم تا هریک از او
بر گیرند و ترک نزاع کنند) آن که مادر
حقیقی طفل بود بترسید که مبادا طفل او
کشته شود، گفت: یا امیرالمؤمنین، من
از دعوای خود میگذرم و طفل را به این

گویند مادر و پسری را نزد حاکم آوردند
تا غرض مجازات چوب زند.
اول مادر را آنداختند و (صد) چوب زدند
، آه نکرد و دم نزد. بعد پسرش را
انداختند و چون یک چوب زند

زن گذاشتیم، او را مکش و بدو بسپار.
حضرت حکم کرد که طفل از آن توسیت
بردار و ببر، به هرجا که خواهی .. آن
زن طفل خود را گرفت ورفت و شکران
خدا بجا آورد.

داستان کوتاه وزیبای صور تحساب مادر!

شبی پسرک یک برگ کاغذ به مادرش
داد. مادر آن را گرفت و با صدای بلند
خواند:

مادرش آغاز به ناله و فریاد کرد. حاکم
گفت: «صد چوب خوردی ودم نزدی،
به یک چوب که پسرت خورد این نا له
و فریاد چیست؟» مادر گفت: آن چوبها
بر تن من می آمد تحمل می کردم ،
اکنون بر جگ سرم می آید تحمل ندارم .
حاکم از تقصیر پسر گذشت و بر عاطفه
مادر تحسین کرد .

دو زن در طفلمی دعوا کردند و نزد
امیرالمؤمنین آمدند و هریک را
سخن آن بود که این طفل ازمن ۱ سنت
حضرت فرمود که: ((ذوالفقار مرا بیارید

معارف آستان کسب علم و معرفت است

ارسالی: بلال هاتنفی

(لی سه) م سما گردیده و عمومیت حاصل نموده است و از بر کت همین تحول فraigیر و معقول بود که افراد مستمند که سالها از نعمت سواد و دانش محروم بودند به کسب علم و تحصیل دست یافتدند و از این روست که معارف منحیث یک اصل پذیرفته شده در حیات انسانها باقی ماند و این دانشمند در تاریخ بشریت معارف فraigیر و همه گانی را اساس گذاشت و به عنوان (پدر معارف دنیا) کسب نام نمود و به همین منوال میتوان گفت که همه علام، فضلا، مورخین، مخترعین و رجال سیاسی همانا از دامان معارف برخواسته و پا به عرصه وجود گذاشته اند و تحولات عمیق را در عرصه های مختلف تکنالوژی معاصر تا سرحد بdestت داشتن زمام اقتدار و کشوداری رقم زده اند زهی سعادت اساتید دلسوز و مهربانیکه در پرورش اولاد وطن از هیچ نوع سمعی و تلاش دریغ نوروزیده در اعتلای وطن دین ملی و رسالت تاریخی شانرا ایفا می نمایند و همچنان مطلع همیشه فروزان معارف را که همانا مبارزه نور با ظلمت و جهل و نادانی است جاویدانه نگهداشتند به متناسب گفته شاعر:

آدمی از علم یابد کمال
نه از حشمت و جاو مال و منال

در حالیکه طبقه غریب و مستمند جامعه از نعمت فraigیری سواد محروم بودند . پس از گذشت سالیان متعدد لیسیس برای نخستین بار ابتکار عمل را بدست گرفت و از همه اشار آن در زندگی سعادتمند و حیات تا در عرض تعليمات خصوصی و طبقه بی

جوامع که به معارف توجه مبذول میدارند اقشار آن به نورعلم و زیوردانش آراسته بوده چهل و نادانی ، انواع جرایم و بی عدالتی گراف نزولی خویش را پیموده و افراد آن در زندگی سعادتمند و حیات مسئون امراض حیات میدارند .

تدریس کلکتفی و دسته جمعی صورت گیرد و معلم زبانه برای یک یادو فرد تدریس نماید بلکه برای یک جمیعت بزرگ اندوخته های خود را انتقال دهد که این تحول فرهنگی به ایجاد معارف منجر گردیده نخستین گامی بود برای از بین بردن تبعیض و فraigیری معارف بشکل همه گانی و به همین منوال لیسیس باعجه منزل خود را به عنوان نخستین صنف و ایجاد مکتب وقف نمود که امروز مکاتب ثانوی بنام همین دانشمند یونانی باکمی اختصار یعنی

بعد نیست که حصول علم و معرفت باعث ترقی و تعالی و پیشرفت جامعه می گردد والبته معارف یک واژه آشنا و دارای پیشینه طولانی در حیات بشرم مسوب می شود و برای بار نخست خورشید معارف در یونان قدیم در خشیدن گرفت و موسس آن دانشمندی بنام (لیسیس) بود .

که اساس معارف را گذاشت زیرا در آن زمان افراد اغنية بطور خصوصی در منازل شان توسط یک عدد افراد منور به تدریس اطفال شان می پرداختند

ماشومان د کورنی تکی گلوفه او خلائفه خراغونه

ماشومانو د روزنى، پالنى او تعليم مسله خه عادى پىدىه نه ده او بنایي چى په سر سرى سترگه ورته ونه كتل شى، خكە دا مسله دير بېچلى، لە ستۇزۇ بکە او لىد مھالە نه ده، پە لومرى سر کى ماشومان بنایي پە عاطفانە فضا کى لە مەربانىو او لە پېرزوينو پە دكت چاپېرىيال کى وروزلىشى زىرور، متجلس او كنجكاو لووي شى بايد هيڭكلە د تاوترىخوالى پە شرابيطو او د بى اعنتايى پە ماحول کى د نە روزل شى ھر كودكانە پۈشتىتى ترى پە قەھر او غضب خواب ورنە كىشى بلکى پە دير مشفقاته لهجه ورته قناعت ورکونكى خواب ورکىشى.

د ماشومتوب پە مرحلە کى د طبىعى استعدادونو نېبانى تىتىت شى او د هىمدىغه استقامت پە پاملىنى سره ورته سىستماتىك تكامل او وده ورکىشى. او ورسەرە جوخت پە کورنی او تولنە کى مساعدى زمينى او امکانات برابرши.

د ماشوم پە مرحلە کى پرى د تاوترىخوالى د رامنخ تە كولو اغىزمنى درك شى، خكە چى پە دى حالت کى هفوئى جيون، دارن بى زىدە، بى جىنتە او دوى ناوئە فطر خاصيتۇنو سره را لووي كېرىي. راتە پورتە خىركندە ده چى پە دغە مرحلە کى چى پلاز او ياد كورنى مشر پە هغە قارىيلى، تەھىيد كېرى او ياد فېزىكى تاوترىخوالى لە دولە وھلى وي نو آن تە مەرينى پوري د دخسى نا خود آڭاھ خاصيتۇنو سره لاس او گۈرۈا پاتى شوي دي.

لۇنە دا چى د ماشومان د کورنی او تولنیز ارزىبىت او د راتلونكى لور مقام د ورسىيەنى پە باب كىداي شى چى او بىدە، او پورە بىح وشى خو دلتە پە ترى صرف نظر وشى.

رازقى نېرۈا

هفوئى د راتلونكى تولنیز لور مقام د نصىب كىدلۇ پىش گوئى د منجمنانو لە خواشۇي وە. نولە دى خايە ماشومانو تە پە بى قدرى او عادى انسانانو پە سترگە ونە كتل شى او بشرى تارىخ پە اثبات رسولى ده چى ندى عادى انسانانو لە منخە راتلونكى پېغمېران او نېيان ستر ستر تارىخى شخصيتونە، نوابغ،

د پېشتو متل دى چى وايى پە كومە كورنى كى چى ماشومان نە وي داسىي مثال لرى چى كىرتىدونكى جرسەنە او غۇي پكى نە وي او طبعاً پە دى كور كى چوپە چوپتىيا شتون لرى، د خوبىنى او خوشانى لە فضا نە محرومە وي. ماشومان چى د راتلونكى تولنې رېتىيانى وارثان او د هەفي د راتلونكى بىرخە ليكۈنۈ تاكۇنكى او دېرە مەھمە دا ده چى د كورنىو د تىر مەھال سره د راتلوكى مەھال د تىسلەن نە شەلىدونكى كىرى ده او د دى ترخنگە د تىرو نېكۈنۈ نېاكانو او پلۇنۇ او مېندۇ د نىزادى وراثت نسبى نېسانى بى پە دىننى طبىعىت لەك كە كەو وiro او پە ئازەرلى كى صورت پە تىرە بىبا د وجود پە غەلۇ كى يولە بىل نىسل تە پە پېلە پسى توگە ور نقللىرى.

ماشومان د راتلونكى نىسل پە توگە د تىرو پلۇنۇ او نېكۈنۈ د قرآن مېجىد پە مبارڪو حقىقى وارثان دى، چى د دوى د وراثت حقوقى ارىزېتىنۇ د قرآن مېجىد پە خلص مفهوم بى سارى او وتلى شخصيتونە د دوى لە منخە راپورتە شۇي دى چى دنىي او زمۇنۇ پە تارىخ كى بى دېرى بىلگى بىسۇد كىدai شى.

نولە دى خايە د هرى كورنى تولنې او دولتى ارىوندو ارىغانو نۇ كورنى، ملى او تارىخى مکلفىت او رسالت دى چى د ماشومانو د سالامى روزنى، زىدە كەو او بىسۇنۇ پە تراو كەكە پاملىنى وکرى او د هفوئى د مطروب شخصىت پە تكۈن كى مسولانە او لە وېيارنى دە بىرخە واخلى.

د هوشىيارانو پە وينا، ماشومان د تىكى بىتىي مثال لرى هرى خواتە چى بى كېرىي، كزىدai شى او ياد كورنى د يوئى سېپىنى تختى پە شان دى، هەرخە چى پرى ليكە كىدai شى دلتە دى چى د

ناراب جلیل

مشعل ادب

سوله رائی

حب وطن

من از آن روز که در بند توام، آزادم
پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم
سعدها حب وطن گرچه حدیثی است صحیح
ذتوان مرد به ساختی که من اینجا زادم
می نماید که جفای فلک از دام من
دست کوته نکند تا نکند بنیادم
ظاهر آن است که با سابقه‌ی حکم ازل
چ بهد سودی نکند تن به قضا در دادم
ور تحمل نکنم جور زمان را چه کنم
داوری نیست که از وی بستاند دادم
دلم از صحت شیراز به کلی بگرفت
وقت آن است که پرسی خبر از بغدادم
هیچ شک نیست که فریاد من آن جا برسد
عجب ار صاحب دیوان نرسد فریادم

سعده

ای سولی راشه دی وطن ته تماشا راوله
ای سولی راشه سپیرو شوندو ته خندا راوله
سولی زر راشه چی موزیرونو کی تیاری پرتوی دی
باقی زمونبر لپاره هر وقت ته سبا راوله
سولی زر راشه چی دی خلک انتظار لری
د وطن غرونو ته بیاشنی بنکلی شین گیاراوله
سولی ۴۰ کاله دستا په انتظار وو خلک
نو زر، زر راشه د تیارو پر خای ربا راوله
ای سولی راشه زخمی زیرونونی مرهم ووهه
دا غمگین زیرونو ته د زیرو بنکلی لبلا راوله
سترهی په لاریم ستاراتلو ته د وطن په لوری
دغه وران شوی کور ته بنایسته بنا راوله
دا تیاری شپی او ورخی خان نی تیرومہ وايم
د الیکین او شمع پر خای بنکلی بربیننا راوله
یو خلی وبنایه دنیا ته زمونبود خلکو همت
چه راوستلی وونیکونو وحدت بیا راوله
ستا دراتلو په انتظار کی(اسد) زیره او به شو
د وطن خلکو زخمی زیرونو ته د وا راوله
اسد الله «منگل»

مادر

جاودان آن تاج بر سرداشتن
هر نفس شهدی به ساغرداشتن
شب بتی چون ماه در بر داشتن
روی گیتی را منور داشتن
ناز بر افلاک اختر داشتن
بال در بال کبوتر داشتن
شوکت و فر سکندر داشتن
ملک هستی را مسخر داشتن
لذت یک لحظه "مادر" داشتن!

تاج از فرق فلک برداشتن
در بهشت آرزو ره یافتن
روز در انواع نعمت ها و ناز
صبح از بام جهان چون آفتاب
شامگه چون ماه رویا آفرین
چون صبا در مزرع سبز فلک
حشمت و جاه سلیمان یافتن
تا ابد در اوچ قدرت زیستن
برتو ارزانیکه ماراخوشتراست

دچا مور، د چامیرمن ده، د چا خورده
د چا خوابی، د چانیاده، دچا ترورده
د هرچاسره رشتی ته بی بیل نوم دی
د چابنگینه یاورینداره، دچالورده
خو ترتولو بشائی سته دمینی دک نوم
په نومونوکی بیرینگلی نوم دمور ده
انسانان دخدای، اشرف المخلوقات دی
خوانسان ته دشرف منبع شعور ده
انسان وروسنه له خلقه شعور اخلي
داغاز نقطه دمور د غیری، کور ده
دمور غیره دژوند هله مدرسه ده
چه هرچا پکی موندلی دژوند لورده
نیاکرده ویره دمور له غیری کلیری
دمور غیره کی پروت دومره قوی زورده
دمور غیره سرچینه د مدنیت ده
دی دمور له غیری هری خواته خپورده
که بی سل واری مکی ته په شایوسی
دمور حرق پدی ادا ندی، لا پور ده
هرانسان ته بی، دمور دعا په کار دی
چا چی مور ته بد کتلی مخ بی تور ده
په هرچا دخپلی مور خدمت لازم دی
چی دخپلی مور په پبنو کی جنت وینم
نو دمور خدمت می تل دژوند دستور ده

اشک مادر

من چو پایزم، جاوید؟ تو بهار
غنجه ای باشی مرا در روزگار
آمدی تا اینکه همدردم شوی
سـ بزی این چهقهه ای زردم شوی
هـ چو گل بشـ گذاخته ای ای جان من
در خزان عمر این بستان من
آرزوی این دل افسـ رده ای
آبروی این گل پـ زمرده ای
از تو خواهم یار باشی با پدر
مونس و غمخوار باشی با پدر
گوش گـ ن حرف پـ در در روزگار
تا فرو غـ باشدـ شـ بهای تار
مادر بـ چاره را غـ مـ گـ مـ مـ کـ مـ کـ
نـ زـ او رـ فـ تـ اـ بـ تـ مـ کـ مـ کـ
اشـ کـ مـ اـ دـ رـ بـ اـ عـ اـ شـ شـ وـ شـ وـ
رنـ جـ مـ اـ دـ رـ بـ اـ عـ اـ شـ شـ وـ شـ وـ
گـ رـ دـ عـ اـ اـ مـ اـ دـ رـ سـ تـ هـ مـ رـ اـ توـ
در بـ هـ شـ تـ هـ دـ عـ عـ الـ جـ اـ توـ
ور بـ رـ نـ جـ اـ نـ دـ لـ شـ رـ اـ خـ وـ دـ اـ
روـی خـ وـ بـیـ نـیـ درـ جـ هـ مـ اـ
گـ رـ بـ خـ اـ کـ پـ اـ شـ بـ گـ دـ اـ رـ سـ رـ
هـ رـ گـ نـ بـ خـ شـ دـ خـ دـ اـ دـ اـ وـ دـ اـ
ای عـ زـ يـ وـ جـ اـ نـ منـ فـ رـ زـ نـ دـ منـ
ای دـ لـ وـ جـ اـ وـ جـ گـ رـ دـ لـ بـ نـ دـ منـ
چـ وـنـ فـ رـ وـغـ دـ یـ دـ هـ سـ تـ بـ رـ پـ درـ
افتـ خـ اـ رـ جـ اـ وـ یـ دـ اـ بـ اـ شـ اـیـ پـ سـ

بکتاب امیری

مادر

کسی برایم گفت میخواهی بهشت بروی؟
گفتم نه! آنجا فقط جای مادرها است

گفت: نمیخواهی کنار مادرت باشی؟

گفتم: نه دگه این دنیا یش را ازش گرفتم جوانی و روزهای خوش را برایم گذاشت.

بیرون شد تا من جوان شوم، زست شد تا من مقبول شوم، رنج کشید تا من بخندم، کهنه پوشید تا من نوبی پوشم، گرسنه خوايد تا من حسرت چیزی را نخورم، دگه نمیخواهم در بهشت هم شب و روز فکرخش به من باشد. بگذار حداقل آنچه برای خودش راحت زنده گی کند کاش فقط یک روز مادر برای خودش زنده گی میکرد

مادر یعنی: ناز هستی در وجود

مادر یعنی: فرشته در سجود

مادر یعنی: یک دنیا آسوده گی

مادر یعنی: هدیه‌ی از خدا

مادر یعنی: همدم و یک هم صدا

هلال عید

د اختر ترانه

بارک دی شه اخترخوبه جانانه
ای دخان اوله جهانه په ما گرانه
راته راوره درامبیل چا مبیل گلونه
چی تری جورکرمه دغاري امیلونه
شم به تاسره دگل غوندي روانه
بارک دی شه اخترخوبه جانانه
سورسالومي راته راکره گرانی موري
دواره ستريکي به له خياله کرمه توري
داخترمیلوته حی نجوني له مانه
بارک دی شه اخترخوبه جانانه
کوريه کورکي خوشالي ده چی اختردي
نن په هرخه کي سیالي ده چی اختردي
پوره کپرده دشاعردرزه ارمانه
بارک دی شه اخترخوبه جانانه

عشق و اميد

عشق و اميد و روح و وجودم و طن بود
خا کشن بروز مرگ مرا پیرهن بود
هر واژه ام زخاک وطن لعل میشود
انگشتی پر ارزشی کملک سخن بود
هر کس که دست چور بسویش کند دراز
گورش میان سنگ وتن اش بی کفن بود
قر بازیان عشق به عهدش سرتاده اند
روز نثار سر به کفی مرد و زن بود
اجداد ما به سینه ای این خاک خفتنه اند
از خون شان شرقایی در هر چمن بود
آن شاعری که عشق وطن نیست دردش
بلا بل نخوازمش همه زاغ و زغن بود
نذیر ظفر

امشب رخ تو جای مه عید عیان شد
دل باز جوان شد
در حیرت تو آب ازین دیده روان شد
دل در نوسان شد
می کرد به وقت سحری یاد تو خپ خپ
هان، این دلم هر شب
ا مروز بین راست همه ظن و گمان شد
اقرار بیان شد
نى خط و سلامى، نه پیامى، نه کلامى
نى وعده خامى
هر حوصله مندی برون از حد توان شد
خارج زعنان شد
در پشت لب هر لحظه که نام تو ببردم
دندان بغضنده
دندان سر دندان سباب زخم زبان شد
چون کرد و چنان شد
خاک قدمت برده ام من بر سر مژگان
با چاک گریبان
تا آنکه چو خون دلم از دیده روان شد
فریاد نهان شد
این ماه هلال خم ابروی تو سازم
محراب نمازم
هیات نگر وقتی ترا چهره عیان شد
خورشید نهان شد
سی روز به یاد لب تو روزه گرفتم
یک حرف نگفتم
الحمد لله آخر ماه رمضان شد
وزعید نشان شد
یک بوسه گک نازک عیدی که گرفتم
از خویش برفتیم
واه بیب بنگر هر دو جهان شعله فشان شد
دانم نه، چه سان شد

تاریخچه قصر دارالامان

آبدات تاریخی، نمایانگر هویت ملی و تمدن کهن ماست

استفاده دفاتر دولتی دوره امانتی قرار داشت. قصر دارالامان، از شمار هفتاد ساختمان مدرنی است که به ابتکار جوزف بریکس (Josef Brix) همراه با یک تیم ۲۲ نفر از مهندسان آلمانی و هفتصد تن کارگر افغانی طی ده سال تا سال ۱۹۲۹ میلادی در دست ساخت بود.

در آن زمان، مناسبات حسنی سیاسی بین دو دولت افغانستان و آلمان برقرار بود و در امور شهرسازی و اعمار ساختمان‌های دولتی افغانستان، این مهندسان آلمانی سهم بارز داشتند. در این میان، ساخت قصر دارالامان، که در زمان سلطنت شاه امان الله بنا شد، در سال ۱۳۰۴ هـ قریب نظر مهندس والتر هارتمن (Walter Harten) آلمانی آغاز و در سال ۱۳۰۶ به پایان رسید.

امان الله خان این قصر را به نام خود و برای کاربرد امورات دولت ساخت، اما تنها کمتر از دو سال از آن استفاده کرد تا آن که سلطنتش سقوط کرد.

کاخ دارالامان که قرار بود، محلی برای پارلمان جدید افغانستان شود، پس از

آبدات تاریخی، مُبین پیشینه بی از تصاویر هویت ملی و تمدن کهن کشور را برای تان عرضه نمائیم.

قصر دارالامان، از بنای‌های تاریخی در افغانستان است. این ساختمان به فاصله هشت کیلومتر به طرف جنوب غرب شهر کابل در حوزه چهارد هی که پیش از آن "افشارتپه" نام داشت، در سال‌های ۱۳۰۶-۱۳۰۴ هـ سلطنت امان الله خان، پادشاه وقت افغانستان زیر نظر مهندسان آلمانی ساخته شد. این قصر، حدود ۱۵۰ اتاق بزرگ و کوچک داشت که مورد است. این آثار و بنای‌های تاریخی در حقیقت بافت فرهنگی و هنری نسل های گذشته را به نسل‌های موجود و آینده بازگو می‌نماید و الهام‌بخش برای بازتاب هویت اصیل زندگی فرهنگی و ثقافتی مردم افغانستان. مدیریت نشرات چاپی با جمع همکاران این مدیریت به منظور غنای معلومات منسوبان اردوی ملی در راستای آبدات تاریخی و میراث فرهنگی افغانستان خواستیم گوشه

بازسازی، به طور دقیق برآورد نشده اما افزود: "تنها برای بازسازی قصر دارالامان به حدود ۳۰ میلیون دلار اعتبار نیاز است.

اکنون قصر دارالامان محل استقرار نیروهای نظامی آیساف است. این بنا پس از بازسازی مقر پارلمان آینده افغانستان خواهد شد. برای روند بازسازی این کاخ، در آلمان بنیادی به نام "بنیاد دارالامان"، زیر نظر و (Walter Hamayit مالی والتر شل Scheel) تأسیس شده است.

قصر دارالامان با مختصات: "۵۴°۴۷' ۲۷' ۵۴' ۶۹۰' شرقی" ۹۰۰۵ میلادی در شمالی، به فاصله هشت کیلومتر در طرف جنوب غرب شهر کابل در حوزه چهاردهی واقع شده است.

این قصر، در دهه ۱۹۲۰ میلادی، دو سال پیش از سقوط دولت امانی، بر روی تپه پشت قصر تاج بیگ که کاخ ملکه ثریا هم سر شاه امان الله بود، در مساحتی حدود ... هکتار ساخته شد و در نظر بود که ساختمان پارلمان تازه بنیاد افغانستان شود.

هر چند در سال‌های گذشته کسی به بازسازی قصر دارالامان توجهی نداشت، اما در سال ۲۰۰۵ میلادی، بر نامه‌ای برای بازسازی کاخ و پارک‌های اطراف آن ارائه شده است.

به گفته مهندیونس نوا ندیش، شهردارد اسبق کابل، شورای وزیران بازسازی آن را در کنار قصرهای تاریخی دیگر مانند قصر چهل ستون و قصر تاج بیگ به شهرداری کابل واگذار کرده است.

قصر تخریب شده دارالامان در حاشیه شهر کابل، شهردار کابل گفت: هنوز هم نابع مالی لازم برای اجرای طرح

سرنگونی شاه امان الله، سال‌ها متروک ماند و در سال ۱۹۶۹ میلادی دچار آتش‌سوزی گردید. سپس بازسازی و به موزیم ملی در کابل تبدیل شد.

در سال‌های دهه شصت خورشیدی وزارت دفاع افغانستان از این قصر استفاده می‌کرد و در کودتای ۱۶ دلو ۱۳۶۸ خورشیدی بهره‌بری جنرال شهنواز تنی، وزیر دفاع پیشین افغانستان علیه دولت دکتر نجیب‌الله، این محل هدف بمباران قرار گرفت و بخشی از آن ویران شد.

پس از خروج نیروهای شوروی از افغانستان، دارالامان در جنگ‌های داخلی سال‌های دهه هفتاد خورشیدی توسط مجاہدین افغان آسے بیب بیشتری دید و سرانجام به ویرانه‌ای تبدیل شد و در دو دهه گذشته، مورد استفاده نبود.

پس از خروج نیروهای شوروی از افغانستان، به خاطر کاربرد مجاهدین از این قصر به عنوان سنگ در دوران جنگ بر سر کابل، کاملاً تخریب شده است.

نیروی چند صد نفری به پکتیا فرستاد که در نهایت با متنقل شدن تلفات سنگین موفق شد تا شورش‌ها را سرکوب کند. دولت برای ارج گذاری قربانیان منار علم و جهل را در کابل بنا نهاد که تا کنون در کنار کوه شیر دروازه پاپر جاست همچنان میرغلام محمد غبار مورخ افغان در صفحه ۸۱۰ جلد اول "افغانستان در مسیر تاریخ" نوشته است: "مردم خدران ملا عبدالله و ملا عبدالرشید را که در کوه‌ها متواری شده بودند دستگیر کردند و به دولت سپردهند و آنان در محکمه نظامی کابل محاکوم شدند و آنان در میلانی افغان حساس و احفاد (فرزندزادگان) حق پرست افغان را دلیل رفتار و سرلوح افتخار باشد دولت امان الله خان در کوتاه مدت پس از کسب استقلال در ۱۹۱۹ میلانی از انگلیس دست به اصلاحات اساسی در کشور زد و در سطح بین‌المللی خودش را مطرح کرد. اما این اصلاحات در علم و جهل نیز از این جنگها در امان نبوده

HAMBASTAGI.ORG

است. با آنکه دولت افغانستان اخیراً ساخت و ساز بنای‌های تاریخی را در برنامه کاری خود قرار داده و عملاً در چند بخش کار را آغاز کرده اما این انتقاد همچنان پاپر جاست که دولت به دلیل مشغولیت در مسایل سیاسی و نظامی کمتر به فرهنگ و حفظ آثار تاریخی پرداخته است. عرصه‌ای که هویت اصلی افغانستان در جهان را بازگو می‌کند.

داخل با ممانعت‌های رویرو شد. حبیب الله رفیع، مورخ و نویسنده در مورد این رویداد تاریخی می‌گوید: "در مارچ ۱۹۲۴ ملا عبدالله مشهور به ملای لنگ و ملا عبدالرشید با همدستی سایر ملاهای سمت جنوب شرقی و با حمایت انگلیس که در جنگ افغانستان شکست خورده بود در ولايت پکتیا و خوست دست به شورش‌های عليه دولت مرکزی زدند. دولت امانی برای سرکوب این شورش‌ها

منار (علم و جهل) به یاد جان باختکان حفظ

استقلال افغانستان بنا یافته

کابل پایتخت افغانستان یکی از شهرهای تاریخی در سطح منطقه است. بنای‌های تاریخی زیادی را در خود جا داده است. یکی از این بنای‌ها منار «علم و جهل» در دامنه کوه شیر دروازه است. صد سال قدمت تاریخی دارد. این منار در زمان پادشاهی امیرامان الله خان (۱۹۱۹-۱۹۲۹ میلادی) و به عنوان آبده یادبود از صدھا سربازی ساخته شده که در جنگ حصول استقلال کشی سربازی نموده و جام شهادت نو شیده اند. منار علم و جهل در منطقه دهمزنگ ساخته شده است این منار در کنار پل آرتل، مقابل تپه توب و کوه شیر دروازه به زیبایی منطقه دهمزنگ، در غرب کابل افزوده است. مناری با بلندی هفت متر که از سنگ مرمر بر یک تپه سنگی ساخته شده است. در این منار تاریخچه جنگ پکتیا و نام تمامی سربازان و سران قومی که در دفاع از دولت امانی جان دادند با متن ذیل حک شده است.

"نظر به فداکاری‌های با ارزش فرزندان رشید وطن و شیرمردان غیور ملت که در محاربه افراد بغاوت پیشہ سمت جنوبی که فی الواقع یک مقابله جهله و علم بود، در سنه ۱۳۰۳ هجری شمسی عصر اعلیٰ حضرت، محیی ملت افغان پادشاه ترقی خواه افغانستان الغازی امیرامان الله خان) بمقابل ارتقای ملی و اعتلای علم و تمدن رخ نمود بکمال ممتاز و پایداری در حفاظه شرف و عزت دولت متبع خودها و طرفدار علم و معرفت بمدافعه اشیار بغاوت شعار و محاربه گمراهن تبة روزگار و ازاله ارادات باطله شان کو شیده داد همت و غیرت اسلامی را دادند و حیات خود را فدای ترقیات مملکت و قربانی اولوالامر مقدس خودشان کرده برای خود حیات جاوید و نام نیک

اعلام وقت ظهیر اسلام و شلیک توپ در کابل

او افزود: دو مناره ساعت ساخته شده بود، یکی در ارگ (کاخ سلطنتی) و دیگری در محله پل محمود خان که از جاهای دور دیده می‌شد، اما همه مردم شهر کابل از آن استفاده نمی‌توانستند بکنند. به همین خاطر در تپه گذرگاه توپی را نصب کردند و با این توپ ساعت دوازده ظهر شلیک می‌شد، پس از آن مردم نان (غذا) می‌خوردند. حتی اطفال منتظر شلیک توپ می‌ماندند و مادران آنها می‌گفتند که توپ چاشت زده شود، بعد به شما نان می‌دهیم.

گل احمد، مرد شصت ساله هراتی روز هایی را به یاد می‌آورد که «توپ چاشت» آرامش را در این شهر بر هم می‌زد؛ از تپه شهرداری بالاتر که می‌رفتی، تپه ای به نام توپ چاشت بود. وقت چاشت صدای توپ شنیده می‌شد. در زمان ظاهر خان، وقت افطار هم صدای توپ شنیده می‌شد و مردم همه خبر می‌شدن؛ شهر جمعیت زیادی هم البته نداشت.

فرهاد شمال، استاد داوشگاه به این باور است که توپی که برای شلیک گلوله برای اعلام اوقات مشخص در کابل اختصاص داده شده بود، در کارخانه اسلحه سازی کابل در زمان امیر شیر علی خان (۱۸۲۵ – ۱۸۷۹) ساخته شده بود.

چند دهه پیش که این توپ از دامنه کوه شیر دروازه، شلیک می‌شد، در اطراف این محل، خانه‌های مسکونی وجود نداشته است، اما حالا تا فاصله‌های نزدیک محل نصب توپ خانه ساخته شده است.

آن جا به «بالا حصار» کابل منتقل شد. آقای عباسی گفت که دولت‌های پیشین در کابل، افراد محکوم به مرگ را هم با همین توپ «به توپ می‌بستند» و این یکی از بدترین شیوه‌های اعدام افراد به شمار می‌رفته است. رئیس اداره آثار تاریخی گفت: بعد نیم اوقات که قیود شبکه‌گردی اعلام می‌شد، در ساعت ده یا یازده شب نیز شلیک توپ صورت می‌گرفت. همچنان

سنت شلیک توپ برای اعلام وقت ظهر دهها سال قبل در کابل و برخی شهرهای دیگر افغانستان معمول بود، اما از سال های پنجاه خورشیدی این سنت متوقف شد.

این توپ بر فراز تپه ای در دامنه کوه گذرگاه یا شیر دروازه در مرکز کابل نصب شده بود و هنوز به همان حالت سابقش حفظ شده است. این تپه هنوز به نام «تپه توپ» یاد می‌شود. در شهرهای جلال آباد و هرات هم تپه‌هایی مشابه به همین نام وجود دارند که بیانگر اجرای این رسما در این شهرها هم گفته شده است. در گذشته در روزهای عادی برای اعلام زمان رسما

ظهر و شام و در ماه رمضان برای اعلام وقت اذان صبح، گلوله توپ شلیک می‌شد. استفاده از شلیک توپ در گذشته برای اعلام وقت ظهر و دیگر اوقات شرعی، ظاهرا به دلیل عدم دسترسی گستردگی مردم به ساعت بوده است. حبیب الله رفیع، پژوهشگر در این مورد می‌گوید: مردم برای دانستن وقت و خصوصاً چاشت، که توپ «چاشت» (ظهر) کابل در گذشته از فراز تپه «بی بی مهرو» در نزدیک محله توپ «بی بی مهرو» در زمان امیر محمد گفته او، این توپ در زمان امارت امیر محمد افضل خان، پدر امیر عبدالرحمن خان، از

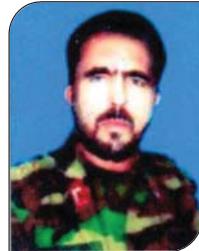

یکی از پروتئین‌ها که بنام فکتور VIII (Factor VIII) یاد می‌گردد می‌باشد.

طبعاً این فکتور عبارت از جین‌های است که معلومات ارثی را در خود داشته و ترکیب پروتئین را انجام می‌دهد. بنابراین اسماً ساً Hemophilia یک مرض ارثی است که از طریق کروموزوم X به نسل آینده والدین انتقال می‌یابد.

بادرنظرداشتن این حادثه، دو مرض دیگر که بنام‌های Duchenne muscular dystrophy و مرض شب کوری Red-Green color blindness که آنقدر خطرناک نمی‌باشد نیز از جمله مرض X-linked محسوب می‌گردد.

ادامه دارد

پهنهیار دگروال جنت گل

کروموزوم‌ها و ارثیت

Chromosome and inheritance:

امراض را در انسان‌ها به وجود آورده است. بطورمثال:

مرض ارثی هیموفیلیا (Hemophilia) مرضی است که اخته شدن خون به صورت موثر در اوقات معین صورت نمی‌گیرد، زیرا یک گروه از پروتئین‌ها با هم تعامل نموده و سبب لخته شدن خون (Blood) می‌گردند، ولی ۸۰٪ افراد مصاب به این مرض، قادر ناچیه فعالیت

کروموزوم‌ها مهم ترین واسای بازیگر در عملیه انتقال خصوصیات ارثی به شهار می‌روند. زیرا بعضی از خطرناکترین امراض توسط کروموزوم هاکه به صورت درست و نارمل وظایفش را انجام داده نمی‌تواند به میان می‌آید. بنابرین هویداست که کروموزوم‌ها واجین‌های که در بالای آن قرار دارد مولده اکثر امراض میان انسان‌ها تشخیص گردیده است. بنابران سه اصل عمده ذیل از همه اولتر باشد شناخته شود:

۱- رول اس اسی کروموزوم‌ها در انتقال خصوصیات ارثی.

۲- پیامدها و عواقب ناگوار که از کروموزوم‌های غیر نارمل برای انسان‌ها تولید می‌گردد.

۳- تعلیقی تجارت مندل توسط محققین جنتیکس به کدام شیوه توسعه بافته است.

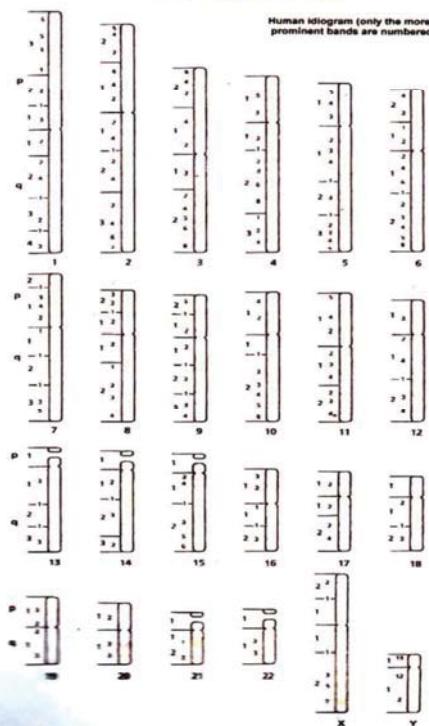
جهت توضیح نکات فوق از جنس (Sex) و وراثت شروع می‌نماییم.

امراض ارثی که از جین‌های پیوست به کروموزوم X ناشی می‌گردد:

X-linked inheritance in Humans

پیوستگی‌های کروموزوم جن‌سی X با امراض ارثی ناشی از آن، خطرناکترین

شیوه کروموزوم‌ها یا در نظر داشت جسمات، موقعیت سنترومیر و تعداد حلقه ها یا پندرا معرفی شده است

چاقی و سندروم

میتابولیک

دگروال دوکتور احمد الله "روحی"

که این روش به ندرت قابل انجام است توصیه میشود از محاسبه (BMI) با کمک قد و وزن استفاده شود. به دلیل تعدد علت ها و تداخل آنها، در افراد چاق تعیین علت دقیق امکان پذیر نیست. چاقی ثانوی نادر است اما در عین حال باید مد نظر باشد.

عادت غذایی بسیاری از افراد چاق در اغلب موارد مشابه الگوهای است که در مطالعات تجربی چاقی دیده میشود. یکی از مشکلات بسیار مهم تشوش در سیری است. به نظر میرسد افراد چاق بیش از حد نسبت به مسایل مربوط به غذا که در دسترس شان باشد قادر به توقف خوردنشان نیستند. افراد چاق معمولاً نسبت به تمام انواع محركها های خارجی مربوط به خوردن حساس اند اما در برابر سیگنال های داخلی

معمول که با گرسنگی مرتبط اند تقریباً جوابی نشان نمی دهند. برخی از این افراد قادر نیستند گرسنگی را از سایر انواع حالات ناخوش آیند تفرقی دهند.

تشخیص تفریقی:

A - سندروم خوردن شبانه

در این سندروم فرد با وجود انکه غذای شام را خورده است پس از آن نیز به اندازه زیادی غذا میخورد. به نظر میرسد شرایط فشار آور زنده گی باعث ایجاد این تشوش هستند. این سندروم هر روز تکرار میشود تا زمانی که تنفس موجود از بین برود. استفاده از ادویه های ریلکزانت میتواند باعث راه رفتن درخوا ب و

غذا خوردن شود و به این ترتیب باعث پیدایش سندروم خوردن شبانه شود. و قوع این حالت در افرادی که زوال پیدام (Ambien) مصرف میکنند گذارش شده است.

ادامه دارد

خانواده گی و عوامل سایکودینامیک تماماً با پیدایش چاقی ارتباط دارند. بسیاری از محققین احتمال میدهند که ساقه خانواده گی، عوامل زمینه ساز ساختار شخصی فرد و یا تعارضات ناخود آگاه میتوانند باعث ایجاد چاقی شوند. با این حال افراد چاق ممکن است محساب هیچ تشوش مشخصی روانی نباشند و تشوشات زمینه ساز آنها متفاوت باشد. بسیاری افراد چاق افرادی هستند که از لحاظ عاطفی متضرر شده اند و از آنجا

یکی که میکانیزم های پر خوری در دسترس شان است یاد گرفته اند از پر خوری به عنوان روشنی برای کنار آمدن با مشکلات سایکولوژیکی شان استفاده کنند. ممکن است برخی از این مریضان هنگامی که به وزن طبیعی میرسند علایم تشوشات روانی شدید را نشان دهند زیرا دیگران از این میکانیزم سازگاری استفاده نمیکنند.

تشخیص و تظاهرات کلینیکی در صورتی که بخواهیم چاقی را با روش درستی تشخیص نماییم باید شحم بدن مریض را مورد ارزیابی قرار دهیم از آنجایی

سایر عوامل:

۱ - تشوشات کلینیکی: انواع مختلف از تشوشات کلینیکی با چاقی همراهی دارند. در امراض کوش نگ الگوی خاص توزیع شحم و وجهه تابی دیده میشود.

مکسودیم با افزایش وزن همراه است (البته نه همیشه). سایر تشوشات نیورواندوکراین شامل دیستروفی آدیبوزو جنیتال (frohllich syndrome) میشود که مشخصه آن چاقی و ناهنجاری های جنسی و اسکلیتی است.

۲ - ادویه جات سایکو تروب: استفاده طولانی مدت ادویه جات سایکو تروب همچنان تعدادی از ادویه جات سایکو تروب باعث افزایش وزن قابل توجه میشود. مریضانی که به علت مصابیت به افسرده گی، تشوشات سایکوتیک و تشوش دوقطبی تحت تداوی قرار میگیرند به طور تپه یک ۱۰ - ۳ کیلوگرام وزن اضافی پیدا میکنند که در صورت مصرف مزمن ادویه ها میتواند بیشتر از این هم شوند. این و ضیعت میتواند منجر به ایجاد سندروم میتا بو لیک شود که بعداً بالای آن صحبت خواهد شد.

۳ - عوامل سایکولوژیکی: شکی نیست که عوامل سایکولوژیک یکی از عوامل اصلی ایجاد چاقی هستند اما این عوامل چگونه باعث ایجاد چاقی می شود نا شناخته است. میکانیزم های انتظام غذا نسبت به تاثیرات محیطی حساس اند و عوامل محیطی،

تمرین تراپی در کپسولیت چسبنده

(Adhesive Capsulitis Exercises)

لمری بریدمن دکتور فزیوتراپ علی احمد (نیکویی)

باید احساس کشش در "عضلات سینه و بالای سینه" داشته باشید.

Biceps stretch بازو: مانند شکل بالا، رو به دیوار بیایستید و اندام فوقانی یک طرف را بطور کامل باز کرده و کف دست خود را روی دیوار قرار دهید، سپس بدون حرکت دادن دست را روی دیوار، تنہ خود را به سمت مقابل بچرخانید. این حرکت را حداقل باید ۵ بار به مدت ۱۰ ثانیه در حالت کشش در دو وعده در روز (صبح و عصر) انجام دهید. این حرکت را باید بتوت برای هر دو طرف انجام دهید. اصولاً با انجام این کار باید احساس کشش در "عضله جلوی بازو" داشته باشید.

اگر در مفاصل و عضلات احساس سختی بیش از حد دارید، قبل از انجام تمرینات، از کیسه آب گرم روی ماهیچه های اطراف شانه استفاده کنید یا دوش یا حمام آب گرم بگیرید. از انجام تمریناتی که باعث ایجاد درد شدید می شوند حتی خودداری کنید و در روز (صبح و عصر) انجام گردد.

Internal rotation: در حالت ایستاده

قرار بگیرید و ترکه را مطابق با شکل تقریباً " بشکل لیف زدن " حرکت درآورید.

Adduction & abduction: مطابق با

شکل ترکه چوب را در جلوی بدن نگه دارید و آرنج خود را کاملاً باز کنید (صفر درجه) و "مانند تاب یا پاندول ساعت" به موازات بدن خود به طرفین حرکت دهید.

Scapular active ROM حرکات فعلی

کتف: شما مل سه حرکت "بالابردن شانه"، "چرخش شانه به جلو" و "چرخش شانه به عقب" می باشد. هر حرکت حداقل باید ۲۰ بار در ۲ ست پشت سر هم و در دو وعده در روز (صبح و عصر) انجام گردد.

Pectoralis کشش

عضلات سینه): دست های خود را در دو طرف "چهارچوب در" یا در دو طرف "گوش دیوار" قرار دهید و پا های خود را حدود ۵۰ cm دور کنید (ترجیحاً یک پا دور کنید) و سپس در چلو و دیگری عقبتر: پشت سر: و سپس در این پوزیشن تنہ خود را به دیوار یا ذر نزد یک کنید. این حرکت را حداقل باید ۵ بار به مدت ۱۰ ثانیه در

توجه: تمام این تمرین ها باید با نظر دکتور معالج شما تجویز گردد و انجام سرخود تمرینات، می تواند باعث آسیب بافتی و افزایش درد شما گردد.

تمریناتی که در عکس مشخص شدند، باعث کشش و تقویت عضلات اطراف شانه می شوند.

سعی کنید تمامی حرکات را در هر جا سه تمرینی انجام دهید.

توضیح شکل (ترتیب از بالا به پایین):

Wand exercises تمرین با چوب

یک ترکه چوب را به عرض شانه مطابق با شکل می گیریم و حرکات را به ترتیبی که در پایین ذکر شده است انجام می دهیم.

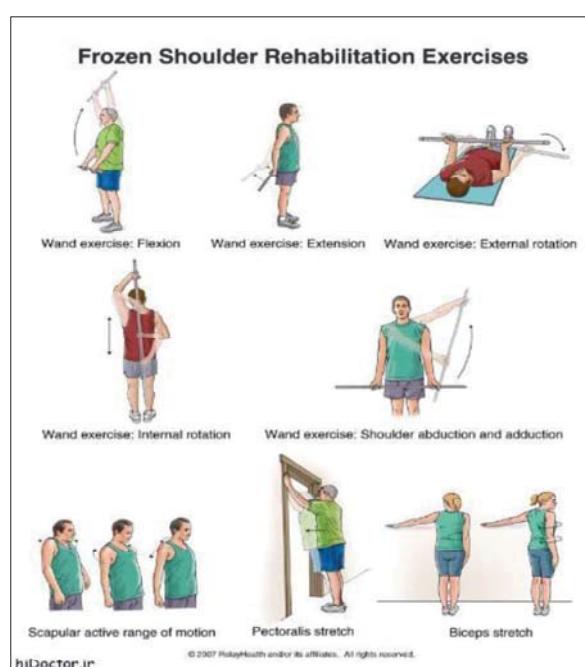
در ابتدا ممکن است این کار با محدودیت همراه باشد ولی با تکرار آن بعد از چند روز رفته رفته، دامنه حرکت شانه افزایش خواهد یافت. می توانید از فردی دیگر برای حرکات انتهای دامنه، کمک بگیرید.

هر حرکت حداقل باید ۲۰ بار در ۲ ست پشت سر هم و در دو وعده در روز (صبح و عصر) انجام گردد.

Flexion: ترکه را به آرامی از پایین به بالا ببرید تا حدی که دردی شدید ایجاد نگردد.

Exstension: ترکه را در پشت بدن بگیرید و تا جایی که می توانید بالا بیاورید.

External rotation: در حالت طاقباز یا ایستاده قرار بگیرید و ترکه را در جلوی بدن قرار دهید و آرنج خود را تقریباً ۹۰ درجه نگه دارید و سپس ترکه را به طرفین خود در یک خط صاف حرکت دهید.

حالت کشش در دو وعده در روز (صبح و عصر) انجام دهید. اصولاً با انجام این کار با پزشک خود این موضوع را مطرح بفرمایید.

اندوسکوپی

آزمونه او

دهی دولونه

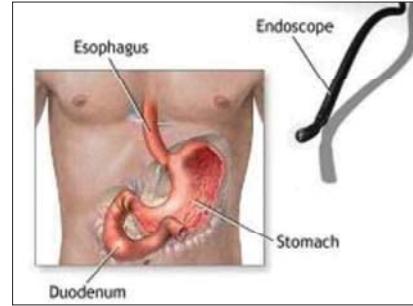
یوه په زره پوري آزمونه ده چي د بدن د داخلی اجوافو اوکانالونو د تفتیش او درمني له پاره کارول کيردي خو دله اندوسکوپي آزموني د يوه انعطاف قلوبونکي پلاستيكي تيوب په واسطه چي په روتستي برخه کي يوه نور لرونکي الله لري د اجراء ورده او د نومورو آزمونو په مرسته کولاي شود بدن اجوف مستقيما ووبينو، د انساجو خخه بيو پسي واخلو، پوليپونه ورباندي لري کرو او هم د ويني د بهيدلو مخنيوي وکرو.

اندوسکوپي د هضمی جهاز په تيره بيا د مری، معده او کولمو د التهابونو، قرحتاو (تپونو) خونريزيو، تومورونو، پوليپونو (Polyps)، غير نارمل جوربنتونو او زييات شمير

يواري معده معاینه شي د گستروسکوپي (Gastroscopy) په نوم او که يوازي اثنا عشر معاینه شي، دا عملیه د دودونو سکوپي (Duodenoscopy) په نوم سره ياديريو.

۲. کولونوسکوپي (Colonoscopy) په دي آزمونه کي کولونو سکوب د مقعد له لاري غتيو کولمو ته داخلري او نوموري کولمي مستقيما د کتنی ورگرخي.

دا آزمونه د اسهال، قضيت، خونريزي او د گيدی د کښتنې برخې د درد اسبابو د معلومونو له پاره کارول کيردي. ناروغ ته باید وویل شي چي خپلي کولمي د غایطيه موادو خخه تخليه کري او ۲۴-۸ ساعته مخکي له آزمونې خخه مایع رژيم واخلي تر خو کولون په بنه توکه ولیدل شي همدارنګه ناروغان باید د آزمونې خخه دوه شپې مخکي توصيه شوي مسنهل درمل و خوري او يوه شپې مخکي (Enema) احراء کري. په دغه بهير کي ناروغان باید خپل اعراض ياد داشت کري چي د گيدی خفيف کرمبونه او اسهال معمول دی د آزمونې پرمهال باید لومري ناروغ ته لارښونه وشي تر خو مثانه تخليه کري او د پروسېجر د مخه ناروغ مسكن او د درد ضد درمل و خوري او داسي وضعیت اختيار کري چي کولون سکوب په آسانی سره غتيو کولمو ته داخل شي، دا عملیه په واسطه کولاي شو چي د کولمو له جدار خخه

نورو ستونزو د تشخيص له پاره مرسته کوي.

داندوسکوپي مهم دولونه په لاندي بول دي:

۱. د خولي له لاري

(PeroralEndoscopy) په دي اندوسکوپي کي لازمه ده چي تيوب د خولي له لاري بدن ته داخل شي، ناروغ د مسكنو درملو په واسطه تسکین شي او د خولي د بنديدلو ريفلكس باید د موصعي انسټيزي په واسطه نهی شي، که چيرى اندوسکوپي د خولي مری، معده او اثنا عشر له لاري معاینه شي د پان اندوسکوپي (Panendoscopy) په نوم سره ياديريو. او که يوازي مری معاینه شي د ايزو فاگوسکوپي (Esophagoscopy) په نوم او که

پوليپ بيل کرو چي د (Polypectomy) په نامه ياديريو.
خيرنو بشودلي ده چي روتسته Colonoscopic (Polypectomy) په ۲ فيصده ناروغانو کي د کولون (Perforation) او په یوفيصد ناروغانو کي خونريزي د اختلالاتو په توکه ليدل کيردي.

۲. پروكتوسکوپي (Proctoscopy) د ریکتم د لاندې برخې او مقعدی کانال يوه آزمونه د لومري د گوتې په واسطه ابتدائي آزمونه کيردي، وروسته آزمونه د پروكتوسکوپ په واسطه چي ۳ انچه او بودوالی لري اجراء کيردي، د دی آزمونې په مرسته کولاي شو چي بواسير، پوليپ، فيسور، فيستول او ابسه تشخيص کرو.

۴. سیگمو ییدوسکوپي (Sigmoidoscopy) کولونو سکوپي ته ورته آزمونه ده، يوازي په دی استثنای سره چي په دي آزمونه کي د غتيو کولمو سیگموبيد برخه هغه برخه چي د S حرف په خير د نارله کولون او رکتم تر منځ واقع ده آزمول کيردي، سیگموبيدوسکوپي د دېرو فزيکي آزمونو يوه مهمه برخه گېل کيردي چي د داخله رنځ پوهانو په واسطه اجراء کيردي نوموري آزمونه د کولون د کانسر، تپونو، پوليپ، تومورونو، خونريزي او نورو ستونزو په تشخيص کي مرسته کوي، ناروغان بايد د آزمونې خخه دوه شپې مخکي او بايد د آزمونې خخه خو ساعته مخکي د ياد آزمونې خخه خو ساعته مخکي د داکتر هدایت سره انما (Enema) په شپې سیگموبيدوسکوپي يوه نور لرونکي الله ده چي يوه ذره بېني عدسېه هم لري او داکتر ته اجازه ورکوي تر خو د کولون مخاطي غشا معاینه کري، په اوس مهال د اندوسکوپي په مرسته د تنفسې، کلوي او مونث جنس د تناسلي سيستم ناروغې هم تشخيص او تداوي کيردي.

د خولی پاله

بوئ کوي چي دا په **social contact** یا **تولنیزو اریکو** باندي منفي اغیزه لري. داد خولی تپ او بد بوئ خپله انسان يا ناروغ ته نه احساس کيري او هفه ته پته نه وي چي خوله نی خنکه بوئ کوي. که غواړو چي روغه خوله او روغ غابښونه ولرو نو پکار ده چي د غابښونو دا سپین رنګه پوښن یا طقه چي د ډو یا دوه ورخو نه مینځلو له کبله جورېږي د برس په ذريعه له منځه یوسو.

که چېږي هره ورڅ دوه خلی غابښونه به برس شي او **plague** ته وخت ورنه کراي شي چي په غابښونو باندي منگ يا نړۍ جوړه کوي بیا هم د غابښونو تر منځ فاصلې په پوره ډول سره نه پاکيري. د غابښونو تر منځ دغه فاصلې کولای شو چي د غابښو د پاره په جور شوي خسلکي يا **toothpick** په **floss** په ذريعه پاک کړو. د دی په هکله به په راتلونکو برخو کي معلومات ورکړل شي.

د یادونی ور ده چي د **plague** جورېږل د غابښو د ناروغیو پیل دی چي پکار ده مخه نې ونیول شی.

► د غابښو او د خولی د ناروغیو په دېره ساده شکل سره مخه نیوی :

► په ۲۴ ساعتونو کي دوه خلی د غابښونو په شنه ډول سره برس کول (سهار پس له سباناري نه ۳ دقیق او مابسام مخکي له ویده کیدونه ۳ دقیق)

► د غابښو کريم پکار دی چي **fluoride**.

► د غابښو برس پکار دی چي نرم وي خکمه چي سخت برس د غابښو اوري ژټولوي او غابښونه لوحوي.

► په ۲۴ ساعتونه کي یو خلی غابښونه **floss** کول د خاص جور شوي تار په واسطي او یا د غابښو لپاره د جورو شوو خسلکو يا **toothpick** په ذريعي، د غابښو منځونو پاکول.

► ستاسي موبایل تلفون په اصل داسې پېټي ګټي لري چه آن تاسى ته نوي ژوند درکولای شى او سختو حالاتو کي مو ژغورلای شى. په لاندی کي تاسى تخنيکونو څخه خان خبر کري، په یاد بې ولري او د ارتیا پر وخت کي ترى ګټه پورته کري.

په چوکات کي دننه ننوتی وي. د غابښو پاملنې زموږ په تولنه کي :

دا بېره د خواشينې خبره ده چي زموږ په تولنه کي د غابښو او د خوله او د خواشينې زموږ په تولنه کي ده هکله بېره کمه پاملنې کيري. کله چي غابښو په درد شي نو بیا ورته پام شي چي اوس پکار دی چي داکتر ته لارې شي نو د ناروغ په سوچ کي د غابښو د درد تداوي یواخې د غابښو ویستل وي. ناروغ هغه وخت داکتر ته چي ناروغې نې بېره پر مختلفي وي او تداوي ئي ناممکنه وي او یا

بېره ګرانه وي او یا د اقتصادي وجھي نه چي ناروغ د غابښو اعلاج نشي کولای او غواړي چي وئي باسي. دا یو غت مثل دی چي مور ئي په خپله تولنه کي هره ورڅ وینو. د دی له کبله زموږ بېر ځوانان په ځوانی کي له دی لوی نعمت نه بې برخی کيري. د غابښو ناروغې خنکه پیل کيري :

کله چي غابښونه د ورخې دوه خلی برس نشي نو په غابښو باندي یو سپین رنګه پوښن جورېږي چي په لاتین کي ورته **plague** او **tooth pick** په عادي او بوا **plaque** دا سپین رنګه پوښن یا طبه چي

دننه مینځلو له کبله په غابښو باندي مینځ ته راخې نزدی ۷۰٪ د باکتریا نه جورېږي او نور پاتې برخه ئي د پاتې شویو ځانه موادو، پروتین، خوده يا ګلوكوز، مالګه او د اوبو نه جورېږي.

يو مهمه باکتری ئي **streptococcus mutans** دا تیزابې ډوله مواد د غابښو مينا يا **glutamnromoyi** او بیا غابښو سوري کوي چي ورته **caries** وائي بوا دا **plague** کيداړي شي چي د غابښو د سورې کيدو، د اورې د التهاب او ابسه د جورېدو باعث شي چي په دی صورت کي خوله تپ او بد

د خولی او د غابښو پالني ته **Mouth hygiene** یو دیر ضروري نکي دی خو په دیری خواشينې سره زمونږ په تولنه کي دی برخی ته بېره او دیره کمه پاملنې کيري. د غابښو د سورې کيدو او د اوريو **gingiva** د زخمې کيدو د مخ نیوی لپاره هره ورڅ د غابښو پاکول پکار دي. او یواخې د خولې په ګنګالولو باندي غابښونه نه پاکېږي. د غابښو د بنې پاکولو لپاره اړینه ده چي د ورخې دوه خلی، سهارله صباناري وروسته او مابسام مخکي د ویده کيدو نه، هر خل ۳-۲ دقیقې برس او کريم سره خوله ومينځل شي.

د دی تر خنګ اړینه ده چي **tooth pick** (د غابښو تر منځ فاصلو د پاکولو دپاره خاص جور شوي خسلکي یا لرګ) او یا **floss** (خاص نیلوني تار چي د غابښو د منځونو د پاکولو لپاره جور شوي دی (د ورخې لبر تر لبره یو خل استعمال شسي. بشایي **tooth pick** او یا **floss** په ۲۴ ساعتو کي یو خل (مابسام مخکي له ویده کپو څخه) وکارول شي. په خوله کي د غابښونه :

► د غابښو مهمي دندی دا دی: **د دودي** د میده کولو دنده: غابښونه د هضم کولو لمرنې پروسه په غاره لري. په خوله کي د غذاني موادو د میده کولو دنده تر سره کوي په هضمولو کي د غابښو سره د خولی لعاب مرسته کوي کوم چي د خولی د لعایه غدونه په خوله کي افرازېږي.

► په خبرو کولو کي د غابښورخه اخستن: غابښونه په خبرو کولو کي هم خورا اهمه دنده لري. څوک چي د دی لوی نعمت نه بې برخې وي نو په خبرو کولو کي ئي څرکند توپېر راخې او مخاطب ئي په خبرو سه نه پوهېږي.

► د انسان د مخ بشایست کي د غابښو برخه: د غابښونو دريمه مهمه دنده د انسان د مخ بشایست دی. بشایي و وايو چي دا زموږ په تولنه کي په خنېو سپین بېړو او سپین سرو وګرو کي په بسکاره ډول لیدل کيري. څوک چي نه اصلی غابښونه او

د شحمیاتو کمبست

شحم په زیاته اندازه کالوری تولیدوي يعني شحم انرژي تولیدونکي خواره دي د انرژي د تولیدو سره بيره په شحمو کي حل شوي ويتمانیونه هم لبردوی، د بدن د احشاو لکه: زره، پستورگو او کلمو د تغذی سبب هم گرخیوي، د پوستکي لاندي شحم د یخنی په موسم کي له يخ خخه د وجود د ژغورني عملیه ترسره کوي. کله چي په خورو کي شحم نه وی غذا او خوراک خوند نه لري

يو شمير شحمیات شته چي له چپلو اصلی سرچینو خخه بيليري لکه: غوري کوج له شيدو خخه او خيني د تيل لرونکو دانو او مغزیاتو خخه چي په ورخينيو خورو کي موندل کيروي، خو يو شمير شحمیات چي په سترگونه ليدل کيروي هげ په خورو کي لکه لوبيا، مغزیاتو، شيدو، هکيو او داسی نورو کي وجود لري.

په خورو کي د شحم نشوالي هم انسان کمزوری کوي او يو بول ناروغی رامنځته کوي، خو برعکس که زيات خورل شې هم انسان په خطر ناكو ناروغیو اخته کوي، چي اوسمهال زمور په هيواو کي گنو کسانو دي خواته بشپړام اړولی چي د دېرو غورو شيانيو له خوراک نه بدده کوي او اوسمهال حتى په ځينو کورنيو کي ماشومان هم

څخه یې تر لاسه کولاي شو چي زمونږ په ورخينيو خورو کي په کافي اندازه موجو دي. ددي تر څنګ یې په خورو کي زيات استعمال يا هغه خواره چي زيات شحمیات لري هم کولاي شي په انسان کي ستری ناروغی رامنځته کري.

غذایی فایبرونه (Diatryfiber): غذایی فایبرونه پالی سکرايدونه دي، چي د خورو مهمه برخه جوره وي به سبزیجاتو او جوباتو کي وجود لري (خواره او روغتیا: ۸ مخ) غذایی فایبر په بدن کي خکه مهم دي چي او به جذبوی، د غایطه مواد حجم زیاتوی، د کلمو حرکات تنبی کوي، له قبضیت څخه مخنیوی کوي، د کولسترول کجه کموی، د وزن د کمولالی سبب گرخیوي(خواره او روغتیا: ۱۹ مخ). په سبزیجاتو، غنم، دانی او تخمنو، د کچالو پوستکی، زردک، لوبيا، پنیر، ناک، منه، خوره کچالو او داسی نورو کي پیدا کيروي. د يو بالغ کس يا يو ماشوم باید د ورخی په اوړدو کي ۱۸ - ۳. گرامه فایبر تر لاسه کري.

د فایبر کمبست: که چېري فایبر په خورو کي له تاکلي اندازی څخه کم شي، نو لاندی ستونزي رامنځته کوي:

- ۱- د کلمو د حرکت کمولالی.
- ۲- قبضیت رامنځته کوي.

► د شحمیاتو کمبست: که چېري کم غوری و خورل شې د بدن چربی کمېري او په نتیجه کي د بدن مقاومت د یخنی پر وراندي کمېري بدن سست او کمزوری کېري يعني په هغه اندازه واخیستل شي څومره چي د انسان بدن ورته اړتیا لري.

د کمو غوریو له امله په بدن کي په يو شمير ويتمانیونو کي کمولالی راخی متلا D ، A ، E او ويتمانین K کمى رامنځته کېري شاید يو انسان په سختو ناروغیو اخته شي. ددي تر څنګ د بدن بنایاست له منځه وري د مخ پوستکي

خوشک او بدرنګه معلومېري او داسی نور زیانونه هم لري.

شحمیات د هغه ماشومانو له پاره چي شیدي خوري، د ورو ماشومانو او هغه کسان چي له حبوباتو څخه جوره شوي غذا نه شي خوری د هفوی له پاره مهمه عذا ده چي د هفوی د وجود اړینه انرژي برابره کري خکه د هفوی د معدي حجم دير وروکي دي.

له پورته تکو څخه لند جاج اخیستي شو چي شحمیات يا غوري بدن په روغتیا کي مهم رول لوبوی که په تاکلي اندازه د ورخينيو خورو له لاري د انسان بدن ته داخل نه شي، نو بدن کمزوری او انسان نه شي کولاي فعالیت وکري او دا هم بنکاره شوه چي له دوه لارو څخه د حیوانی او نباتی سرچینو

پوهېري چي د خوریو پیر استعمال يا خوراک د انسان د ناروغی او بدرنګوالي سبب گرخیري.

۳- ټلېي مرضونو خطر دېروي.
۴- د کلمو د سرطان خطر دېروي.
د شحم دندي:

د گازرو (زردکو) ګټې مه هپروئ!

ویتامین ای چې د انسان پوتيکي ته خلا وربنې په گازرو کې پیداکړي، له دي نه علاوه له گازرو څخه جوربدونکي د فیشل ماسک(مخ څيره) په هکله ويں کېږي چې د انسان په څيره باندي په پېړنۍ توګه اغیز شېندی او څيره ورسره دېر زر تازه کېږي.

لندا چې گازري(زردکي) یو مخ ګټوري دې او په خوراک کې په

هکله ويں کېږي چې له ناسور(سرطان) څخه د انسان په بچ ساتلو کې مهم رول نوبوي او همدا رنګه د الژایمر له ناروغۍ هم د وقابې دنده پرمخ بوزي، په ۱۱ م

کېدای شې زیاتره خلکو ته دا معلومه وي چې گازري د سترګو له پاره ګټوري دي، څکه چې په دي کې ببیتا کیروتین موجود دي، او دا خبره ناسمه هم نه ده، تراوسه پوري په نړۍ ترسره شوی مختلفيو څيړنو کې دا خبره په داکه شوی ده چې گازري سره له نورو دېرو ګټو چې لري یې او عام او خاص ته یې معلومات شته یو څه داسې نوري ګټي هم شته چې عامه اذهان ورڅه ناخبره پېسکاري، او یاهم لبو معلومات یې په هکله لري.

په همدي سلسله کې خلور داسي ګټي بې موږ دلتنه ذکر کول غواړو چې کیدای شې تاسو ته وراندي معلومات نه وو، او هغه په لاندې دول دي:

۱:- د زړه تکلیف او هاضمي سیستم ته ګټوري دي

په گازرو کې (کیروتینوند) شتون لري، د کوم په هکله چې ويں کېږي د زړه ناروغې راکموي، له دي نه علاوه گازري د فایبر بهترینه وسیله ده، کوم چې کولی سترول کمولو کې مرسته کوونکي او هاضمي له پاره هم ضروري ده.

گازري د قبض، نس ناستي او داسي نورو معدی پوري ترلو زیاتو ناروغیو له پاره ګټوري دي.

۲:- د سرتان(ناسور) او پوتيکي ناروغیو څخه د مخنيوي له پاره هم کارول کېږي چونکه په گازرو کې په زیاته پیمانه اینتی اوکسیدینتس پیدا کېږي د کومو له لامله حجره ته تریدبره تقویت ورکول کېږي او د کار موده یې اوږدېږي، د اینتی اوکسیدینتس په

خان سختي مه کوي، څکه همدايې موسم هم ده، په بته ارزانه بېه یې ترلاسه کولای شې په نسبتاً تودو خه لرونکو سیمو کې پېغه یې واخلي او خپل خان او کورنې له پورته نعمت نه برخمن کړي.

دلوي او مهربان الله له خوا په خپلو بنده ګانو دا لویه مهربانی ده چې هر رنګه موسمی میوی او سبزیاتي یې په هغه موسم کې د مختلفو پیداکړي دونکو ناروغیو له پاره شفاء ګرځولی دي، ترڅو که له یوی خوا یې انسانان په خویلو لذت حاصلوي نو له پل پلوه پیا ورته وقایوی دنده هم اجراء کوي، الله دي له موږ څخه راضي شي.

کلیم الله صادق

کال کې د شیفیلد پوهنتون له خوا ترسره شوی څيړنې مطابق چې په گازرو کې پولی اسینلين نامی مرکب موجود ده کوم چې د لوکیمیا د تولید او زیاتر دو مخنيوي کوي.

۳:- د وینې کمولالي پوره کوي آئرن ماده هم په گازرو کې په زیاته شمیره کې موندل کېږي، کوم چې د وینې په کمولالي اخته ناروغانو له پاره یې سپارښته یې کولی شې، ګازري د بندونو درد او نقرس نارغیو ته کافي او شافې علاج ده، او پوره یې په کنترولو کې مرسته کوونکي ثابتی شوی دي.

۴:- د پوتيکي له پاره بهترین خواره او درمل دي

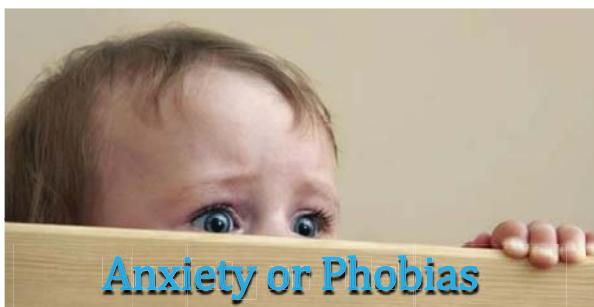

خواشینی د حافظې د کمزوری لامل ګرځی

څیرنو پسولی ده چې د انسان د حافظې
اصلی دېشنن چې کولای شو یادونه تري
وکرو، دار او استرس دی.

د ویري، غوسسي، دار او ناراحتۍ پر
مهال زموږ ذهن له هر څه دير په هغه
څه بوكت وي چې موبه یې خواشیني
کړي یو له همدي کبله زموږ ذهن خپل
تمرکز له لاسه ورکوي او د وخت په
تیریدو سره زموږ د حافظې د کمزوری
لامل ګرځي .

د مهرد نړیوال خبری اژانس د یوه
ربیوت پر بنست هغه زده کوونکي چې د

اضطراب يا ویره څه شي د؟

لپاره دانسان یو طبیعی عکس العمل یا
غږوونکي پېښې شوی وي د ویري
وراندي یې څرګندو.

خو که انسان د اوږدي مودي لپاره څې وي
او هره ورخ منفي فکرونه کوي دا امکان
شته چې په دېپريشن یا ژور څېګان اخته
وي .

ژور څېګان غني نبني کومي دي ؟
• د اوږدي مودي لپاره څې وي او غلي
غلي کيدل (له دوو اوئيو ديره موده)
• د اشتتها خرابیدل (دېر څله اشتتها
کمپړي خو کله دېریدل هم شي)

• د کمزوري احساس
• په خوبې او پا د خپل اصلي وخت

څخه دمځه پاڅېدل
• په ورځني چارو کي دلچسپي کمولی
جنسي مسالیو ته علاقه نه پنډول
• ژر په قارidel او له خلکو سره په نه
خېړه بحثونه او جدي کيدل ..
• د ذهنې تمرکز کمزوريا
• د یوه دول محکوميت احساس یا داسي
فکر چې خدای مانه سزا راکوي.
• او د خان وژني خیالات او فيصله .

ژباره: سيفي

دارن حالت کې فکر نه کوم چې څه زده
کړي شو.

څيني وختونه خو داسي هم ليدل شوې
چې څيني کسان له یوی ستريما یا ورزش
څخه وروسته بي له کومي دمي په
مطالعه پيل کوي او غواري چې څه زده
کړي خونه یې شي زده کولای ځکه چې
له رواني حالته ورته چتنونه وي اوبيا
يې چې څه زده نشي نو وايې چې ولا
حافظه مي خرابه ده خو خبر نوي چې
مطالعه خپله د یوه ځانګري چاپيريال یا

ازمويني پر مهال ناراحته یا خواشيني
وي نه شي کولاي چې په بنې توګه
لوست یا مطالعه وکړي او یا هر هغه څه
چې یې لوستي بېرته ذهن ته راولي، نو
له دی کبله باید کوبښې وکړي چې لمري
څېلې ستونزې حل کري یا خواشيني تر
یوه حده کمي کړي په دې معنى چې ارام
وکړي او بیا حاضر شي چې ازموينه یا
امتحان ورکړي یا خېلې مطالعې ته ادامه
ورکړي .

دایمن اووسې چې په خواشينو حالتونو
کي لکه: په لوړه، ستريما، په خوبې او
یوه دنیا هیجانونو نشو کولای چې یو بنې
تمرکز ولرو او بله دا چې دغه تمرکز په
اصل کي یو غیر طبیعی تمرکز دی او په

دھیواد دفاعی او امنیتی ھواکونه او په ھانگری توګه د کوماندو اتل او زیور منسوبین په ډیره زیورتیا د ھیواد د خمکنی بشپړتیا، ملي واکمنی، دینی او ملي ارزښتونو څخه دفاع او ساتنه کوي او هیڅکله د ھیواد دسوئی او امنیت دېښمانو ته دا اجازه نه ورکوي، په څپلو ورانکاره پلانونو او ناوړه دسیسو په پلي کولو سره زموږ د مسلمانو او متدينو ھیوادوالو سوکاله ژوند له نا امنی سره مخ کړي.

د ملي اردو اتل بچیان د څپلو سربنندنو او ځان تیریدنو په بنودلو سره د څپلو ګرانو ھیوادوالو په زیرونو کي ځای پیدا کړي او زموږ ټول ھیواد وال د ملي اردو اتلونی او میرانه ستایي، تل تري ننګه او ملاتېر کوي. دغه زیور منسوبین د ژوند تر وروستی سلکی پوري د څپل ھیواد او خلکو څخه دفاع او ساتنه کوي او تل د څپلو خلکو په خدمت کي دي.

روشنا خالد

نھادهای دفاعی و امنیتی کشور مخ صو صا اردوی ملي به مثابه چشم اميد مردم افغانستان سپر مطمئن دفاع از تمامیت ارضی و استقلال کشور محسوب میشوند که وظایف بس خطیر را در این عرصه انجام میدهند آنان با ګذشت هر روز مورد اعتماد و اعتبار مردم افغانستان قرار گرفته اند

نیروهای قهرمان دفاعی و امنیتی افغانستان که با نهایت متنات، ایثار و قربانی از وطن و حاکمیت ملي کشورشان دفاع نموده فخای امن، پیشرفت، اقتصاد و معارف را برای همه اتباع کشور محیا نموده اند. همچنان مردم مسلمان و متدين افغانستان که با اعزام فرزندان شان در صفوف نهادهای دفاعی و امنیتی کشور که باعث تقویت سکتورهای امنیتی کشور گردیده است دین ملي و میهنی شان را ادا می نمایند.

امروز قدرت دفاعی منسوبان قوای مسلح ما به حد توانایی وارتقاء ظرفیت های مسلکی آنها رسیده ومنجر به انجام عملیاتهای مستقل محاربی در ساحات مسؤولیت وظیفوی شان گردیده است و هیچگاهی اجازه نخواهد داد تا دشمنان مردم افغانستان او ضاع امنیتی را در کشور مختل سازند.

د ګرمن عبدالخالق کرمی
افسر معاونیت ستراتیژی و پالیسی

در دفاع از وطن آماده هستیم

له هیواد خخه دفاع له چمتویو

فوتو پورتران:

بریدمل محمد بصیر «احمدی»، ذبیح الله «فیضی»، محمد یوسف «هاتفی»، بکتاش «امیری» و بریدمل علی شاه «الهام»

صادقانه رزمیدن در برابر
دشم نان صلح و ثبات
آرامش قلبی من در طول
زندگی ام میباشد، زیرا
ترویس تان و دهشت
افغانان نه بر کودکان و نه
هم به کهن سالان این

ملي او رو دهیواد دھمکنی
 بشپرتیا، ملي خپلواکی،
 دینی او ملي ارزښتونو
 خخه د دفاع له پاره
 دهیواد په لیرو پرتو
 سیمو کي په خپلو
 سنگرونوکی ناست او د
 سرلوری هیواد افغانستان
 او خپلو شریفو هیوادوالو

وطن رحم دارند، آنها هدف شوم شان را با انفجار و انتحار در میان مردم بی دفاع ملکی و بی بضاعت به تصور میکشند، تا خاطر بداران خارجی شان را آرام بسازند، دشمنان که امروز در مقابل مردم و ملت افغانستان میجنگند نه از حقیقت این جنگ خبر دارند و نه هم ماهیت این جنگ را میدانند، آنها فقط کورکورانه به سخنان بداران شان گوش فرا میدهند، و واقعیت ها را تا هنوز درک ننموده اند، پیام من برای دشمنان صلح و آرامش اینست که باید به پروسه صلح پیوسته و واقعیت های زندگی را درک و احساس کنند در غیر آن نابود شده و از بین خواهند رفت. در پایان فرار سیدن عید سعید فطر را برای تمام مردم متدين کشور مبارکباد میگوییم.

لموی بریدمن حامد حیدری

خخه دفاع کوي. د دیری مودی راهیسی د ملي او رو
 منسوبين په دی وياري چې د ملي او رو لباس بي په تن
 او دگران هیواد پولی ساتي.
 او خپلو ګرانو هیوادوالو ته د سوکاله او آرام ژوند لاري
 چاري برابروي، له همدي امله د ملي او رو منسوبين
 او س دخپلو هیوادوالو په زironو کي خاک پیدا کري
 او زموږ ولس او س د ملي او رو منسوبين خپل ربستيني
 خدمتگاران او دهیواد ربستيني ساتونکي بولی. هره ورخ
 دهیواد په لسکونو خوانان دهیواد د ملي او رو په لیکو
 کي شامليوري او یوې ورځي نه بلې ته دغه لیکي لاپسي
 پیاوري او غښتلی کيردي.
 په پاي که د نیکمرغه کوچني اختر د رارسيدو په مناسبت
 ټولو هیوادوالو او په خاصه توګه د ملي او رو زورو
 همسنگرانو ته مبارکي وايم.

جګړن محمد آچل د ملي او رو افسر

او جګړه څلوا هیوادوالو سوکاله ژوند یو خل بیا له نا امنی سره مخ کري. موره دملی اردو منسوبین، د څلوا نیکونو په څير له څپل هیواد او خلکو څخه تل په کلکه دفاع او ساتنه کوو او دهیواد د سولی او امنیت دېنمنانو ته به په هرسنگر کی غایب ماتونکي ګوزارونه ورکرو او هغونه ته د هیڅ ډول لاس و هنی او ورانکاريوا اجازه نه ورکوو.
لیافت همدرد سرتيري

منسوبین قطعات و جزو تام های اردوی ملي ک شور در ت شریک ه ساعی با سایر زهاده های امنیتی تاکنون در علمیات های محاربوی و تصمیبوی با وجود خطرات ماین، حملات انتحاری، کمین دشمن در محلات که زمینه برای سترو اخفاک دشمن مساعد است تعرض نموده، با تصفیه و تلاشی و افزای پوسته های امنیتی دست آورده ای قابل توجهی دست یافته ایم و شجاعانه در میان انبار دود و آتش، انفجار و انتحار خود را به خاطر نجات هموطنان میرسانیم. در خاتمه یک بار دیگر به مردم صلح دوست کشورم اطمینان داده و تعهد می سپارم که منحیث یک منسوب اردوی ملي تا آخرین رمق حیات در خدمت مردم و وطن خویش قرار داشته باشم.

لعل محمد سرباز قوماندانی ګارنیزیون

تروریستان و دهشت افغانان مخالف پیشرفت و ترقی در کشور ما هستند، آنها نمی خواهند تا کشور ما پله های ترقی و تعالی را بیماید، دشمنان مردم افغانستان میخواهند تا همیشه در کشور عزیز ما جنگ ادامه داشته باشد. این دشمنان باید بدانند که منسوبان نیروهای دفاعی و امنیتی کشور ما مبارزین واقعی این کشور هستند و شب و روز وظایف ملی و اسلامی شان را به وجه احسن انجام داده و نمی گذارند تا دشمنان صلح و آرامش دست به حملات مخربا نه و تخریب کارا نه در گوش و کنار کشور ما بزنند. آرزو دارم تا ملت متدين و شریف ک شور همه دست بدست هم داده حمایت و پشتیبانی شان را از نیروهای دفاعی و امنیتی کشور اعلام داشته و در هر نوع شرایط منسوبان امنیتی ما را کمک و همکاری نمایند.

سمیع الله برید مل انجینیری لوای چهارم قول اردوی ۲۰۳ تندر

د دیری مودی راهیسی د ملي اردو په لیکو کی شامل او د دی لاری څلوا هیواد او ګرانو هیوادوالو ته خدمت کوم. زه یو افغان یم، زه به د څلوا نیکونو او پلرونو له وصیت سره سم، هیڅکله د څلوا هیواد دېنمنانو ته دا اجازه ورنه کرم، چي زموره په هیواد کی لاس و هنې وکړي او څلوا شومې او ورانکاري دسيسي عملی کړي. او زموره د بې وزله

زه ملي اردو پر زیورو او اتلوا منسوبینو ویارم چې په پیره زیورتیا او میرانه د هیواد د حمکنی بشپړتیا، ملي واکمنی، دینی او ملي ارزښتونو څخه دفاع او ساتنه کوي. زه د نورو هم مسلکو خویندو په استازیتوب، له څلوا هیوادوالو سره ژمنه کوم او داد ورکوم چې په څپل تول توان سره به د څلوا هیواد او خلکو خدمت کوو. زما یوازینې هیله داده، چې زموره په هیواد کی تپاتی سوله او امنیت تامین شې او زموره هیوادوال د سولی او امن په فضا کی ژوند وکړي.

په پای کی تولو هیوادوالو ته او په ځانګړۍ توګه څلوا همسنگرانو ته د نیکمرغه کوچنې اختر د رارسیدو په مناسبت مبارکي او نیکي هیلي وراندي کوم.

څښتن تعالی دی وکړي چې زموره په هیواد کی تپاتی سوله او امنیت تینګښت و مومي. تورن فیض الدین افسر فرقه ۱۱۱ کابل

منسوبان شجاع و قهرمان اردوی ملي در برابر دشمنان بې رحمی که نه بر طفل رحم دارندو نه بر خورد و بزرگ میرزمند،

خوشحالم که امروز در کنار فرزندان شجاعی قرار دارم که با شور و شوق فراوان به صفوں نیروهای دفاعی و امنیتی کشور به ویژه اردوی ملی پیوسته. اردویی که مهد شجاعت، پایمردی و از خود گذری می باشد.

منسوبان باشهمات نیروهای دفاعی و امنیتی به ویژه اردوی ملی کشور با مهارت های نظامی که فرآگرفته اند، در مقابل دشمنان صلح و آرامش مثل همیشه استوار رزیده اند.

من در کنار من سوبان شجاع اردوی ملی در راستای تأمین امنیت و ایجاد صلح سراسری در کشور از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ نورزیده و تا آخرین لحظه حیات در دفاع از وطن و مردم خویش قرار خواهم داشت.

من منحیث یک منسوب اردوی ملی کشور پیام من به هموطنان عزیزم این است که در دفاع و حراست از وطن و مردم خویش شب و روز تلاش خواهم کرد.

در اخیر عید سعید فطر را برای همه هموطنان عزیز تبریک و تنهیت عرض نموده از خداوند متعال آرزوی سعادت و بهروزی را برای شما خواهانم.

بریدمل محمد اخلاص
از قول اردوی ۲۰۳ تندر

ترتیب کننده:

بریدمل محمد بصیر احمدی

امروز اردوی ملی کشور مان با اجرای عملیات موفقانه محاربی و تصویبی در مرکز و ولایات کشور، قدرت و توانایی خویش را به نمایش گذاشت و با گذشت هر روز توانهند می گردند اردوی ملی مطابق به پلان و پالیسی های منظور شده وزارت دفاع ملی و ستردر ستیز، وظایف و مکلفیت های خود را با فدادکاری و دقت کام ل جهت تأمین صلح و ثبات دائمی در کشور انجام میدهند و دست آوردهای حاصله بی آنان محصول جانبازی و تلاش های متداوم بخاطر تأمین فضای امن در کشور است.

در اخیر عید سعید فطر را برای تمام همسنگرانم تبریک و تنهیت میگوییم.

سریاز انور

مور افغانستان یوو او افغانستان زمود د تولو افغاناتو گد کور دی، تولو ته بنایی چی له خپل گران هیواد خخه په کلکه دفاع و کری. او د خپلو پلرونو او نیکونو په خیر د دی سپیخلی خاوری له لویشتی لویشتی خخه سانته و کری. زه د ملی اردو د یوه منسوب په توګه د خپلو پلرونو او نیکونو له و صیت سره سه د خپل هیواد خدمت کولو ته چمتو یم. او په هر دول ستونزمنو شرایطو کی به د خپل کران هیواد افغانستان خخه په دیره میرانه دفاع کوم. زه خپلو هیوادوالو ته داد ورکوم ترڅو چی د ملی اردو منسوبین ژوندي وي د هیواد او خلکو د دینمنانو پروراندی به لکه د سپر ولار وي. او د هیواد د سولی او امنیت دینمنانو هر دول شوم او کرغین پلانو نه او د سیسی بې شندي او له خاورو سره خاوری کری. د ملی اردو اتل منسوبین تل د خپل هیواد او خلکو په چوپر کی دي.

فرید احمد د ۲۰۳ تندر قول اردو بریدمل

این یک امر طبیعی است که هر انسان در برابر مردم و وطن خود احساس مسئولیت دارد و وظایفی را که به آن سپرده میشود آنرا باید بطور صادقانه اجرا نمایند. همانطوریکه هموطنان عزیز ما میدانند که موقفيت های زهاد های دفاعی و امنیتی کشور از تعليم و تربیه، دسپلین پذیری، شهامت، ایمانداری و احساس وطنیستی آنان سرچشمه میگیرد و تابع نظم و مقررات و اصولنا مه عسکری است.

نهاد های دفاعی و امنیتی کشور در طول سالهای اخیر به تمام جهانیان نشان داد که میتوانند از مردم و کشور خویش دفاع و حراست نمایند. بدین ملحوظ هر منسوب نیروهای دفاعی و امنیتی کشور بخاطر دفاع و حراست از وطن و مردم خود باید کوشای باشند و آنچه را که در لایحه وظایف یک منسوب ایجاب مینمایند اجرا کنند. در اخیر از جوانان غیور کشوارم میخواهم تا در صفوف نیروهای با شهامت دفاعی و امنیتی کشور به طور داوطلبانه شامل شده از وطن و مردم خود دفاع نمایند.

در پایان عید سعید فطر را برای تمام هموطنان تبریک میگوییم.

دوهم بریدمن سکینه سادات

تهیه کننده: مونیکا «سلطانی»

د هیوادو او د باور او اعتماد ویر ګرځیدلی او دیو مهم او غښتنې خواک په خیر منل شوی او د هیواد په هر ګوت کی د سیمی او سیدونکی دملی اردو له منسوبيو خخه په ګلکه ننګه او ملاتر کوي. د تولو خواننو، نارینه او بشنخنه دا هیله لرم چې د ملی اردو په لیکو کی خانونه شامل او خپل مسوولیت ادا کړي.

په پای که د نیکمرغه کوچنی اختر د رارسیدو په مناسبت تولو هیوادو او په خاصه توګه د ملی اردو زیورو همسنگرانو ته مبارکی وايم.

لومړی بریدمن صابرہ فیروزی

ملی اردو د هیواد هغه امنیتی خواک دی چې په هر دیول شرایطو کی د هیواد په هر ګوت کی دهه دل دندو دترسره کولو له پاره چمتو دي. اوپه کراتو کراتو یې داثابته کړي چې دملی اردو منسوبانو دخپلی خاوری او خلکو دېمندانو ته غابن ماتونکی ګوزارونه ورکړي او د هیواد او خلکو دېمندان یې د شرمیدلی ماتی سره مخ کړي او مخ کوي یې.

له نیکه مرغه زموږ تول هیوادو مواوس په دی پوهیدلی چې ملی اردو هغه امنیتی خواک دی چې په هر دل سټونزمنو او مشکلو شرایطو پر مهال دخپلو هیوادو او مرسته کوي. او همدا لا امل دی چې ملی اردو

بیوگرافی شهید قهرمان لمی بردمن عبدالحمید زاووش

عبدالحمید فرزند رجب محمد بتاریخ ۱۳۶۴ در قریه چهارمغزدره ولسوالی کشم ولايت بدخشان دیده به جهان گشود تحصیلات ابتدائيه وثانوي خوبيشا در ليسه «کشم» همان ولايت وبا درجات عالي به پيان رسانيد عبدالحميد که از سيمایش معلوم بود شخص متواضع و داراي سجايای نيك انساني با هم صنفانش نهايit مهربان بود، دربرخی موارد که حالت مکدر زندگی پيش می آمد بانهايت حوصله مندي وشكيبائي همقطارانش را ترغيب می نمود گاهي هم از جور و رنج ايام شکایت نمی کرد؛ چون کوه استوار و مصمم بود دربيهن فاميـل واطرافيانش از محبوبيـت خاص برخودار بود، او که زاده کوه هاي پامير بود به وطن وسرزمين اش نهايit عشق وعلاقه داشت روی همين احساس نيك

بعد از فراغت از صنف دوازدهم صفوف اردو را انتخاب وبتاریخ ۵ دلوسال ۱۳۹۲ شامل مكتب منتخب افسران جوان در قوماندانی مرکز تعليمي نظامي کابل گردید.

بعد از سپری نمودن دروس مسلکي و نظامي بتاریخ ۱۳۹۳/۶/۲۳ از مكتب متذکره به رتبه دوهم بردمن فارغ و به حیث افسر ممتاز در بخش اداري در قوماندانی قول اردوی ۲۰۷ ظفر ولايت هرات تعیین بست گردید. موصف از سال ۱۳۹۳ به اين طرف در کندک سوم لوای قول اردو ۲۰۷ در مربوطات ولايت بادغيس ايفاي وظيفه نموده بعداً به اساس شایستگي و لياقت که با گذشت هر روز از خود تبارز می داد به رتبه لمري بردمن ترقیت نموده و به حیث قـوماندان تولی نقیله کندک سوم لوای سوم همان قول اردو تعیین بست گردید. استعداد عالي و معاشرت خوب عبدالحميد با گزشت زمان او را در بين همکارانش صميمی ترمی ساخت، تعهد و تخصيص مسلکي او منحيـت خارجـشـم مخالفـين عرضـانـدـمـ نـمـودـهـ وـ بهـ چـنانـچـهـ بـمراـتـبـ مـخـالـفـينـ کـوشـيـden درـساـحـاتـ مـسـؤـليـتـ وظيفـويـ او رـخـنهـ ايـجادـ کـنـنـدـ وـ بـعـدـ آـنـراـ تـحـتـ تـصـرـفـ قـرارـ دـهـنـدـ.ـ خـوشـبـختـانـهـ هـرـ بـارـ تـحرـکـ دـشـمنـ بـهـ نـاكـامـيـ موـاجـهـ گـرـدـيـدـ وـ باـ پـذـيرـفتـنـ تـلفـاتـ زـيـادـ رـاهـ فـارـ رـاـ اـزـ خـودـ نـمـودـنـ.ـ روـحـيـهـ عـالـيـ قـابـلـيـتـ مـحـارـبـويـ،ـ سـوقـ وـادـارـهـ مـتـيـنـ اوـبـرـايـ تـحـقـقـ اـهـادـافـ نـاـشـرـمـوـعـ مـخـالـفـينـ يـكـ سـدـ بـزـرـگـ درـ هـمـانـ نقطـهـ سـترـاتـيـزـيـكـ قـرارـ گـرفـتـهـ بـودـ.ـ چـنانـچـهـ بـارـهاـ طـالـبـانـ اـزـ وـىـ تـقاـ خـاـ نـمـودـهـ بـودـنـدـ اـگـرـ اـزـ وـظـيفـهـ اـشـ کـتـارـ بـرـودـ مـبلغـ هـشـتـادـ لـكـ اـفـغانـيـ رـاـ بـرـايـشـ پـرـداـختـ مـيـ کـنـنـدـ.ـ اـماـ قـوـمـانـدانـ زـاوـوشـ بـهـ اـسـاسـ تعـهـدـ وـدرـكـ سـالـمـ اـزـ منـافـعـ مـلـيـ نـهـ تـنـهاـ پـاسـخـ رـدـ مـيـ دـادـ،ـ بلـكـهـ باـ تـنـدـ تـرـينـ الفـاظـ مـيـ گـفـتـ:ـ تـاـ آـخـرـينـ رـمـقـ زـنـدـ گـيـ وـ تمامـ تـوـانـ وـ قـدـرـتـ درـ بـرـابـرـ تـانـ اـيـسـتـادـگـيـ خـواـهـمـ کـرـدـ.ـ مـخـالـفـينـ بـرـايـ بـهـ شـهـادـتـ رـ سـانـيـden عبدالـحمـيدـ قـوـمـانـدانـ مدـبـرـ وـدارـايـ انـگـيـزـهـ مـبلغـ هـ شـتـانـ لـكـ اـشـتـانـدـ لـكـ اـنـگـيـزـهـ جـايـزـهـ گـذاـ شـتـانـدـ عبدالـحمـيدـ قـهـرـمانـ نـخـستـينـ وـ آـخـرـينـ اـفسـرـ وـ قـوـمـانـدانـ قـهـرـمانـ نـيـسـتـ کـهـ جـامـ شـهـادـتـ مـيـ نـوـشـدـ.ـ بلـكـهـ اـينـ خطـهـ قـهـرـمانـ پـرـورـصـدـهاـ مـثالـ اـينـگـونـهـ جـوـانـانـ بـاـ روـحـيـهـ وـ انـگـيـزـهـ رـاـ دـارـدـ کـهـ درـ دـامـانـ پـاـكـشـ آـنـراـ پـرـوزـشـ دـادـ تـاـ بـهـ هـدـفـ بـقـايـ اـينـ سـرـزـمـينـ مـرـدـ خـيـزـبـاـ اـيـسـتـادـ وـازـخـرـافـيـاـيـ باـسـتـانـيـ اـفـغانـستانـ دـفاعـ وـحـراـستـ نـمـاـيـندـ اوـ باـ سـايـرـ هـمـسـنـگـرـانـشـ هـيـچـگـاهـ تـسـلـيمـ دـشـمنـانـ وـطـنـ نـگـرـدـيـدـ باـ اـفـتـاخـارـ رـزـمـيـدـ وـباـ نـهـايـتـ شـهـامـتـ اـزـ سـرـزـمـينـ وـسـاحـهـ مـسـؤـليـتـ وـظـيفـهـ اـشـ دـفاعـ نـمـودـ تـاـ آـنـکـهـ درـ لـيلـ ۱۹ـ ثـورـسـالـروـانـ اـزـ اـثـرـ حـمـلاتـ تـهـاجـمـيـ دـشـمنـ درـ منـطقـهـ اـكـازـيـ وـلـسوـالـيـ بالـامـرـغـابـ وـلـايـتـ بـادـغـيـسـ حـيـنـ مـدـافـعـهـ درـ پـوـسـتـهـ مـرـبـوـطـهـ جـامـ شـهـادـتـ نـوـشـيدـ.

روحـشـ شـادـ يـادـشـ گـرامـيـ بـادـ

تقـيـامـتـ زـنـدـ مـانـدـ اـزـ بـرـايـشـ مـرـگـ نـيـسـتـ

آنـکـهـ تـخـمـ نـيـكـنـامـيـ درـ جـهـانـ پـاـشـيـدـ وـرـفـتـ

«هـاتـفـيـ»

مخابره منجیت یک صنف اساسی، ارتیاط قوماندان را با قدمه های مختلف جزو تام تأمین سوق و اداره سالم فعالیت های مباربوي را سرعت می بخشد.

